

ส่วนที่ 1

ข้อมูลเพื่อการพัฒนา

Draft

ส่วนที่ 1

ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ

1.สภาพทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

1.1 ความเป็นมา

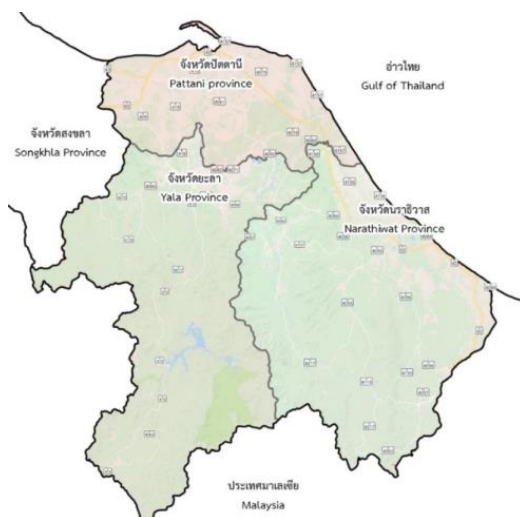
ตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการเรื่อง การตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2560 โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการพ.ศ. 2561 มาตรา 26 วรรคหนึ่ง ประกอบมติคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ครั้งที่ 3/2560 เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2560 โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงได้จัดตั้งกลุ่มจังหวัดจำนวน 18 กลุ่มจังหวัด 6 ภาค โดยกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วยจังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา มีจังหวัดยะลาเป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และผู้ว่าราชการจังหวัดยะลาทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

1.2 ลักษณะทางกายภาพ

1) ที่ตั้งและอาณาเขต

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนประกอบด้วย จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี และยะลา ตั้งอยู่ใต้สุดของประเทศไทย มีพื้นที่ด้านใต้ติดกับประเทศมาเลเซีย รอยระยะทางพรมแดนไทย – มาเลเซีย 258 กิโลเมตร พื้นที่ด้านเหนือและตะวันตกติดกับจังหวัดสงขลาโดยมีเทือกเขาสันกาลาศีรีเป็นแนวกันพื้นที่ด้านตะวันออกติดทะเลอ่าวไทย ระยะทาง 172.31 กิโลเมตร มีเนื้อที่รวมประมาณ 10,936.864 ตารางกิโลเมตร โดยจังหวัดยะลามีพื้นที่มากที่สุด และจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่น้อยที่สุด มีรายละเอียด ดังนี้

แผนภาพที่ 1 แผนที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ตารางที่ 1 ขนาดพื้นที่และอาณาเขตติดต่อของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

จังหวัด	ขนาดพื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)	ทิศเหนือ	ทิศใต้	ทิศตะวันออก	ทิศตะวันตก
นราธิวาส	4,475.430	จ. ปัตตานี และอ่าวไทย	รัฐกลันตัน มาเลเซีย	อ่าวไทย รัฐกลันตัน มาเลเซีย	จ. ยะลา
ปัตตานี	1,940.356	อ่าวไทย	อ. เมืองยะลา อ. รามัน จ. ยะลา, อ. บาเจาะ จ. นราธิวาส	อ่าวไทย	อ. เทพา อ. สะบ้าย้อย จ. สงขลา
ยะลา	4,521.078	อ. สะบ้าย้อย จ. สงขลา, อ. โคกโพธิ์ จ. ปัตตานี	รัฐเปรัก มาเลเซีย	อ. บาเจาะ อ. รือเสาะ จ. นราธิวาส, รัฐเปอร์ลิส มาเลเซีย	จ. สงขลา รัฐเคดาห์ มาเลเซีย
	10,936.864				

2) ลักษณะภูมิอากาศ

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนตั้งอยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตรจึงมีภูมิอากาศแบบร้อนชื้น (Tropical Wetor Tropical Rainforest) มีฝนตลอดปีไม่เว้นฤดูแล้ง โดยเฉพาะในช่วงเดือนตุลาคม – กุมภาพันธ์ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือทำให้มีฝนตกมากบริเวณด้านตะวันออกของภาคใต้ และในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคม เป็นช่วงเปลี่ยนจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเป็นมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ทำให้มีฝนตกน้อยกว่าช่วงอื่นๆและมีอุณหภูมิสูงมากที่สุดของปี

1.3 การปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีเขตการปกครองส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย 33 อำเภอ, 250 ตำบล, 1,615 หมู่บ้าน และการปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 3 องค์การบริหารส่วนจังหวัด, 1 เทศบาลนคร, 7 เทศบาลเมือง, 41 เทศบาลตำบล, 215 องค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 2 ข้อมูลการปกครองส่วนภูมิภาค/การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน¹

จังหวัด	การปกครองส่วนภูมิภาค (แห่ง)			การปกครองส่วนท้องถิ่น (แห่ง)				
	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด	เทศบาล นคร	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	องค์การบริหาร ส่วนตำบล
นราธิวาส	13	77	593	1	-	3	13	72
ปัตตานี	12	115	642	1	-	2	15	96
ยะลา	8	58	380	1	1	2	13	47
รวม	33	250	1,615	3	1	7	41	215

¹กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒ กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
<http://www.dla.go.th/work/abt/summarize.jsp>, พ.ศ.2563

2. โครงสร้างพื้นฐาน

2.1 การคมนาคม

โครงสร้างพื้นฐานของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนด้านการคมนาคมได้มีการพัฒนาให้มีความเชื่อมโยงทั้งภายในกลุ่มจังหวัด ระหว่างกลุ่มจังหวัด อีกทั้งสามารถเชื่อมโยงสู่ต่างประเทศได้อย่างสะดวกทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ดังนี้

1) การขนส่งทางบก

1.1) ระบบคมนาคมขนส่งทางถนน

แผนภาพที่ 2 ระบบคมนาคมทางถนนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

(1) ทางหลวงสายหลักทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างกลุ่มจังหวัดกับจังหวัดอื่น มี 2 เส้นทางหลักคือ

(1.1) ทางหลวงหมายเลข 42 หรือ ถนนเพชรเกษมสายปัตตานี-นราธิวาส เป็นถนนสายหลักของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนที่เชื่อมต่อจังหวัดสงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส โดยมีจุดเริ่มต้นบนถนนกาญจนาภิเษย์ (ทางหลวงหมายเลข 4) อำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา และสิ้นสุดที่จุดผ่านแดนถาวรสุโงโก - ลกอำเภอสุโงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส ระยะทางรวม 262.312 กิโลเมตร

(1.2) ทางหลวงหมายเลข 43 เป็นทางหลวงเส้นใหม่ที่ตัดขึ้นเพื่อลดระยะทางการเดินทางจากจังหวัดสงขลาไปยังจังหวัดปัตตานี แทนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 42 โดยเป็นทางหลวงขนาด 4 ช่องจราจรตลอดสาย โดยมีจุดเริ่มต้นที่บ้านคลองหหวะ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และไปบรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 418 ในเขตพื้นที่จังหวัดปัตตานี รวมระยะทาง 94.952 กิโลเมตร

(2) ทางหลวงสายรอง เป็นทางหลวงที่เชื่อมโยงภายในกลุ่มจังหวัด ได้แก่ ทางหลวงหมายเลข 406, 407, 408, 409, 410, 414, 416, 418 เป็นต้น

(3) สถานีขนส่งผู้โดยสาร ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีสถานีขนส่งผู้โดยสาร ดังนี้

ตารางที่ 3 สถานีขนส่งผู้โดยสารในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน²

ลำดับ	จังหวัด	ชื่อสถานี
1	ปัตตานี	- สถานีขนส่งผู้โดยสาร จ.ปัตตานี
2	ยะลา	- สถานีขนส่งผู้โดยสาร จ.ยะลา
3	นราธิวาส	- สถานีขนส่งผู้โดยสาร จ.นราธิวาส - สถานีขนส่งผู้โดยสาร อ.ตากใบ - สถานีขนส่งผู้โดยสาร อ.สุไหโง-ลก

1.2) ระบบคมนาคมขนส่งทางราง

ในปัจจุบันเส้นทางของการขนส่งทางรางของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนเป็นเส้นทางสายใต้โดยมีต้นทางที่กรุงเทพฯ (สถานีรถไฟหัวลำโพง) ผ่านจังหวัดนครปฐม,ราชบุรี, เพชรบุรี, ประจวบคีรีขันธ์, ชุมพร, สุราษฎร์ธานี, นครศรีธรรมราช, พัทลุง, สงขลา, ปัตตานี, ยะลา และไปสุดปลายทางที่สถานีรถไฟสุไหโง-ลก จังหวัดนราธิวาส

แผนภาพที่ 3 เส้นทางเดินรถไฟภาคใต้³

²เว็บไซต์บริษัทขนส่งจำกัด <http://home.transport.co.th/index.php/th/home1.html>

³เว็บไซต์สถาบันการขนส่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย www.tri.chula.ac.th/triresearch/developtrain/developtrain.html

2) การขนส่งทางน้ำ

เนื่องจากพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ติดทะเลจึงมีการคมนาคมขนส่งทางน้ำค่อนข้างมาก เพื่อการประกอบอาชีพ (การประมง) การขนส่งสินค้า การขนส่งผู้โดยสาร และการท่องเที่ยว โดยพบว่าในปี พ.ศ. 2561 กลุ่มภาคใต้ชายแดนมีปริมาณสินค้า 357,374.268 ตัน คิดเป็นร้อยละ 1.21 ของภาคใต้ และร้อยละ 0.12 ของประเทศ ซึ่งมีท่าเรือ จำนวน 3 แห่ง คือ

(1) ท่าเทียบเรือชายฝั่งปัตตานี ต.บานา อ.เมือง จ. ปัตตานี สร้างแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2527 สามารถรองรับเรือส่งสินค้าชายฝั่งขนาดไม่เกิน 1,000 ตันกรอสได้ เข้าจอดเทียบท่าได้พร้อมกัน 2 ลำ มีศักยภาพรับสินค้าได้ประมาณ 350,000 เมตริกตัน/ปี

(2) ท่าเทียบเรือชายฝั่งนราธิวาส บ้านหินแดง อ.เมือง จ.นราธิวาส สร้างแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2537 สามารถรองรับเรือลำเลียงสินค้าได้ ใช้สำหรับขนส่งสินค้าประมง

(3) ท่าเรือตากใบ อ.ตากใบ จ.นราธิวาส เป็นท่าเรือเมลล์ข้ามฝาก ระหว่างตากใบ จ.นราธิวาส ประเทศไทย กับตุมปัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย

ตารางที่ 4 ข้อมูลจำนวนเรือและสินค้าของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ปี พ.ศ.	2559		2560		2561	
	จำนวนเรือ	ปริมาณสินค้า (ตัน)	จำนวนเรือ	ปริมาณสินค้า (ตัน)	จำนวนเรือ	ปริมาณสินค้า (ตัน)
ทั้งประเทศ	161,281	262,788,945.902	166,059	276,719,532.030	159,102	293,681,862.281
ภาคใต้ (14 จังหวัด)	60,395	28,268,193.917	59,073	28,011,252.980	56,597	29,572,908.172
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	1,938	121,862.725	2,238	562,030.000	1,758	357,374.268
จ.ปัตตานี	313	7,525.000	678	21,759.000	453	10,864.268.
จ.นราธิวาส	1,625	114,337.725	1,590	540,271.000	1,305	346,510.000

3) การขนส่งทางอากาศ

พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

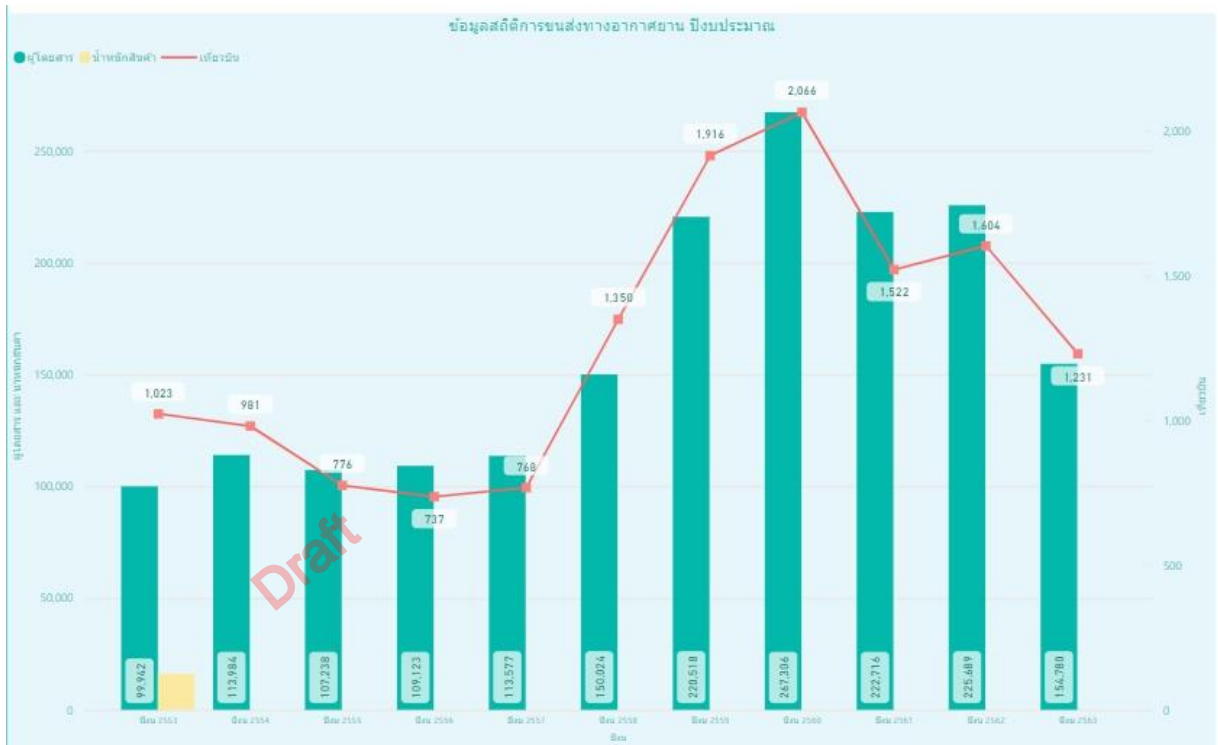
ปีพ.ศ. 2562 พบว่า มีจำนวนเที่ยวบินทั้งสิ้น 1,604 เที่ยวบิน (เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 5.39) และมีจำนวนผู้โดยสารทั้งสิ้น 225,689 คน (เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 1.33) ปี พ.ศ. 2563 พบว่า มีจำนวนเที่ยวบินทั้งสิ้น 1,231 เที่ยวบิน และมีจำนวนผู้โดยสารทั้งสิ้น 154,780 คน ซึ่งลดลงจากปีที่ผ่านมา

โดยปัจจุบันมีสนามบิน 2 แห่ง คือ

(1)ท่าอากาศยานนราธิวาส เดินทางระหว่างกรุงเทพฯ (ดอนเมือง) กับจังหวัดนราธิวาส แต่มีการขนส่งเฉพาะผู้โดยสารเท่านั้น โดยมีสายการบินที่ทำการอยู่ 2 บริษัท คือ บริษัทไทยแอร์เอเชีย จำกัด และบริษัทไทยสมายล์แอร์เวย์จำกัด

(2)ทำอากาศยานเบตง ขณะนี้อาคารสนามบินได้ก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างการเจรจากับสายการบิน เพื่อเปิดเส้นทางการบิน

แผนภาพที่ 4 เปรียบเทียบปริมาณจำนวนผู้โดยสารและเที่ยวบินในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2563⁴

2.2 ด้านสาธารณูปโภค

ด้านสาธารณูปโภค ประกอบด้วยระบบไฟฟ้า ระบบน้ำประปา ระบบสื่อสารและโทรคมนาคม พลังงานต่าง ๆ ข้อเสียและกากของเสีย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ระบบไฟฟ้า

⁴ กรมท่าอากาศยาน

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrjoiY2E4NWQyNDU0MjA1Zi00NzgzLWJhZmltNTFhMTRjODJkMzBiliwidCI6IjdhOWZmNDg0LWZiMDctNDI3Zi05Y2QyLWJmJUZOTU1ZGI0YSIsImMiOjEwEwFQ%3D%3D&pageName=ReportSectiond75434907c1c2cb69139>

กรมท่าอากาศยาน

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrjoiY2E4NWQyNDU0MjA1Zi00NzgzLWJhZmltNTFhMTRjODJkMzBiliwidCI6IjdhOWZmNDg0LWZiMDctNDI3Zi05Y2QyLWJmJUZOTU1ZGI0YSIsImMiOjEwEwFQ%3D%3D&pageName=ReportSectiond1405f01081bc775d0d5>

ในปีพ.ศ. 2563 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีผู้ใช้ไฟฟ้า จำนวน 540,843 ราย ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 14,129 ราย ส่งผลให้มีการจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าและใช้ไฟฟ้าเพิ่มสูงขึ้นจากปีก่อนหน้า จำนวน 33,381,061 กิโลวัตต์/ชั่วโมง

ตารางที่ 5 ข้อมูลระบบไฟฟ้าของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน⁵

Draft

⁵ สำนักงานสถิติแห่งชาติ <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/13.aspx>

ปี พ.ศ.	กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด	จำนวน ผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย)	พลังงานไฟฟ้าที่ จำหน่ายและใช้ (กิโลวัตต์/ชั่วโมง)	บ้านที่อยู่อาศัย (กิโลวัตต์/ ชั่วโมง)	ภาคธุรกิจ (กิโลวัตต์/ชั่วโมง)	อื่น ๆ (กิโลวัตต์/ ชั่วโมง)
2559	ทั่วประเทศ	18,669,169	127,219,617,221	30,934,135,701	119,579,313,897	7,640,303,324
	ภาคใต้ (14 จังหวัด)	3,043,440	16,123,413,106	5,367,559,474	8,932,741,890	1,823,111,742
	กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ชายแดน	496,632	1,298,999,567	580,066,378	592,693,786	110,946,611
	ปัตตานี	171,142	496,287,025	199,079,904	199,970,034	8,314,861
	ยะลา	177,982	369,940,983	195,520,656	161,004,274	13,416,053
	นราธิวาส	181,572	398,520,735	211,206,259	174,016,617	13,297,859
	2560	ทั่วประเทศ	19,124,061	130,133,577,650	31,684,049,775	122,604,658,932
ภาคใต้ (14 จังหวัด)		3,099,258	16,361,327,100	5,408,616,148	9,129,483,070	1,823,227,882
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ชายแดน		507,563	1,292,523,990	595,313,755	661,868,438	35,341,797
ปัตตานี		175,085	487,231,966	204,262,020	274,402,470	8,567,476
ยะลา		147,067	401,930,856	80,435,135	214,993,955	14,587,690
นราธิวาส		185,411	403,361,168	83,699,944	172,472,013	12,186,631
2561		ทั่วประเทศ	19,525,475	131,934,626,422	32,078,339,416	124,199,380,165
	ภาคใต้ (14 จังหวัด)	3,153,552	16,853,255,515	5,602,576,891	9,348,247,851	1,902,430,773
	กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ชายแดน	517,129	1,318,301,243	615,277,934	667,092,449	35,930,860
	ปัตตานี	179,051	497,790,376	211,244,384	277,776,086	8,769,906
	ยะลา	149,234	407,229,703	83,054,348	213,938,581	14,962,954
	นราธิวาส	188,844	413,281,164	85,277,917	175,377,782	12,198,000
	2562	ทั่วประเทศ	19,942,767	135,308,781,694	34,905,544,128	127,539,713,698
ภาคใต้ (14 จังหวัด)		3,208,683	17,233,877,145	5,842,827,805	9,443,765,583	1,947,283,757
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ชายแดน		526,714	1,342,738,432	637,117,827	668,628,197	36,992,408
ปัตตานี		182,151	501,728,401	219,793,366	272,925,613	9,009,422
ยะลา		152,503	417,756,033	185,424,406	216,165,068	16,166,559

	นราธิวาส	192,060	423,253,998	231,900,055	179,537,516	11,816,427
2563	ทั่วประเทศ	20,472,390	131,848,891,277	37,166,631,035	125,746,549,581	6,102,341,696
	ภาคใต้ (14 จังหวัด)	3,281,423	16,265,750,008	6,041,379,533	9,083,643,045	1,140,727,430
	กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ชายแดน	540,843	137,6119,493	683,188,443	668,694,953	30,705,334
	ปัตตานี	187,154	516,630,805	237,184,290	269,178,024	10,268,491
	ยะลา	156,791	423,253,998	199,831,721	216,840,931	13,050,583
	นราธิวาส	196,898	436,234,690	246,172,432	182,675,998	7,386,260

2) ระบบประปา

ในปี พ.ศ. 2563 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีจำนวนผู้ใช้น้ำ 59,705 ราย เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 10,392 ราย ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มการใช้น้ำที่เพิ่มสูงขึ้น โดยปี พ.ศ.2563 มีปริมาณการจำหน่ายน้ำเท่ากับ 12.3 ล้านลูกบาศก์เมตร

ตารางที่ 6 ข้อมูลระบบประปาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน⁶

ปี พ.ศ.	กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ข้อมูลระบบประปา (ลูกบาศก์เมตร)			
		จำนวนผู้ใช้น้ำ (ราย)	ปริมาณการผลิต	ปริมาณ การจำหน่าย (ล้าน ลบ.ม.)	เฉลี่ยการใช้น้ำ ลบ.ม./ราย/เดือน
2560	ทั่วประเทศ	4,297,071	1,841.4	1,234.2	23.9
	ภาคใต้ (14 จังหวัด)	662,828	291.2	175.6	22.1
	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	47,048	19	11.5	18.4
	ปัตตานี	2,700	0.7	0.5	14.6
	ยะลา	13,144	4.2	3.0	18.8
	นราธิวาส	31,204	13.8	8.0	21.4
2561	ทั่วประเทศ	4,445,246	1,922.5	1,260.5	23.6
	ภาคใต้ (14 จังหวัด)	682,000	302.1	182.1	22.3
	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	48,284	19	11.9	18.4
	ปัตตานี	2,787	0.7	0.5	14.5
	ยะลา	13,372	4.2	3.1	19.3
	นราธิวาส	32,125	14.5	8.3	21.5

⁶เว็บไซต์สำนักงานสถิติแห่งชาติ <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/21.aspx>

2562	ทั่วประเทศ	4,610,924	2,063.7	1,324.6	23.9
	ภาคใต้ (14 จังหวัด)	708,708	316.6	188.4	22.2
	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	49,313	20	12.1	18.4
	ปัตตานี	2,838	0.7	0.5	14.4
	ยะลา	13,564	4.5	3.2	19.5
	นราธิวาส	32,911	15.1	8.4	21.4
2563	ทั่วประเทศ	4,765,993	2,081.4	1,340.2	23.4
	ภาคใต้ (14 จังหวัด)	706,448	299.1	179.9	21.2
	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	59,705	20.9	12.3	54.8
	ปัตตานี	2,886	0.8	0.5	14.7
	ยะลา	13,899	4.4	3.2	19.1
	นราธิวาส	33,920	15.7	8.6	21

สำหรับแหล่งน้ำที่ใช้ในการอุปโภคบริโภคนอกพื้นที่การบริการของการประปาส่วนภูมิภาคจะเป็นระบบประปาหมู่บ้านซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ใช้แหล่งน้ำดิบสำหรับผลิตน้ำประปาประกอบด้วยแหล่งน้ำผิวดิน เช่น แม่น้ำ คลอง ห้วย บึง สระ และแหล่งน้ำบาดาล ซึ่งในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีการใช้แหล่งน้ำบาดาลเป็นแหล่งน้ำดิบในการผลิตคิดเป็นร้อยละ 60 ของปริมาณการผลิตน้ำประปา โดยมีบ่อน้ำบาดาล รวมทั้งสิ้น 2,367 บ่อ ปริมาณการผลิตน้ำ 18,017.2 ลบ.ม./ชม.

ตารางที่ 7 จำนวนบ่อน้ำบาดาลและปริมาณการผลิตน้ำ⁷

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	จำนวนบ่อน้ำบาดาล	ปริมาณการผลิตน้ำ (ลบ.ม.)
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	2,367	18,017.2
ปัตตานี	981	11,125.73
ยะลา	570	3,308.65
นราธิวาส	816	3,582.82

3) เทคโนโลยีสารสนเทศ

(1) การใช้คอมพิวเตอร์

กลุ่มจังหวัดมีประชากรที่ใช้ถึงคอมพิวเตอร์ในปี 2562 จำนวน 369,201 คน (คิดเป็นร้อยละ 23.76 จากจำนวนประชากรทั้งหมด) โดยจังหวัดยะลาเป็นผู้ใช้คอมพิวเตอร์สูงสุด รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี และนราธิวาส ตามลำดับ

⁷เว็บไซต์กรมทรัพยากรน้ำบาดาล <http://www2.dgr.go.th/>

ตารางที่ 8 จำนวนประชากรผู้ใช้คอมพิวเตอร์⁸

ปี พ.ศ.	รายละเอียด	ทั่วประเทศ	ภาคใต้	กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ชายแดน	จังหวัด ปัตตานี	จังหวัด ยะลา	จังหวัด นราธิวาส
2559	ประชากร	65,931,550	9,341,162	2,012,921	700,961	522,279	789,681
	ผู้ใช้คอมพิวเตอร์	20,218,612	2,479,721	398,284	150,994	132,636	114,654
	ร้อยละ	30.67	26.55	19.79	21.54	25.40	14.52
2560	ประชากร	66,188,503	9,399,578	2,033,330	709,796	527,295	796,239
	ผู้ใช้คอมพิวเตอร์	19,387,925	2,355,057	435,665	171,032	133,525	131,108
	ร้อยละ	29.29	25.05	21.43	24.10	25.32	16.47
2561	ประชากร	66,413,979	9,454,193	2,052,877	718,077	532,326	802,474
	ผู้ใช้คอมพิวเตอร์	17,905,267	2,165,890	393,746	145,585	128,204	119,957
	ร้อยละ	26.96	22.91	19.18	20.27	24.08	14.95
2562	ประชากร	66,558,935	9,493,757	2,069,454	725,104	536,330	808,020
	ผู้ใช้คอมพิวเตอร์	16,081,983	1,936,827	369,201	127,786	119,652	121,763
	ร้อยละ	25.27	22.50	23.76	22.32	29.57	19.40

(2) การใช้อินเทอร์เน็ต

กลุ่มจังหวัดมีประชากรที่ใช้ถึงอินเทอร์เน็ตในปี 2562 จำนวน 953,353 คน (คิดเป็นร้อยละ 60.60 จากจำนวนประชากรทั้งหมด) เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยจังหวัดยะลามีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสูงที่สุด รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี และนราธิวาส ตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน⁹

ปี พ.ศ.	รายละเอียด	ทั่วประเทศ	ภาคใต้	กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ชายแดน	จังหวัด ปัตตานี	จังหวัด ยะลา	จังหวัด นราธิวาส
2559	ประชากร	65,931,550	9,341,162	2,012,921	700,961	522,279	789,681
	ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต	29,835,410	3,889,995	543,722	212,059	161,911	169,752
	ร้อยละ	45.25	41.64	27.01	30.25	31.00	21.50
2560	ประชากร	66,188,503	9,399,578	2,033,330	709,796	527,295	796,239
	ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต	33,349,478	4,410,961	667,051	267,945	200,410	198,696
	ร้อยละ	50.39	46.93	32.81	37.75	38.01	24.95

⁸ สำนักงานสถิติแห่งชาติ <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/16.aspx>⁹ เว็บไซต์สำนักงานสถิติแห่งชาติ <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/16.aspx>

2561	ประชากร	66,413,979	9,454,193	2,052,877	718,077	532,326	802,474
	ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต	35,954,165	4,772,365	714,306	277,374	206,565	230,367
	ร้อยละ	54.14	50.48	34.80	38.63	38.80	28.71
2562	ประชากร	66,558,935	9,493,757	2,069,454	725,104	536,330	808,020
	ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต	42,416,398	5,611,777	953,353	380,866	273,884	298,603
	ร้อยละ	66.65	65.20	60.60	66.53	67.69	47.58

(3) การใช้โทรศัพท์มือถือ

กลุ่มจังหวัดมีประชากรที่ใช้มือถือปี 2561 จำนวน 714,306 คน (คิดเป็นร้อยละ 62.74 จากจำนวนประชากรทั้งหมด) เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 12.12 แต่ยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคใต้และของประเทศ โดยจังหวัดยะลา มีผู้ใช้มือถือสูงที่สุด รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี และนราธิวาส ตามลำดับ

ตารางที่ 10 จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน¹⁰

ปี พ.ศ.	รายละเอียด	ทั่วประเทศ	ภาคใต้	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	จังหวัดปัตตานี	จังหวัดยะลา	จังหวัดนราธิวาส
2559	ประชากร	65,931,550	9,341,162	2,012,921	700,961	522,279	789,681
	ผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ	51,121,621	6,489,135	1,019,039	372,756	258,807	387,476
	ร้อยละ	77.54	69.47	50.62	53.18	49.55	49.07
2560	ประชากร	66,188,503	9,399,578	2,033,330	709,796	527,295	796,239
	ผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ	55,577,730	7,364,071	1,263,493	450,107	340,922	472,464
	ร้อยละ	83.97	78.34	62.14	63.41	64.65	59.34
2561	ประชากร	66,413,979	9,454,193	2,052,877	718,077	532,326	802,474
	ผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ	56,663,906	7,514,383	1,287,961	458,670	347,472	481,819
	ร้อยละ	85.32	79.48	62.74	63.87	65.27	60.04

¹⁰เว็บไซต์สำนักงานสถิติแห่งชาติ <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/16.aspx>

ส่วนที่ 2

ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ

1. ด้านเศรษฐกิจ

1.1 ภาพรวมเศรษฐกิจ^{11 12}

1) เศรษฐกิจกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2562 หดตัวร้อยละ 0.3 ปรับแย้งลงจากที่ขยายตัวร้อยละ 9.2 ในปีก่อน สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศปี 2562 ที่ขยายตัวชะลอลงร้อยละ 2.3 จากที่ขยายตัวร้อยละ 4.2 ในปีก่อน หากพิจารณาผลิตภัณฑ์มวลรวมแยกเป็นรายจังหวัดในปี 2562 พบว่า จังหวัดปัตตานีและยะลาขยายตัวได้เล็กน้อยที่ร้อยละ 0.9 และ 0.3 ตามลำดับ ส่วนจังหวัดนราธิวาสหดตัวร้อยละ 2.7

ตาราง 1 ร้อยละการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ภายในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน
ปี 2560 - 2562

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวม แบบปริมาณลูกโซ่		
	2560	2561	2562
รวมทั้งประเทศ	4.2	4.2	2.3
ภาคใต้ (14 จังหวัด)	0.6	4.8	3.0
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	-11.2	9.2	-0.3
นราธิวาส	-6.2	13.0	-2.7
ปัตตานี	-18.4	6.1	0.9
ยะลา	-4.3	10.0	0.3

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ณ ราคาประจำปี ปี 2562 มีมูลค่า 16,898,086 ล้านบาท โดยกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีผลิตภัณฑ์มวลรวมมูลค่า 139,173 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.82 ของประเทศ และร้อยละ 9.44 ของภาคใต้ ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับปีก่อน โดยจังหวัดปัตตานีเป็นจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงที่สุดมีมูลค่า 49,555 ล้านบาท รองลงมา คือ จังหวัดยะลามีมูลค่า 46,456 ล้านบาท และจังหวัดนราธิวาสมีมูลค่า 43,162 ล้านบาท

¹¹ เว็บไซต์สำนักงานสถิติแห่งชาติ <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/10.aspx>

¹² เว็บไซต์สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=national_account

ตาราง 2 เปรียบเทียบผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ภายในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2560 - 2562

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
รวมทั้งประเทศ	15,488,664	16,368,711	16,898,086
ภาคใต้ (14 จังหวัด)	1,369,469	1,407,360	1,473,623
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	130,278	136,961	139,173
นราธิวาส	40,743	43,802	43,162
ปัตตานี	46,174	48,360	49,555
ยะลา	43,360	44,798	46,456

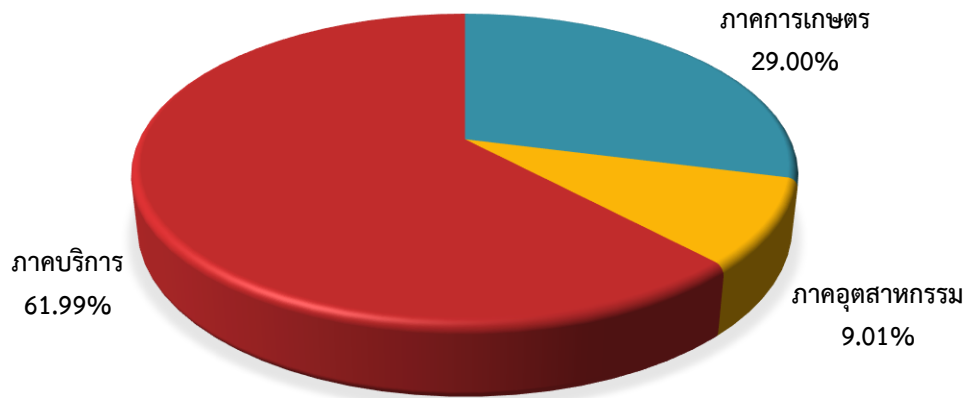
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita) เท่ากับ 76,526 บาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนเล็กน้อยร้อยละ 1.6 แต่ยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศและภาคใต้ โดยผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) จังหวัดยะลามีมูลค่าสูงสุด คือ 98,501 บาท (อันดับที่ 48 ของประเทศ) รองลงมา คือ จังหวัดปัตตานี 76,997 บาท (อันดับที่ 59 ของประเทศ) ส่วนจังหวัดนราธิวาส 59,498 บาท อยู่ลำดับที่ 77 เป็นจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวต่ำที่สุดในประเทศ

ตาราง 3 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita) ของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2560 - 2562

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (บาท)				อันดับเปรียบเทียบใน 77 จังหวัด			
	2560	2561	2562	อัตราการเปลี่ยนแปลง 62/61	2560	2561	2562	อัตราการเปลี่ยนแปลง 62/61
รวมทั้งประเทศ	228,398	236,815	243,787	2.9	-	-	-	-
ภาคใต้ (14 จังหวัด)	148,067	147,115	153,659	4.4	-	-	-	-
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	n.a.	74,449	75,610	1.6	-	-	-	-
นราธิวาส	61,765	62,066	59,498	-4.1	74	74	77	เพิ่มขึ้น 3 อันดับ
ปัตตานี	88,442	75,697	76,997	1.7	51	59	59	คงเดิม
ยะลา	96,867	91,815	98,501	7.3	44	52	48	ลดลง 4 อันดับ

2) โครงสร้างเศรษฐกิจ โดยในปี 2562 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร มีสัดส่วนร้อยละ 29.00 ซึ่งภาคเกษตรมีความสำคัญอย่างมากต่อรายได้ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่

ประกอบอาชีพด้านการเกษตร ในขณะที่การผลิตภาคอุตสาหกรรมมีสัดส่วนร้อยละ 9.01 และภาคบริการมีสัดส่วนร้อยละ 61.99 โดยมีสาขาสำคัญคือ สาขาการศึกษา สาขาการบริหารราชการฯ และการขายส่งและขายปลีกฯ ตามลำดับ ในภาพรวมสัดส่วนในแต่ละสาขาเศรษฐกิจสำคัญมีความใกล้เคียงกับปีก่อน

แผนภาพ 1 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ณ ราคาประจำปี ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2562

ตาราง 4 เปรียบเทียบสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาเศรษฐกิจสำคัญ ปี 2560- 2562

กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด	สาขา	มูลค่าและสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวม ตามสาขาเศรษฐกิจ (ล้านบาท)						สัดส่วนเปลี่ยนแปลง 62/61
		2560	ร้อยละ	2561	ร้อยละ	2562	ร้อยละ	
รวมทั้งประเทศ	เกษตร	1,302,041	8.4	1,339,566	8.2	1,374,987	8.1	ลดลงเล็กน้อย
	อุตสาหกรรม	5,029,209	32.5	5,278,188	32.2	5,258,973	31.1	ลดลง
	บริการ	9,157,414	59.1	9,750,957	59.6	10,264,126	60.7	เพิ่มขึ้นเล็กน้อย
ภาคใต้	เกษตร	300,702	22.0	290,775	20.7	319,610	21.7	เพิ่มขึ้น
	อุตสาหกรรม	228,570	16.7	215,622	15.3	219,369	14.9	ลดลงเล็กน้อย
	บริการ	840,198	61.4	900,963	64.0	934,644	63.4	ลดลงเล็กน้อย
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ชายแดน	เกษตร	36,712	28.2	40,312	29.4	40,366	29.0	ลดลงเล็กน้อย
	อุตสาหกรรม	13,972	10.7	13,039	9.5	12,537	9.0	ลดลงเล็กน้อย
	บริการ	79,594	61.1	83,610	61.0	86,271	62.0	เพิ่มขึ้น
นราธิวาส	เกษตร	11,229	27.6	13,029	29.7	11,838	27.4	ลดลง
	อุตสาหกรรม	3,605	8.8	3,532	8.1	3,409	7.9	ลดลงเล็กน้อย

กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด	สาขา	มูลค่าและสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวม ตามสาขาเศรษฐกิจ (ล้านบาท)						สัดส่วน เปลี่ยนแปลง 62/61
		2560	ร้อยละ	2561	ร้อยละ	2562	ร้อยละ	
	บริการ	25,909	63.6	27,242	62.2	27,916	64.7	เพิ่มขึ้น
ปัตตานี	เกษตร	11,571	25.1	12,243	25.3	12,566	25.4	เพิ่มขึ้นเล็กน้อย
	อุตสาหกรรม	5,720	12.4	5,229	10.8	5,030	10.2	ลดลงเล็กน้อย
	บริการ	28,884	62.6	30,889	63.9	31,958	64.5	เพิ่มขึ้นเล็กน้อย
ยะลา	เกษตร	13,912	32.1	15,041	33.6	15,962	34.4	เพิ่มขึ้นเล็กน้อย
	อุตสาหกรรม	4,648	10.7	4,278	9.5	4,098	8.8	ลดลงเล็กน้อย
	บริการ	24,801	57.2	25,479	56.9	26,396	56.8	ลดลงเล็กน้อย

หมายเหตุ: เพิ่มขึ้นหรือลดลงเล็กน้อยหมายถึงมีการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 1 เทียบกับปีก่อน

1.2 ด้านการเกษตร ปศุสัตว์ ประมง

1.2.1 ด้านการเกษตร

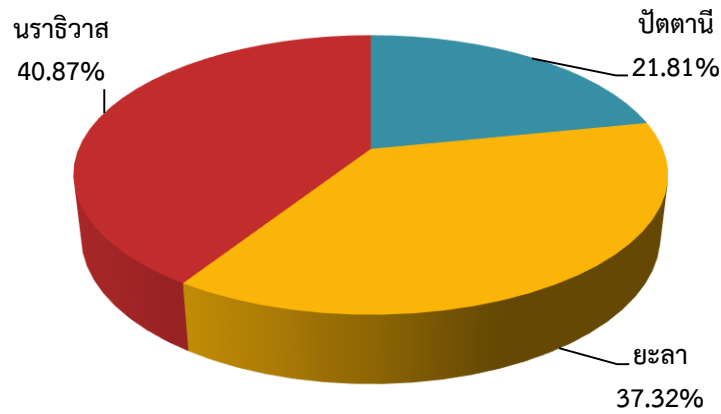
1) การใช้ประโยชน์พื้นที่¹³

ในปี พ.ศ. 2562 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่เกษตรกรรม จำนวน 5,510.80 ตร.กม. คิดเป็นร้อยละ 50.38 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่เกษตรกรรมมากที่สุด จำนวน 2,252.53 ตร.กม. รองลงมา คือ จังหวัดยะลา 2,056.58 ตร.กม. และจังหวัดปัตตานี 1,207.70 ตร.กม.

ตาราง 5 ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2560 - 2562

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	พื้นที่เกษตรกรรม (ตร.กม.)		
	2560	2561	2562
รวมทั้งประเทศ	238,805.95	238,790.84	238,803.92
ภาคใต้ (14 จังหวัด)	34,796.77	34,798.89	34,797.96
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	5,512.52	5,511.97	5,510.80
นราธิวาส	2,253.18	2,252.96	2,252.53
ปัตตานี	1,202.25	1,202.13	1,201.70
ยะลา	2,057.10	2,056.89	2,056.58

¹³ เว็บไซต์สำนักงานสถิติแห่งชาติ http://statbbi.nso.go.th/staticreport/Page/sector/TH/report/sector_11_18_TH_xls

แผนภาพ 2 สัดส่วนพื้นที่เกษตรกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ในปี 2562

2) ปริมาณน้ำฝน¹⁴

น้ำฝนเป็นปัจจัยสำคัญในการทำเกษตรของภาคใต้ จากข้อมูลพบว่า ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในปี 2563 มากกว่าในปี 2562 และจำนวนวันฝนตกเฉลี่ยมีแนวโน้มสูงขึ้น ทั้ง 3 จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน นั้น โดยในปี 2563 จังหวัดยะลามีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยและจำนวนวันฝนตกเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ นราธิวาส และปัตตานี ตามลำดับ

ตาราง 6 ปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันฝนตกเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2561 - 2563

กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (mm)			จำนวนวันฝนตกเฉลี่ย (วัน)		
	2561	2562	2563	2561	2562	2563
นราธิวาส	2,784	2,089	3,019	141	148	163
ปัตตานี	1,993	1,464	2,358	131	146	159
ยะลา	2,240	2,097	3,178	149	173	180

3) พืชเศรษฐกิจ^{15 16}

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีพืชเศรษฐกิจหลากหลายชนิด ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าว ลองกองทุเรียน เงาะ มังคุด เป็นต้น โดยมียางพารามีเป็นพืชเศรษฐกิจหลักจากการมีพื้นที่ปลูกมากกว่าพืชอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม พบว่า ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของพืชหลักเกือบทุกชนิดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคใต้และค่าเฉลี่ยของประเทศ โดยจากข้อมูลในปี 2562 สรุปได้ ดังนี้

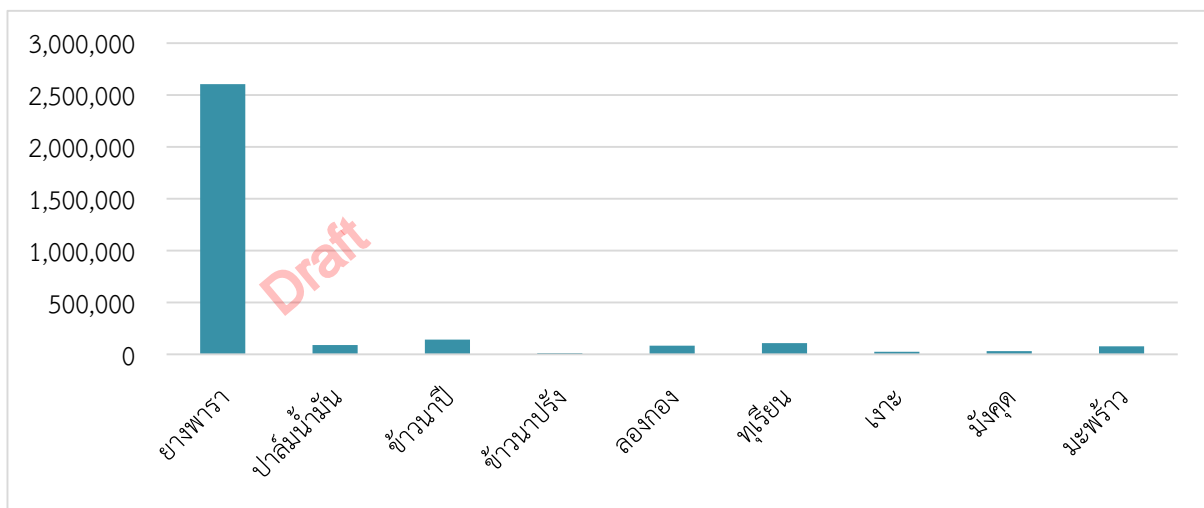
¹⁴ ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www.oae.go.th/view/1/เอกสารเผยแพร่/TH-TH>

¹⁵ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี 2562

¹⁶ เว็บไซต์สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร [ราคาสินค้าเกษตร](http://www.oae.go.th)

ตาราง 7 สรุปภาพรวมจำนวนพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจและปริมาณผลผลิต ปี 2562

พืชเศรษฐกิจ	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ปริมาณผลผลิต (ตัน)
ยางพารา	2,603,166	529,529
ปาล์มน้ำมัน	91,435	177,097
ข้าวนาปี	143,436	61,683
ข้าวนาปรัง	13,780	7,942
ลองกอง	83,916	34,010
ทุเรียน	107,965	60,718
เงาะ	26,191	14,280
มังคุด	31,412	16,323
มะพร้าว	78,537	46,200

แผนภาพ 3 เปรียบเทียบพื้นที่ปลูก (ไร่) พืชเศรษฐกิจในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2562

3.1) ยางพารา

ปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน 2,603,166 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 19.3 ของพื้นที่ปลูกยางพาราในภาคใต้ โดยจังหวัดยะลาที่มีพื้นที่ปลูกมากที่สุด จำนวน 1,239,861 ไร่ รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส 997,078 ไร่และจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ปลูกน้อยที่สุด จำนวน 366,722 ไร่ โดยมีผลผลิตยางพารารวมทั้งสิ้น 529,529 ตัน อย่างไรก็ตาม ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคใต้ โดยในปี 2562 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ในจังหวัดนราธิวาสลดลงมาจาก 245 ต่อกก. ในปี 2561 เป็น 200 กก.ต่อไร่ ในปี 2562 เนื่องจากส่วนหนึ่งได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคใบร่วง

ตาราง 8 พื้นที่ปลูกยางพาราและผลผลิตต่อไร่ ปี 2560 - 2562

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	พื้นที่ปลูกยางพารา (ไร่)			ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		
	2560	2561	2562	2560	2561	2562
รวมทั้งประเทศ	22,852,178	22,626,277	22,530,503	236	240	237
ภาคใต้ (14 จังหวัด)	13,798,707	13,584,115	13,508,158	251	261	255
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	2,624,738	2,607,913	2,603,166	235	247	226
ปัตตานี	367,860	366,694	366,722	241	255	252
ยะลา	1,249,743	1,244,141	1,239,861	235	247	238
นราธิวาส	1,007,135	997,078	996,583	232	245	200

Draft

ตาราง 9 ปริมาณผลผลิตและราคายางพาราปี 2560 – 2562

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	2560	2561	2562
ปริมาณผลผลิต (ตัน)			
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	528,020	568,832	529,529
นราธิวาส	193,383	208,632	176,611
ปัตตานี	81,062	87,532	85,352
ยะลา	253,575	272,668	267,566
ราคาผลผลิตยางพาราต่อ กก.	55.81	40.96	41.04

3.2) ปาล์มน้ำมัน

ปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 91,435 ไร่ คิดเป็นเพียงร้อยละ 1.8 ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคใต้ โดยจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด จำนวน

58,306 ไร่ รองลงมา คือ จังหวัดปัตตานี 25,710 ไร่ และจังหวัดยะลา 7,419 ไร่ โดยมีปริมาณผลผลิตรวมทั้งสิ้น 177,097 ตัน อย่างไรก็ตาม ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคใต้และค่าเฉลี่ยของประเทศ

ตาราง 10 พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันและปริมาณผลผลิตต่อไร่ ปี 2560 - 2562

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	พื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)			ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		
	2560	2561	2562	2560	2561	2562
รวมทั้งประเทศ	5,664,848	5,878,127	6,002,400	2,901	2,902	2,994
ภาคใต้ (14 จังหวัด)	4,877,288	5,068,989	5,183,324	3,039	3,021	3,131
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	85,618	89,987	91,435	2,234	2,097	2,176
นราธิวาส	56,104	58,229	58,306	2,208	2,024	2,103
ปัตตานี	21,878	24,455	25,710	2,431	2,505	2,574
ยะลา	7,636	7,303	7,419	1,866	1,572	1,618

ตาราง 11 ปริมาณผลผลิตและราคาปาล์มน้ำมัน ปี 2560 – 2562

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	2560	2561	2562
ปริมาณผลผลิต (ตัน)			
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	143,595	164,772	177,097
นราธิวาส	88,980	108,426	116,081
ปัตตานี	42,520	45,772	50,214
ยะลา	12,095	10,574	10,802
ราคาผลผลิตปาล์มทั้งทะลาย (บาท/กิโลกรัม)	4.10	3.11	2.60

3.3) ข้าวนาปี

ปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกข้าวนาปี จำนวน 143,436 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 18.3 ของพื้นที่ปลูกในภาคใต้ แต่คิดเป็นเพียงร้อยละ 0.2 ของพื้นที่ปลูกในประเทศ โดยจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีมากที่สุด จำนวน 76,120 ไร่ รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส 42,010 ไร่ และจังหวัดยะลา 25,306 ไร่ มีผลผลิตรวมทั้งสิ้น 61,683 ตัน อย่างไรก็ตาม ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคใต้และค่าเฉลี่ยของประเทศ

ตาราง 12 พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปีและปริมาณผลผลิตต่อไร่ ปี 2560 - 2562

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปี (ไร่)			ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		
	2560	2561	2562	2560	2561	2562
รวมทั้งประเทศ	59,220,823	59,980,731	60,110,000	454	453	447
ภาคใต้ (14 จังหวัด)	733,626	780,513	783,406	475	480	482
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	140,218	143,268	143,436	407	428	431
นราธิวาส	49,357	41,956	42,010	406	428	430
ปัตตานี	68,936	76,050	76,120	426	458	460
ยะลา	21,925	25,262	25,306	354	339	343

ตาราง 13 ปริมาณผลผลิตและราคาข้าวนาปี ปี 2560 - 2562

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	2560	2561	2562
ปริมาณผลผลิต (ตัน)			
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	52,769	61,262	61,683
นราธิวาส	19,038	17,951	18,064
ปัตตานี	26,076	34,821	35,015
ยะลา	7,655	8,490	8,604
ราคาข้าวเปลือกเจ้าความชื้น 15% (บาท/เมตริกตัน)	7,935	7,921	8,359

3.4) ข้าวนาปรัง

ปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง จำนวน 13,780 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.8 ของพื้นที่ปลูกในภาคใต้ แต่คิดเป็นเพียงร้อยละ 0.2 ของพื้นที่ปลูกในประเทศ โดยเกือบทั้งหมดอยู่ในจังหวัดปัตตานี จำนวน 13,380 ไร่ รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส 250 ไร่ และจังหวัดยะลา 150 ไร่ มีผลผลิตรวมทั้งสิ้น 7,942 ตัน อย่างไรก็ตาม ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของภาคใต้ แต่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

ตาราง 14 พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรังและปริมาณผลผลิตต่อไร่ ปี 2560 - 2562

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรัง (ไร่)			ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		
	2560	2561	2562	2560	2561	2562
รวมทั้งประเทศ	12,066,980	10,995,474	6,401,200	662	656	640
ภาคใต้ (14 จังหวัด)	169,151	118,845	99,920	541	547	562
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	16,116	19,285	13,780	489	577	578
ปัตตานี	15,551	19,105	13,380	491	578	582
ยะลา	340	180	150	438	450	453
นราธิวาส	225	0	250	404	0	456

ตาราง 15 ปริมาณผลผลิตและราคาข้าวนาปรัง ปี 2560 - 2562

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	2560	2561	2562
ปริมาณผลผลิต (ตัน)			
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	7,877	11,118	7,942
นราธิวาส	91	-	114
ปัตตานี	7,637	11,037	7,760
ยะลา	149	81	68
ราคาข้าวเปลือกเจ้าความชื้น 15% (บาท/เมตริกตัน)	7,935	7,921	8,359

3.5) ลองกอง

ปี.2562 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกลองกองจำนวน 83,916 ไร่ คิดเป็นเกือบกึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 48.0 ของพื้นที่ปลูกในภาคใต้ และคิดเป็นร้อยละ 32.2 ของพื้นที่ปลูกในประเทศ โดยพื้นที่ที่ปลูกมากที่สุด คือ จังหวัดนราธิวาส 43,396 ไร่ รองลงมา คือ จังหวัดยะลา 25,157 ไร่ และจังหวัดปัตตานี 15,363 ไร่ มีผลผลิตรวมทั้งสิ้น 34,010 ตัน อย่างไรก็ตาม ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคใต้และค่าเฉลี่ยของประเทศ

ตาราง 16 พื้นที่เพาะปลูกลองกองและปริมาณผลผลิตต่อไร่ ปี 2560 - 2562

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูกลองกอง (ไร่)			ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		
	2560	2561	2562	2560	2561	2562
รวมทั้งประเทศ	300,947	279,986	260,330	179	271	465
ภาคใต้ (14 จังหวัด)	208,468	191,906	174,916	45	196	446
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	100,641	94,188	83,916	25	98	412
ปัตตานี	15,704	15,509	15,363	125	259	514
ยะลา	26,949	26,454	25,157	18	157	510
นราธิวาส	57,988	52,225	43,396	1	21	320

ตาราง 17 ปริมาณผลผลิตและราคาของกอง ปี 2560 – 2562

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	2560	2561	2562
ปริมาณผลผลิต (ตัน)			
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	2,426	9,085	34,010
นราธิวาส	64	1,058	13,667
ปัตตานี	1,903	3,982	7,826
ยะลา	459	4,045	12,517
ราคาลองกอง เบอร์ 1 (บาท/กิโลกรัม)	39.75	36.87	35.34

3.6) ทุเรียน

ปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกทุเรียน จำนวน 107,965 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.4 ของพื้นที่ปลูกในภาคใต้ และคิดเป็นร้อยละ 11.5 ของพื้นที่ปลูกในประเทศ โดยจังหวัดยะลามีพื้นที่ปลูกทุเรียนมากที่สุด 67,164 ไร่ รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส 30,803 ไร่ และจังหวัดปัตตานี 9,998 ไร่ มีผลผลิตรวมทั้งสิ้น 60,718 ตัน อย่างไรก็ตาม ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคใต้และค่าเฉลี่ยของประเทศ ในระยะหลังทุเรียนมีบทบาทสำคัญมากขึ้นจากราคาที่ขยายตัวตามความอุปสงค์จากต่างประเทศโดยเฉพาะจีนที่เพิ่มมากขึ้น

ตาราง 18 พื้นที่เพาะปลูกทุเรียนและปริมาณผลผลิตต่อไร่ ปี 2560 - 2562

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูกทุเรียน (ไร่)			ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		
	2560	2561	2562	2560	2561	2562
รวมทั้งประเทศ	838,714	879,813	937,607	1,031	1,124	1,403
ภาคใต้ (14 จังหวัด)	451,999	475,887	503,513	589	866	1,243
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	100,870	106,298	107,965	197	685	751
นราธิวาส	30,174	30,542	30,803	5	562	545
ปัตตานี	9,528	9,652	9,998	367	541	651
ยะลา	61,168	66,104	67,164	288	778	876

ตาราง 19 ปริมาณผลผลิตและราคาทุเรียน ปี 2560 – 2562

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	2560	2561	2562
ปริมาณผลผลิต (ตัน)			
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	16,385	57,407	60,718
นราธิวาส	148	15,947	14,023
ปัตตานี	2,553	3,807	4,642
ยะลา	13,684	37,653	42,053
ราคาทุเรียน (บาท/กิโลกรัม)	71.81	78.16	99.86

3.7) เงาะ

ปี.2562 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกเงาะ จำนวน 26,191 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.1 ของพื้นที่ปลูกในภาคใต้ และคิดเป็นร้อยละ 11.1 ของพื้นที่ปลูกในประเทศ โดยเกือบทั้งหมดปลูกในจังหวัด นราธิวาส จำนวน 21,928 ไร่ รองลงมา คือ จังหวัดยะลา 2,624 ไร่ และจังหวัดปัตตานี 1,639 ไร่ มีผลผลิตรวมทั้งสิ้น 14,280 ตัน อย่างไรก็ตาม ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคใต้และค่าเฉลี่ยของประเทศ

ตาราง 20 พื้นที่เพาะปลูกเงาะและปริมาณผลผลิต ปี 2560 - 2562

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูกเงาะ (ไร่)			ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		
	2560	2561	2562	2560	2561	2562
รวมทั้งประเทศ	257,337	240,446	235,380	1,013	1,148	1,277
ภาคใต้ (14 จังหวัด)	111,091	90,918	84,176	357	782	863
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	30,933	29,277	26,191	29	527	549
นราธิวาส	25,855	24,283	21,928	5	540	558
ปัตตานี	1,709	1,639	1,639	277	390	451
ยะลา	3,369	3,355	2,624	99	500	536

ตาราง 21 ปริมาณผลผลิตและราคาเงาะ ปี 2560 - 2562

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	2560	2561	2562
ปริมาณผลผลิต (ตัน)			
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	895	15,237	14,280
นราธิวาส	118	12,991	12,185
ปัตตานี	451	608	724
ยะลา	326	1,638	1,371
ราคาเงาะโรงเรียน (บาท/กิโลกรัม)	25.39	23.14	25.82

3.8) มังคุด

ปี.2562 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกมังคุด จำนวน 31,412 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.1 ของพื้นที่ปลูกในภาคใต้ และคิดเป็นร้อยละ 7.1 ของพื้นที่ปลูกในประเทศ โดยจังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ปลูกมังคุดมากที่สุดจำนวน 22,031 ไร่ รองลงมา คือ จังหวัดยะลา 7,008 ไร่ และจังหวัดปัตตานี 2,373 ไร่ มีผลผลิตรวมทั้งสิ้น 16,323 ตัน อย่างไรก็ตาม ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคใต้และค่าเฉลี่ยของประเทศ

ตาราง 22 พื้นที่เพาะปลูกมั่งคุดและพื้นที่ให้ผลผลิต ปี 2560 - 2562

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูกมั่งคุด (ไร่)			ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		
	2560	2561	2562	2560	2561	2562
รวมทั้งประเทศ	454,609	448,069	443,142	278	442	827
ภาคใต้ (14 จังหวัด)	250,530	244,354	239,982	249	500	752
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	32,708	31,566	31,412	36	537	562
นราธิวาส	21,893	21,148	22,031	4	561	558
ปัตตานี	2,379	2,373	2,373	278	481	525
ยะลา	8,436	8,045	7,008	48	482	583

ตาราง 23 ปริมาณผลผลิตและราคามั่งคุด ปี 2560 - 2562

จังหวัด	2560	2561	2562
ปริมาณ (ตัน)			
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	1,042	15,810	16,323
นราธิวาส	86	11,399	11,074
ปัตตานี	638	1,104	1,206
ยะลา	318	3,307	4,043
ราคา (บาท/กิโลกรัม)	40.10	43.57	29.02

3.9) มะพร้าว

ปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกมะพร้าว จำนวน 78,537 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.2 ของพื้นที่ปลูกในภาคใต้ และคิดเป็นร้อยละ 9.3 ของพื้นที่ปลูกในประเทศ โดยจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ปลูกมะพร้าวมากที่สุดจำนวน 44,463 ไร่ รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส 29,636 ไร่และจังหวัดยะลา 4,438 ไร่ มีผลผลิตรวมทั้งสิ้น 46,200 ตัน อย่างไรก็ตาม ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคใต้และค่าเฉลี่ยของประเทศ

ตาราง 24 พื้นที่เพาะปลูกมะพร้าวและพื้นที่ให้ผลผลิต ปี 2560 - 2562

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูกมะพร้าว (ไร่)			ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		
	2560	2561	2562	2560	2561	2562
รวมทั้งประเทศ	814,991	828,614	847,881	1,007	1,133	1,037
ภาคใต้ (14 จังหวัด)	357,879	358,401	369,715	1,013	1,178	1,038
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	85,630	76,980	78,537	608	663	604
ปัตตานี	52,456	43,806	44,463	587	637	599

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูกมะพร้าว (ไร่)			ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		
	2560	2561	2562	2560	2561	2562
ยะลา	3,988	3,988	4,438	591	687	515
นราธิวาส	29,186	29,186	29,636	648	698	623

ตาราง 25 ปริมาณผลผลิตและราคามะพร้าว ปี 2560 – 2562

จังหวัด	2560	2561	2562
ปริมาณ (ตัน)			
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	52,062	51,039	46,200
นราธิวาส	18,913	20,374	18,043
ปัตตานี	30,792	27,926	26,240
ยะลา	2,357	2,739	1,917
ราคามะพร้าวผลแห้งทั้งเปลือกขนาดใหญ่ (บาท/ร้อยผล)	1,695	841	776

1.2 ด้านปศุสัตว์^{17, 18}

ปี 2563 จำนวนปศุสัตว์และเกษตรกรในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนในภาพรวม มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีก่อนเล็กน้อย และเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากปี 2561

ในปี 2563 พบว่า แกะและแพะมีสัดส่วนการเลี้ยงอยู่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมากถึงร้อยละ 85.0 และ 44.3 ตามลำดับเมื่อเทียบกับปริมาณการเลี้ยงในภาคใต้ โดยเปิด โคเนื้อ และกระบือมีสัดส่วนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 20 ของการเลี้ยงในภาคใต้ ส่วนไก่และสุกรมีสัดส่วนไม่มาก โดยปริมาณการเลี้ยงปศุสัตว์แต่ละชนิด มีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 26 ปริมาณการเลี้ยงปศุสัตว์แต่ละชนิดในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2563

	จำนวนของปศุสัตว์ (ตัว)						
	แกะ	แพะ	โคเนื้อ	เปิด	ไก่	กระบือ	สุกร
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	22,677	173,714	217,974	918,561	2,965,769	5,970	18,533
ภาคใต้ (14 จังหวัด)	26,677	391,817	971,352	3,544,279	37,670,934	27,493	1,528,875

¹⁷ เว็บไซต์กรมปศุสัตว์ <http://docimage.dld.go.th/dldform2/Home5e/mainfrm.asp?m=bf>

¹⁸ เว็บไซต์กรมปศุสัตว์ <https://ict.dld.go.th/webnew/index.php/th/service-ict/report/247-report-thailand-livestock>

สัดส่วนเทียบภาคใต้ (ร้อยละ)	85.0	44.3	22.4	25.9	7.9	21.7	1.2
รวมทั้งประเทศ	83,222	962,884	3,101,090	31,457,867	452,097,543	1,256,074	12,228,255
สัดส่วนเทียบประเทศ (ร้อยละ)	27.2	18.0	7.0	2.9	0.7	0.5	0.2

4.1) แกะ

ปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีปริมาณการเลี้ยงแกะจำนวนทั้งสิ้น 22,677 ตัว โดยแกะส่วนใหญ่ถูกเลี้ยงอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 85.0 ของปริมาณการเลี้ยงในภาคใต้ และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 27.2 ปริมาณการเลี้ยงในประเทศ โดยจังหวัดปัตตานีมีการเลี้ยงแกะมากที่สุด จำนวน 15,011 ตัว รองลงมา คือ จังหวัดยะลา 4,287 ตัวและจังหวัดนราธิวาส 3,379 ตัว

ตาราง 27 ปริมาณการเลี้ยงแกะในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2561 - 2563

จังหวัด	ปริมาณการเลี้ยงแกะ (ตัว)			จำนวนเกษตรกร (คน)		
	2561	2562	2563	2561	2562	2563
นราธิวาส	2,333	3,094	3,379	418	566	571
ปัตตานี	12,329	14,186	15,011	3,190	3,613	3,600
ยะลา	4,413	4,609	4,287	690	729	734
รวม	19,075	21,889	22,677	4,298	4,908	4,905

นอกจากนี้ จากข้อมูลในปี 2563 พบว่ามีจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงแกะในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำนวน 4,905 คน มีจำนวนใกล้เคียงกับปีก่อน โดยจังหวัดปัตตานีมีเกษตรกรที่เลี้ยงแกะมากที่สุดจำนวน 3,600 คนรองลงมา คือ จังหวัดยะลา 734 คน และจังหวัดนราธิวาส 571 คน

4.2) แพะ

ปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีปริมาณการเลี้ยงแพะจำนวนทั้งสิ้น 173,714 ตัว โดยแพะเกือบกึ่งหนึ่งถูกเลี้ยงอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.3 ของปริมาณการเลี้ยงในภาคใต้ และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.0 ปริมาณการเลี้ยงในประเทศ โดยจังหวัดยะลามีการเลี้ยงแพะมากที่สุด จำนวน 75,047 ตัว รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส 51,341 ตัวและจังหวัดปัตตานี 47,326 ตัว

ตาราง 28 ปริมาณการเลี้ยงแพะในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2561 - 2563

จังหวัด	ปริมาณการเลี้ยงแพะ (ตัว)			จำนวนเกษตรกร (คน)		
	2561	2562	2563	2561	2562	2563
นราธิวาส	37,922	49,146	51,341	7,099	9,885	10,035
ปัตตานี	37,798	44,782	47,326	8,471	9,776	9,803
ยะลา	73,140	79,121	75,047	12,107	13,963	14,184

จังหวัด	ปริมาณการเลี้ยงแพะ (ตัว)			จำนวนเกษตรกร (คน)		
	2561	2562	2563	2561	2562	2563
รวม	148,860	173,049	173,714	27,677	33,624	34,022

นอกจากนี้ จากข้อมูลในปี 2563 พบว่ามีจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงแพะในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำนวน 34,022 คน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีก่อน โดยจังหวัดยะลา มีเกษตรกรที่เลี้ยงแพะมากที่สุด จำนวน 14,184 คน รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส 10,035คน และจังหวัดปัตตานี 9,803 คน

4.3) โคเนื้อ

ปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีปริมาณการเลี้ยงโคเนื้อจำนวนทั้งสิ้น 217,974 ตัว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22.4 ของปริมาณการเลี้ยงในภาคใต้ และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.0 ปริมาณการเลี้ยงในประเทศ โดยจังหวัดนราธิวาสมีการเลี้ยงโคเนื้อมากที่สุด จำนวน 95,121.ตัว รองลงมา คือ จังหวัดปัตตานี 63,158 ตัว และจังหวัดยะลา 59,695 ตัว

ตาราง 29 ปริมาณการเลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2561 - 2563

จังหวัด	ปริมาณการเลี้ยงโคเนื้อ (ตัว)			จำนวนเกษตรกร (คน)		
	2561	2562	2563	2561	2562	2563
ปัตตานี	53,758	61,617	63,158	15,916	17,573	17,810
ยะลา	57,554	63,946	59,695	15,685	17,708	17,848
นราธิวาส	74,427	90,414	95,121	17,089	21,138	21,544
รวม	185,739	215,977	217,974	48,690	56,419	57,202

นอกจากนี้ จากข้อมูลในปี 2563 พบว่ามีจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำนวน 57,202 คน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีก่อน โดยจังหวัดนราธิวาสมีเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อมากที่สุดจำนวน 21,544 คน รองลงมา คือ จังหวัดยะลา 17,848 คน และจังหวัดปัตตานี 17,810คน

4.4) เป็ด

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีปริมาณการเลี้ยงเป็ดจำนวนทั้งสิ้น 918,561 ตัว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.9 ของปริมาณการเลี้ยงในภาคใต้ และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.9 ปริมาณการเลี้ยงในประเทศ โดยจังหวัดนราธิวาสมีการเลี้ยงเป็ดมากที่สุด จำนวน 313,760 ตัว รองลงมา คือ จังหวัดยะลา 307,696 ตัว และจังหวัดปัตตานี 297,105 ตัว

ตาราง 30 ปริมาณการเลี้ยงเป็ดในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2561 - 2563

จังหวัด	ปริมาณการเลี้ยงเป็ด (ตัว)			จำนวนเกษตรกร (คน)		
	2561	2562	2563	2561	2562	2563
นราธิวาส	251,541	299,733	313,760	16,710	22,054	22,074

จังหวัด	ปริมาณการเลี้ยงเป็ด (ตัว)			จำนวนเกษตรกร (คน)		
	2561	2562	2563	2561	2562	2563
ปัตตานี	270,082	300,463	297,105	15,790	17,438	16,430
ยะลา	315,072	344,185	307,696	17,467	20,182	19,946
รวม	836,695	944,381	918,561	49,967	59,674	58,450

นอกจากนี้ จากข้อมูลในปี.2563.พบว่ามียังมีจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงเป็ดในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน จำนวน 58,450 คน ลดลงเล็กน้อยจากปีก่อน โดยจังหวัดนราธิวาสมีเกษตรกรที่เลี้ยงเป็ดมากที่สุด จำนวน 22,074 คน รองลงมา คือ จังหวัดยะลา 19,946 คน และจังหวัดปัตตานี 16,430 คน

4.5) ไก่

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีปริมาณการเลี้ยงไก่จำนวนทั้งสิ้น 2,965,769 ตัว คิดเป็น สัดส่วนร้อยละ 7.9 ของปริมาณการเลี้ยงในภาคใต้ และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.7 ปริมาณการเลี้ยงในประเทศ โดยจังหวัดปัตตานีมีการเลี้ยงไก่อมากที่สุด จำนวน 1,031,375 ตัว รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส 1,015,771 ตัว และจังหวัดยะลา 918,623 ตัว

ตาราง 31 ปริมาณการเลี้ยงไก่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2561 - 2563

จังหวัด	ปริมาณการเลี้ยงไก่ (ตัว)			จำนวนเกษตรกร (คน)		
	2561	2562	2563	2561	2562	2563
ปัตตานี	930,206	1,033,656	1,031,375	29,789	33,677	33,701
ยะลา	872,673	964,468	918,623	33,464	39,313	40,123
นราธิวาส	746,882	970,216	1,015,771	33,958	47,046	47,901
รวม	2,549,761	2,968,340	2,965,769	97,211	120,036	121,725

นอกจากนี้ 2563 พบว่ามีจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงไก่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำนวน 121,725 คน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีก่อน โดยจังหวัดนราธิวาสมีเกษตรกรที่เลี้ยงไก่อมากที่สุด จำนวน 47,901 คน รองลงมา คือ จังหวัดยะลา 40,123 คน และจังหวัดปัตตานี 33,701 คน

4.6) กระจับปี่

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีปริมาณการเลี้ยงกระจับปี่จำนวนทั้งสิ้น 5,970 ตัว คิดเป็น สัดส่วนร้อยละ 21.7 ของปริมาณการเลี้ยงในภาคใต้ และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.5 ปริมาณการเลี้ยงในประเทศ โดยจังหวัดนราธิวาสมีการเลี้ยงกระจับปี่มากที่สุด จำนวน 2,507 ตัว รองลงมา คือ จังหวัดยะลา 1,801 ตัว และจังหวัดปัตตานี 1,662 ตัว

ตาราง 32 ปริมาณการเลี้ยงกระจับปี่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2561 - 2563

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ปริมาณการเลี้ยงกระป๋อง (ตัว)			จำนวนเกษตรกร (คน)		
	2561	2562	2563	2561	2562	2563
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	5,337	6,008	5,970	991	1,072	1,075
นราธิวาส	2,417	2,596	2,507	471	485	484
ปัตตานี	1,347	1,680	1,662	188	219	216
ยะลา	1,573	1,732	1,801	332	368	375

นอกจากนี้ จากข้อมูลในปี 2563 พบว่ามีจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงกระป๋องในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำนวน 1,075 คน มีจำนวนใกล้เคียงกับปีก่อน โดยจังหวัดนราธิวาสมีเกษตรกรที่เลี้ยงกระป๋องมากที่สุด จำนวน 484 คน รองลงมา คือ จังหวัดยะลา 375 คน และจังหวัดปัตตานี 216 คน

4.7) สุกร

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีปริมาณการเลี้ยงสุกรจำนวนทั้งสิ้น 18,533 ตัว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.2 ของปริมาณการเลี้ยงในภาคใต้ และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.2 ปริมาณการเลี้ยงในประเทศ โดยจังหวัดยะลามีการเลี้ยงสุกรมากที่สุด จำนวน 8,494 ตัว รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส 6,464 ตัว และจังหวัดปัตตานี 3,575 ตัว

ตาราง 33 ปริมาณการเลี้ยงสุกรในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2561 - 2563

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ปริมาณการเลี้ยงสุกร (ตัว)			จำนวนเกษตรกร (คน)		
	2561	2562	2563	2561	2562	2563
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	20,137	19,473	18,533	357	367	406
นราธิวาส	6,270	7,092	6,464	141	179	191
ปัตตานี	3,082	3,270	3,575	142	155	171
ยะลา	10,785	9,111	8,494	74	33	44

นอกจากนี้ จากข้อมูลในปี 2563 พบว่ามีจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงสุกรในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำนวน 406 คน มีจำนวนใกล้เคียงกับปีก่อน โดยจังหวัดนราธิวาสมีเกษตรกรที่เลี้ยงสุกรมากที่สุดจำนวน 191 คน รองลงมา คือ จังหวัดปัตตานี 171 คน และจังหวัดยะลา 44 คน

1.3 ด้านประมง

1.3.1 สัตว์น้ำทะเล¹⁹

ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมี 2 ท่าเทียบเรือประมงคือ ท่าเทียบเรือประมงปัตตานีซึ่งเป็นท่าเทียบเรือหลัก (ขึ้นปริมาณสัตว์น้ำเกือบทั้งหมดกว่าร้อยละ 98 เมื่อเทียบในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน)

¹⁹ เว็บไซต์องค์การสะพานปลา: https://www.fishmarket.co.th/images/uploads/stat/stat63/statistics63_01.pdf

ส่วนอีกแห่งหนึ่งคือท่าเทียบเรือนครราชสีมา สำหรับท่าเทียบเรือประมงปัตตานี เป็นท่าเทียบเรือที่เป็นศูนย์กลาง จึงมีการนำสินค้าสัตว์น้ำจากท่าเทียบเรือย่อยในบริเวณโดยรอบมาทำการซื้อขายภายในด้วย รวมถึงเรือประมงที่ขึ้นท่าในจังหวัดปัตตานีเป็นเรือประมงน้ำลึก สามารถจับสัตว์น้ำได้ในปริมาณมากในแต่ละครั้ง ส่วนการทำประมงในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่เป็นการประมงพื้นบ้านหรือการประมงชายฝั่งขนาดเล็ก เรือประมงมีประสิทธิภาพไม่สูง จึงมีการจับสัตว์น้ำในปริมาณไม่มากนัก

ปี 2563 ปริมาณสัตว์น้ำ ณ ท่าเทียบเรือประมงปัตตานี มีจำนวน 84,762 ตัน หดตัวจากปีก่อน ร้อยละ 20.7 จากปีก่อน มีมูลค่า 4,135,403,769 บาท หดตัวจากปีก่อนร้อยละ 15.5 โดยในภาพรวมปริมาณการจับสัตว์น้ำลดลงตั้งแต่ปี 2558 จากมาตรการ IUU (การทำประมงผิดกฎหมาย)

ตาราง 34 ปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำทะเล ณ ท่าเทียบเรือประมงปัตตานี ปี 2553 – 2563

ปี	ปริมาณสัตว์น้ำทะเล (เมตริกตัน)	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง	มูลค่า (บาท)	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง	การขนส่ง (เที่ยว)		
		% YoY		% YoY	นำเข้า		รถยนต์นำออก
					เรือ	รถยนต์	
2553	111,368	-	3,987,910,238	-	5,997	4,299	16,245
2554	96,744	-13.1	4,653,638,949	16.7	6,415	3,977	12,253
2555	125,010	29.2	6,854,240,180	47.3	9,892	5,989	13,201
2556	141,993	13.6	7,555,491,126	10.2	6,542	7,494	12,135
2557	128,164	-9.7	8,676,251,449	14.8	6,443	7,869	11,379
2558	117,317	-8.5	10,036,507,946	15.7	6,601	4,797	5,599
2559	89,049	-24.1	8,415,571,281	-16.2	7,557	3,407	3,466
2560	79,584	-10.6	8,540,914,413	1.5	7,672	7,732	7,997
2561	109,043	37.0	4,942,180,874	-42.1	8,962	3,840	3,776
2562	106,955	-1.9	4,892,143,612	-1.0	7,992	2,250	2,350
2563	84,762	-20.7	4,135,403,769	-15.5	7,015	1,794	1,852

ตาราง 35 ปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำทะเล ณ ท่าเทียบเรือประมงนครราชสีมา ปี 2553 – 2563

ปี	ปริมาณสัตว์น้ำทะเล (เมตริกตัน)	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง	มูลค่า (บาท)	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง	การขนส่ง (เที่ยว)		
		% YoY		% YoY	นำเข้า		รถยนต์นำออก
					เรือ	รถยนต์	
2553	7,831	-	328,576,300	-	518	-	1,498
2554	6,133	-21.7	292,006,200	-11.1	478	-	1,056
2555	7,159	16.7	328,884,360	12.6	467	-	989

2556	3,996	-44.2	200,023,600	-39.2	393	-	696
2557	4,520	13.1	239,669,450	19.8	432	-	729
2558	5,183	14.7	233,762,735	-2.5	523	-	917
2559	2,033	-60.8	84,438,625	-63.9	779	-	893
2560	1,395	-31.4	53,978,530	-36.1	675	-	424
2561	1,891	35.6	68,002,610	26.0	602	-	695
2562	1,150	-39.2	40,251,925	-40.8	578	-	421
2563	1,354	17.7	34,489,255	-14.3	617	-	461

1.4 อุตสาหกรรม การค้าชายแดน เขตเศรษฐกิจพิเศษ

1.4.1 ด้านอุตสาหกรรม²⁰

1) มูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรม

ปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปีจำนวน 12,537 ล้านบาท โดยจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมสูงที่สุด คือ จังหวัดปัตตานี ซึ่งมีมูลค่า 5,030 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 40.12 เมื่อเทียบกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน รองลงมาคือจังหวัดยะลา มีมูลค่า 4,098 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 32.96 และจังหวัดนราธิวาส มีมูลค่า 3,409 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 27.19

ตาราง 36 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรม ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2558 – 2562²¹

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)				
	2558	2559	2560	2561	2562
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	14,048	16,065	13,972	13,039	12,537
นราธิวาส	3,112	3,419	3,605	3,532	3,409
ปัตตานี	6,801	8,409	5,720	5,229	5,030
ยะลา	4,135	4,237	4,648	4,278	4,098

2) จำนวนโรงงาน เงินทุนจดทะเบียน และจำนวนคนงาน

²⁰ ข้อมูลจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม: <https://www.diw.go.th/hawk/content.php?mode=spss64>

²¹ เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=11408&filename=gross_regional

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีจำนวนโรงงานเพิ่มขึ้นจากเดิม 1,666 โรง ในปี 2561 เป็น 1,672 โรง ในปีเป็น 2562 เงินทุนจดทะเบียนเพิ่มขึ้นจากเดิม 24,146.99 ล้านบาทในปี 2561 เป็น 25,652.75 ล้านบาท ในปี 2562 ในส่วนของจำนวนคนงาน เพิ่มขึ้นจากเดิม 20,065 คน ในปี 2561 เป็น 20,612 คน ในปี 2562

ตาราง 37 สถิติสะสมโรงงานอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนกับกระทรวงอุตสาหกรรม และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการใหม่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2561 – 2562

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	ข้อมูล	2561	2562
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	จำนวนโรงงาน (โรง)	1,666	1,672
	เงินทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	24,146.99	25,652.75
	จำนวนคนงาน (คน)	20,065	20,612
นราธิวาส	จำนวนโรงงาน (โรง)	434	427
	เงินทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	4,431.57	4,502.65
	จำนวนคนงาน (คน)	4,027	4,029
ปัตตานี	จำนวนโรงงาน (โรง)	907	917
	เงินทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	8,130.37	9,264.99
	จำนวนคนงาน (คน)	9,153	9,514
ยะลา	จำนวนโรงงาน (โรง)	325	328
	เงินทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	11,585.05	11,885.11
	จำนวนคนงาน (คน)	6,885	7,069

ในส่วนของการได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการใหม่พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแนวโน้มจำนวนโรงงานใหม่ลดลง จากเดิม 26 โรง ในปี 2560 เป็น 15 โรง ในปีเป็น 2563 เงินทุนจดทะเบียนมีแนวโน้มลดลง จากเดิม 3,644 ล้านบาทในปี 2560 เป็น 535 ล้านบาท ในปี 2563 ในส่วนของจำนวนคนงานมีแนวโน้มลดลงเช่นกัน จากเดิม 564 คน ในปี 2560 เป็น 195 คน ในปี 2563

ตาราง 38 สถิติโรงงานอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนกับกระทรวงอุตสาหกรรมและได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการใหม่ ปี 2560 -2563²²

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ข้อมูล	2560	2561	2562	2563
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	จำนวนโรงงาน (โรง)	26	29	21	15
	เงินทุน (ล้านบาท)	3,644	2,745	1,458	535
	คนงานรวม (คน)	564	445	588	195
นราธิวาส	จำนวนโรงงาน (โรงงาน)	11	9	5	2
	เงินทุน (ล้านบาท)	228	889	23	77
	คนงานรวม (คน)	249	168	45	39

²² ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ: <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/12.aspx>

ปัตตานี	จำนวนโรงงาน (โรง)	9	11	11	7
	เงินทุน (ล้านบาท)	2,838	176	1,135	215
	คนงานรวม (คน)	216	73	373	73
ยะลา	จำนวนโรงงาน (โรง)	6	9	5	6
	เงินทุน (ล้านบาท)	578	1,680	300	243
	คนงานรวม (คน)	99	204	170	83

3) การลงทุนอุตสาหกรรม (BOI)

ในปี พ.ศ. 2563 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีโครงการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือ BOI จำนวน 7 กิจการ มีมูลค่าลงทุน 1,374 ล้านบาท และมีการจ้างงานคนไทย 355 คน ซึ่งเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2561 และ 2562 พบว่ามูลค่าการลงทุนมีแนวโน้มลดลง

ตาราง 39 จำนวนโครงการที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน²³

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	ข้อมูล	2561	2562	2563
ภาคใต้	โครงการได้รับอนุมัติ	80	63	94
	เงินลงทุน (ล้านบาท)	22,061.2	35,674.6	24,366.6
	จ้างงาน (คนไทย)	7,017	5,036	9,950
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	โครงการได้รับอนุมัติ	4 (5.00%)	4 (6.35%)	7 (7.45%)
	เงินลงทุน (ล้านบาท)	2,389.5 (10.83%)	2,003 (5.61%)	1,374 (5.64%)
	จ้างงาน (คนไทย)	280 (3.99%)	4,025 (79.92%)	355 (3.57%)
นราธิวาส	โครงการได้รับอนุมัติ	1	1	2
	เงินลงทุน (ล้านบาท)	1,600.0	460	28
	จ้างงาน (คนไทย)	118	95	103
ปัตตานี	โครงการได้รับอนุมัติ	3	2	2
	เงินลงทุน (ล้านบาท)	789.5	1,533	360.4
	จ้างงาน (คนไทย)	162	3,926	65
ยะลา	โครงการได้รับอนุมัติ	-	1	3
	เงินลงทุน (ล้านบาท)	-	10	985.6
	จ้างงาน (คนไทย)	-	4	187

หมายเหตุ: * ตัวเลขในวงเล็บหมายถึงสัดส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนเมื่อเทียบกับภาคใต้

1.4.2 การค้าชายแดน²⁴

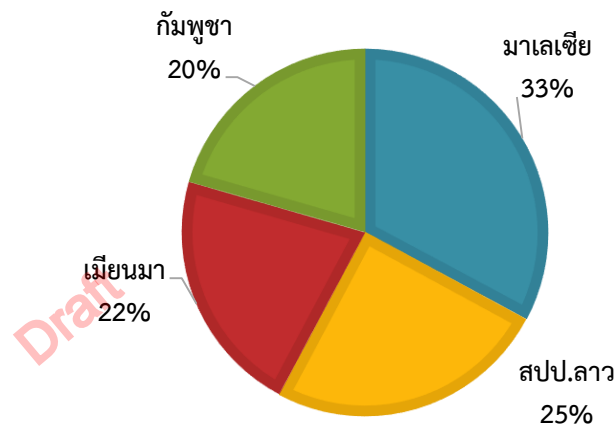
1) ภาพรวมการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

²³ เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) <https://ipstat.boi.go.th/pubrpt/rep08qtrprovince.php>

²⁴ เว็บไซต์กรมการค้าต่างประเทศ <https://www.dft.go.th/bts/trade-statistics>

การค้าขายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (ได้แก่ มาเลเซีย เมียนมา สปป.ลาว และกัมพูชา) ในปี 2563 มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 1,218,321.96 ล้านบาท หดตัวจากปีก่อนร้อยละ 16.02 เนื่องจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 ทำให้ความต้องการซื้อสินค้าของผู้บริโภคลดลง ส่งผลไปยังมูลค่าการส่งออกที่หดตัวลง โดยมีมูลค่าการส่งออก 680,506.46 ล้านบาท หดตัวจากปีก่อนร้อยละ 14.54 และมีมูลค่าการนำเข้า 537,815.50 ล้านบาท หดตัวจากปีก่อนร้อยละ 17.81 มีดุลการค้าคิดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น 142,690.95 ล้านบาท

การค้าขายแดนกับประเทศมาเลเซียมีมูลค่าสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง มีมูลค่า 249,498.85 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 32.82 ของมูลค่าการค้าขายแดนรวมทั้งหมด รองลงมาได้แก่ สปป.ลาว มูลค่า 189,836.10 ล้านบาท (ร้อยละ 24.97) เมียนมา มูลค่า 164,778.86 ล้านบาท (ร้อยละ 21.67) และกัมพูชา มูลค่า 156,127.26 ล้านบาท (ร้อยละ 20.54)

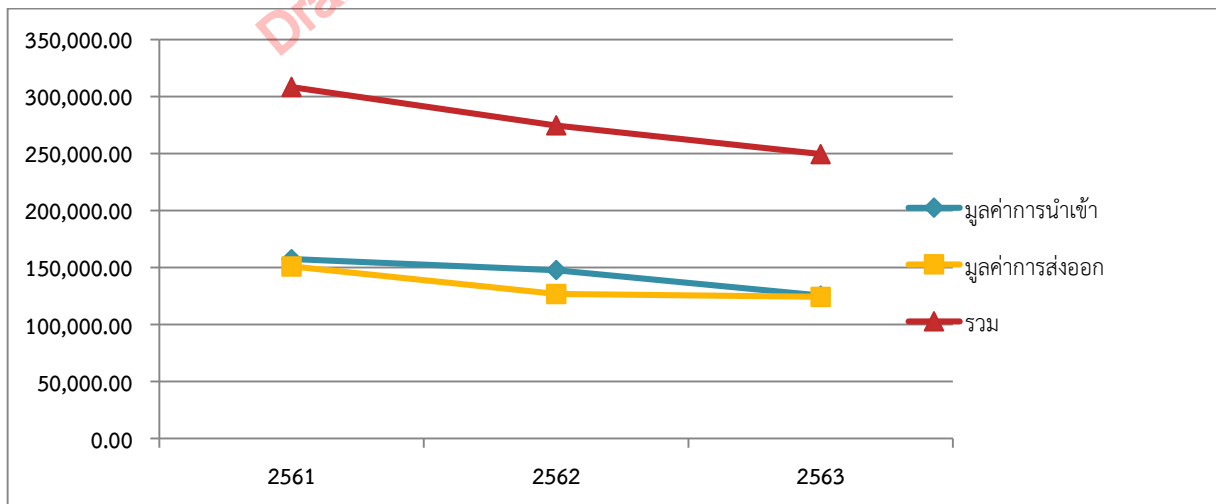
แผนภาพ 4 สัดส่วนมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านปี 2563

1.1) การค้าชายแดนไทย - มาเลเซีย

การค้าชายแดนไทยกับประเทศมาเลเซีย ในปี 2563 มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 249,498.85 ล้านบาท คิดเป็นมูลค่าการส่งออก 124,193.11 ล้านบาท และมูลค่าการนำเข้า 125,305.74 ล้านบาท โดยการส่งออกไปยังมาเลเซียกว่าร้อยละ 95 ถูกส่งออกผ่านสองด่านศุลกากรหลักคือ ด่านศุลกากรสะเตาร์้อยละ 83.64 และด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ร้อยละ 12.70

ตาราง 40 มูลค่าการค้าชายแดนไทย- มาเลเซีย ปี 2561-2563

การค้า	มูลค่าการค้าผ่านด่านศุลกากรชายแดนไทย - มาเลเซีย (ล้านบาท)			ร้อยละการเปลี่ยนแปลง 2563/2562
	2561	2562	2563	
ส่งออก	150,938.41	126,763.14	124,193.11	- 2.03
นำเข้า	157,310.02	147,727.69	125,305.74	- 15.18
รวม	308,248.43	274,490.83	249,498.85	- 9.10

แผนภาพ 5 มูลค่าการค้าชายแดนไทย- มาเลเซีย ปี 2561-2563

1.2) มูลค่าการค้าชายแดนไทย - มาเลเซีย ผ่านด่านกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีด่านศุลกากร จำนวน 4 ด่าน ได้แก่ ด่านศุลกากรเบตง จังหวัดยะลา ด่านบูเก๊ะตา ด่านศุลกากร สุโงโกล-ลก และด่านศุลกากรตากใบ จังหวัดนราธิวาส โดยทั้ง 4 ด่านจะมีบทบาทการ

พัฒนาในพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนในฐานะเป็นจุดเชื่อมโยงพื้นที่ (Connectivity) เข้าสู่การเป็นกลุ่มประชาคมอาเซียน (AEC) โดยจะมีบทบาทแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ดังนี้

(1) ด้านศุลกากรเบตง จ.ยะลา : เป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจเมืองเบตงด้านการท่องเที่ยว การบริการ และการค้ากับประเทศมาเลเซีย

(2) ด้านบูเกะตา จ.นราธิวาส: เป็นประตูเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งทางถนนและจะมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนด้านตะวันออกของไทยและมาเลเซีย

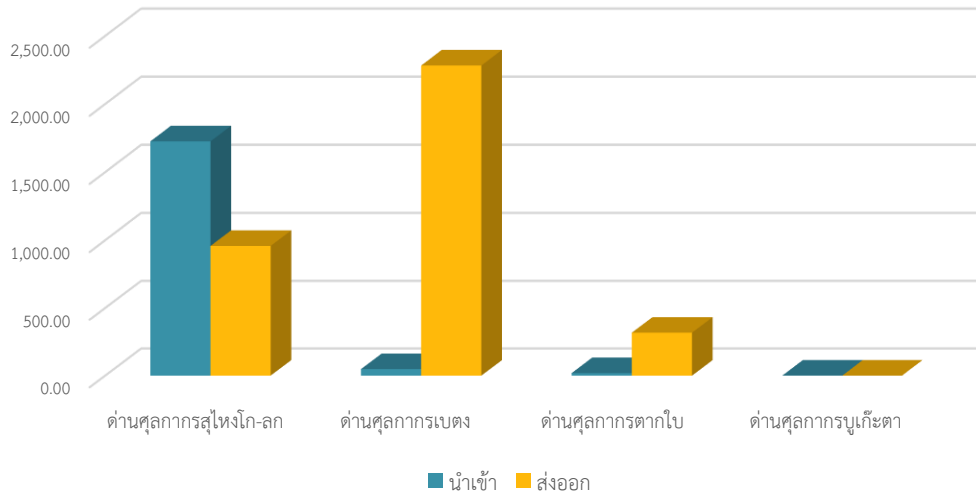
(3) ด้านศุลกากรตากใบ จ.นราธิวาส : เป็นประตูเชื่อมโยงการขนส่งสินค้าและการเดินทางทางน้ำระหว่างเมืองชายแดน ซึ่งอยู่ระหว่างการพัฒนาให้เป็นการเชื่อมโยงทางถนนโดยก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโก-ลก

(4) ด้านศุลกากรสุโงโกลก จ.นราธิวาส : เป็นประตูเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งทางถนนและรถไฟ และการเดินทางของนักท่องเที่ยวระหว่างเมืองชายแดน

โดยในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีมูลค่าการค้าชายแดนรวมทั้งสิ้น 5,350.26 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.1 ของมูลค่าการค้าชายแดนไทย – มาเลเซีย โดยเป็นมูลค่าการส่งออก 3,557.73 ล้านบาท มูลค่าการนำเข้า 1,792.51 ล้านบาท

ตาราง 41 มูลค่าการค้าชายแดนไทย – มาเลเซีย ผ่านด่านกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2561- 2563

ด้านศุลกากร	มูลค่าการค้าชายแดนไทย – มาเลเซีย (ล้านบาท)								
	2561			2562			2563		
	รวม	ส่งออก	นำเข้า	รวม	ส่งออก	นำเข้า	รวม	ส่งออก	นำเข้า
สุโงโกลก	2,870.74	430.85	2,439.89	2,913.59	552.83	2,360.75	2,683.56	957.93	1,725.63
เบตง	2506.27	2,425.83	80.44	2227.9	2,153.21	74.69	2330.64	2,282.46	48.19
ตากใบ	603.36	534.78	68.58	1680.25	1607.47	72.78	335.89	317.34	18.52
บูเกะตา	9.33	9.08	0.25	6.62	5.5	1.12	0.17	0	0.17
รวม	5,989.70	3,400.54	2,589.16	6,828.36	4,319.01	2,509.34	5,350.26	3,557.73	1,792.51

แผนภาพ 6 เปรียบเทียบมูลค่าการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2563

1.4.3 เขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดนราธิวาส

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดนราธิวาส เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะที่ 2 ถูกจัดตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2558 มีพื้นที่ครอบคลุม 5 ตำบล ใน 5 อำเภอ ได้แก่ ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ ตำบลโคกเคียน จังหวัดนราธิวาส ตำบลสุหน้โก-ลก อำเภอสุหน้โก-ลก ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ และตำบลละจูด อำเภอแว้ง มีเป้าหมาย “การค้าชายแดน อุตสาหกรรมอาหาร และการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ”²⁵

มาตรการสนับสนุนจากภาครัฐในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดนราธิวาส

ตาราง 42 มาตรการสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนราธิวาส²⁶

มาตรการสนับสนุนจากภาครัฐ	ความคืบหน้า/สถานะ
1. สิทธิประโยชน์ด้านการส่งเสริมการลงทุน	1. มาตรการส่งเสริมการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) - สิทธิประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน - สิทธิประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 2. มาตรการภาษีของกรมสรรพากร

²⁵ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2558. คู่มือการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ.

https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=5198

²⁶ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุนจังหวัดนราธิวาส, มปป. <https://www.narathiwatoss.go.th/project>

	3. มาตรการส่งเสริมการลงทุนของกรมศุลกากร
2. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและศุลกากร	
2.1 การพัฒนาท่าอากาศยานนราธิวาส	อยู่ระหว่างดำเนินการ
2.2 การพัฒนาด่านศุลกากรสุโข-ลก	อยู่ระหว่างดำเนินการ
2.3 การพัฒนาด่านศุลกากรบูเก๊ะตา	ดำเนินการเสร็จสิ้น
2.4 การก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโก-ลกแห่งที่สองที่สุโข-ลก ต.สุโข-ลก อําเภอสุโข-ลก - เมืองรันเตาปันยัง รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย	อยู่ระหว่างดำเนินการ
2.5 การก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโก-ลก ที่อําเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส พร้อมอาคารด่านศุลกากรชายแดน	อยู่ระหว่างดำเนินการ
2.6 การปรับปรุงเส้นทางรถไฟสุโข-ลก-รันเตาปันยัง-ตุ้มปัด	อยู่ระหว่างดำเนินการ
2.7 การขยายทางหลวง การสร้างถนน	-
2.8 การสร้างระบบป้องกันน้ำท่วมและระบายน้ำ	-
2.9 การปรับปรุงระบบประปา ระบบไฟฟ้า	-
3. การจัดหาที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (พื้นที่จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม)	ศอ.บต. จังหวัดนราธิวาส และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างจัดเตรียมข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดซื้อที่ดินเอกชน
4. ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุนและแรงงาน	ตั้งอยู่ที่สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนราธิวาส
5. การสนับสนุนด้านแรงงาน	อนุญาตให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงาน

กิจการเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน 2/2557 ครอบคลุมทั้งหมด 7 หมวด (231 ประเภทกิจการย่อย) และกิจการเป้าหมายในนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนราธิวาส มี 7 กลุ่ม ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 43 กิจการเป้าหมายที่ได้รับการสนับสนุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนราธิวาส²⁷

กิจการเป้าหมายที่ได้รับการสนับสนุนจาก BOI	กิจการเป้าหมายในนิคมอุตสาหกรรม
หมวด 1 เกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร	1. อุตสาหกรรมใช้แรงงานเข้มข้น ได้แก่ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น
หมวด 2 แร่ เซรามิกส์ และโลหะขั้นมูลฐาน	2. อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ เครื่องเรือนจากไม้แปรรูป

²⁷ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุนจังหวัดนราธิวาส, มปป. https://www.narathiwatoss.go.th/about_us/type

หมวด 3 อุตสาหกรรมเบา	3. อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูป
หมวด 4 ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่ง	4. อุตสาหกรรมฮาลาล
หมวด 5 อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	5. อุตสาหกรรมแปรรูปยางขั้นต้นและขั้นกลาง
หมวด 6 เคมีภัณฑ์ พลาสติก และกระดาษ	6. อุตสาหกรรมที่มีฐานลูกค้าอยู่ที่ประเทศมาเลเซีย หรือมีวัตถุดิบจากประเทศมาเลเซีย
หมวด 7 กิจการบริการและสาธารณูปโภค	7. อุตสาหกรรมและกิจการบริการอื่น ๆ ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ความก้าวหน้าการดำเนินงานเขตเศรษฐกิจพิเศษราวิวาส

ความก้าวหน้าในการดำเนินงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษราวิวาส พบว่า ในด้านธุรกิจ แนวโน้มของธุรกิจจัดตั้งใหม่และมูลค่าการจดทะเบียนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษราวิวาส ตั้งแต่ พ.ศ.2559 จนถึงช่วง 6 เดือนแรกของปี 2564 มีแนวโน้มลดลง โดยธุรกิจจัดตั้งใหม่มีจำนวน 38 29 33 29 26 และ 18 ราย ตามลำดับ ในขณะที่มูลค่าการจดทะเบียนมีแนวโน้มลดลงตามจำนวนธุรกิจจัดตั้งใหม่เช่นกัน โดยมูลค่าการจดทะเบียนตั้งแต่ พ.ศ.2559 จนถึงช่วง 6 เดือนแรกของปี 2564 ได้แก่ 69.64 53.60 62.08 41.60 27.05 และ 36.05 ล้านบาท ดังแสดงในตาราง 3 ธุรกิจจัดตั้งใหม่ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจก่อสร้างถนนสะพานและอุโมงค์ก่อสร้างทั่วไป และการขนส่งและขนถ่ายสินค้ารวมถึงคนโดยสาร

ตาราง 44 จำนวนธุรกิจจัดตั้งใหม่และมูลค่าการจดทะเบียนในเขตพื้นที่พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษราวิวาส ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559-2564^{28 29}

ข้อมูลธุรกิจจัดตั้งใหม่	พ.ศ.					
	2559	2560	2561	2562	2563	2564 (ม.ค.-มิ.ย.64)
จำนวนธุรกิจจัดตั้งใหม่ (ราย)	38	29	33	29	26	18
มูลค่าการจดทะเบียน (ล้านบาท)	69.64	53.60	62.08	41.60	27.05	36.05

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2563; กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2564

²⁸ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2563. ข้อมูลธุรกิจเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษราวิวาส

https://www.dbd.go.th/download/document_file/Statistic/2563/ECONOMICZONE/Q4_63_Narathivas.pdf

²⁹ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2564. ข้อมูลธุรกิจเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษราวิวาส

https://www.dbd.go.th/download/document_file/Statistic/2564/ECONOMICZONE/Narathivas.pdf

เมื่อพิจารณาธุรกิจคงอยู่ในพื้นที่ และนอกพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษราธิวาส พบว่า ธุรกิจที่คงอยู่ส่วนใหญ่จะอยู่นอกพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษราธิวาส โดยในปี 2563 มีจำนวน 1,036 ราย (73.63%) และช่วง 6 เดือนแรกของปี 2564 มีจำนวน 1,097 ราย (74.12%) เนื่องจากจังหวัดนราธิวาสเป็นพื้นที่ที่ได้สิทธิประโยชน์ในการส่งเสริมการลงทุนทั้งจากมาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ดังนั้นนักลงทุนจึงได้สิทธิประโยชน์จากมาตรการดังกล่าว แม้ไม่ได้ลงทุนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษราธิวาส

เมื่อพิจารณาการลงทุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ 5 ตำบล พบว่า พื้นที่ตำบลสุโหงโกลก มีจำนวนธุรกิจคงอยู่ และมีมูลค่าการจดทะเบียนมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ เนื่องจากอำเภอสุโหงโกลกเป็นเมืองต้นแบบภายใต้โครงการสามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ซึ่งทำให้นักลงทุนจะได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มมากขึ้น

ตาราง 45 จำนวนธุรกิจคงอยู่และมูลค่าการจดทะเบียน เปรียบเทียบในและนอกเขตพื้นที่พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษราธิวาส ปี พ.ศ.2563-2564

พื้นที่ตั้ง	พ.ศ.2563 (ม.ค.-ธ.ค.63)		พ.ศ.2564 (ม.ค.-มิ.ย.64)	
	จำนวน (ราย)	ทุนจดทะเบียน (ลบ.)	จำนวน (ราย)	ทุนจดทะเบียน (ลบ.)
ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ	371 (26.37%)	2,370.55 (34.3%)	383 (25.88%)	2,409.29 (33.63%)
ต.สุโหงโกลก	243 (17.27%)	1,806.20 (26.13%)	246 (16.62%)	1,834.09 (25.6%)
ต.โคกเคียน	62 (4.41%)	153.75 (2.22%)	71 (4.8%)	165.10 (2.3%)
ต.เจ๊ะเห	47 (3.34%)	373.10 (5.4%)	47 (3.18%)	373.10 (5.21%)
ต.ละหาร	14 (1%)	25.50 (0.37%)	15 (1.01%)	30.00 (0.42%)
ต.โละจูด	5 (0.36%)	12.00 (0.17%)	4 (0.27%)	7.00 (0.1%)
นอกเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ	1,036 (73.63%)	4,540.94 (65.7%)	1,097 (74.12%)	4,755.18 (66.37%)
รวม	1,407 (100%)	6,911.50 (100%)	1,480 (100%)	7,164.48 (100%)

สำหรับขนาดธุรกิจที่คงอยู่ในเขตพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษราธิวาส ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจ SMEs โดยในปี 2563 มีธุรกิจ SMEs จำนวน 370 ราย (99.73%) แบ่งเป็นธุรกิจขนาดเล็ก 348 ราย (93.80%) ขนาดกลาง 22 ราย (5.93%) ในขณะที่ปี 2564 มีธุรกิจ SMEs จำนวน 381 ราย (99.48%) แบ่งเป็นธุรกิจขนาดเล็ก 366 ราย (95.56%) ขนาดกลาง 15 ราย (3.92%) ธุรกิจส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขายปลีก/ขายส่ง รองลงมาเป็นธุรกิจบริการ โดยในปี 2563 ธุรกิจขายปลีก/ขายส่งมีจำนวน 169 ราย (50.40%) และธุรกิจบริการจำนวน 153 ราย (42.05%) และในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2564 ธุรกิจขายปลีก/ขายส่งมีจำนวน 174 ราย (48.30%) และธุรกิจบริการจำนวน 162 ราย (43.08%)

ตาราง 46 ขนาดธุรกิจในเขตพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษราธิวาส

ธุรกิจ	2563					2564 (ม.ค.-มิ.ย.64)				
	S	M	L	รวม (ราย)	สัดส่วน (%)	S	M	L	รวม (ราย)	สัดส่วน (%)

การผลิต	26	2	0	28	7.55	30	2	1	33	8.62
ขายปลีก/ขายส่ง	169	18	0	187	50.40	174	11	0	185	48.30
บริการ	153	2	1	156	42.05	162	2	1	165	43.08
รวม	348	22	1	371		366	15	2	383	
สัดส่วน (%)	93.80	5.93	0.27			95.56	3.92	0.52		

นอกจากนี้ ในกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมีโครงการพัฒนาเศรษฐกิจในลักษณะพื้นที่พัฒนาพิเศษ เฉพาะ ภายใต้โครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ซึ่งดำเนินการในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ดังจะกล่าวต่อไป

1.4.4 โครงการเมืองต้นแบบ "สามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน"

โครงการเมืองต้นแบบ "สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน" คือ การพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ 3 อำเภอ ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ได้แก่ อ.หนองจิก จ.ปัตตานี อ.สุไหงโก-ลก จ.นราธิวาส และ อ.เบตง จ.ยะลา ให้เป็นเมืองต้นแบบที่มีการพัฒนาในลักษณะพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการลงทุนจากภาคเอกชนที่สามารถสร้างงานและสร้างรายได้ไปยังพื้นที่ใกล้เคียง และเพิ่มพื้นที่ปลอดภัยได้มากยิ่งขึ้น นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ และพื้นที่ใกล้เคียง เริ่มดำเนินการปี 2560 โดยมีเป้าหมายการพัฒนา ดังนี้

1. อ.หนองจิก จ.ปัตตานี เป็นเมืองต้นแบบการพัฒนา "เกษตรอุตสาหกรรมก้าวหน้าผสมผสาน" (Agricultural Industry City)
2. อ.สุไหงโก-ลก จ.นราธิวาส เป็นเมืองต้นแบบ "การค้าชายแดนระหว่างประเทศ" (International Border City)
3. อ.เบตง จ.ยะลา เป็นเมืองต้นแบบ "การพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน" (Sustainable Development City)

และในปี 2564 ได้ขยายผลโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” สู่มืองต้นแบบที่ 4 ที่อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา โดยมีเป้าหมายเป็น "เมืองต้นแบบอุตสาหกรรมก้าวหน้าแห่งอนาคต"

แนวทางการพัฒนาโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

การพัฒนาโครงการเมืองต้นแบบ แบ่งเป็น 3 ระยะ

ตาราง 47 แนวทางการพัฒนาเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”³⁰

ระยะการพัฒนา	แนวทางการดำเนินงาน
--------------	--------------------

³⁰ บัลลังก์ โรหิตเสถียร, 2559. ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี 513/2559

<https://www.moe.go.th/websm/2016/dec/513.html>

<p>ระยะที่ 1 การเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุน</p>	<p>1. การออกมาตรการด้านสิทธิประโยชน์การลงทุน โดยให้เพิ่มสิทธิประโยชน์สำหรับโครงการลงทุนใหม่ใน 3 พื้นที่ ให้สูงกว่าสิทธิประโยชน์ของมาตรการส่งเสริมการลงทุนใน 4 จังหวัดภาคใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา</p> <p>2. การจัดตั้งกองทุนส่งเสริมธุรกิจรุ่นใหม่ของแต่ละอำเภอ</p>
<p>ระยะที่ 2 การสนับสนุนการลงทุนระยะแรก</p>	<p>1. อ.หนองจิก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตการเกษตรเป็นสินค้า OTOP - ปรับปรุงท่าเรือปัตตานีและถนน <p>2. อ.สุไหโกลก</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้ง Free Trade Zone - ก่อสร้างสะพานโกลกแห่งที่ 2 - ศึกษาความเหมาะสมศูนย์กระจายสินค้า คลังสินค้า โรงงาน ศูนย์นิทรรศการ ฯลฯ <p>3. อ.เบตง</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาการท่องเที่ยวครบวงจรและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ - พัฒนาคุณภาพระบบไฟฟ้าและระบบโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ
<p>ระยะที่ 3 การเชื่อมโยงระบบขนส่ง</p>	<p>การเชื่อมโยงระบบขนส่งทั้งหมดไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ</p>

การพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่เมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” จะมุ่งเน้นการพัฒนา ระบบอุตสาหกรรมเกษตรแนวใหม่ที่สำคัญกับการผลิตทางการเกษตรทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีประเภทเกษตรอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ในลักษณะของการเป็นต้นทุนการผลิตอาหารเพื่อสุขภาพและอาหารฮาลาลเพื่อการส่งจำหน่ายในเวทีฮาลาลโลก นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาล อุตสาหกรรมยางพารา อุตสาหกรรมพลังงานเพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนผ่านโรงงานแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอย่างครบวงจร การจัดทำตลาดกลางสินค้าทางการเกษตรและการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อมโยงการพัฒนาในทุกมิติเกี่ยวเนื่อง ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพ อัตลักษณ์ และโครงสร้างอุตสาหกรรมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งส่วนใหญ่มีการประกอบกิจการเป็นอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (เรวดี แก้วมณี, มปป.)

1.5 การท่องเที่ยว การพัฒนาเมือง

1.5.1 การท่องเที่ยว

1) รายได้จากการท่องเที่ยว

รายได้การท่องเที่ยว และอัตราการขยายตัวรายได้ท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่ำกว่าค่ากลางของประเทศทุกปี อย่างไรก็ตาม รายได้ท่องเที่ยวของกลุ่มเพิ่มขึ้นทุกปีเช่นกัน ในปี 2562 รายได้การท่องเที่ยวต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับ 18 กลุ่มจังหวัดทั่วประเทศ

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีรายได้จากการท่องเที่ยว 2,535.87 ล้านบาทหดตัวจากปีก่อนร้อยละ 66.44 เนื่องจากได้รับผลกระทบจากแพร่ระบาดของ COVID-19 การปิดเมืองและมาตรการจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศของไทย

ตาราง 48 รายได้จากการท่องเที่ยวและอัตราการขยายตัวรายได้จากการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2558-2563

	2558	2559	2560	2561	2562	2563
รายได้การท่องเที่ยว (ล้านบาท)						
ค่ากลางของประเทศ	24,335	26,465	30,239	34,295	34,881	รอข้อมูล
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	6,120	6,469	7,030	7,540	7,557	2,535.87
อัตราการขยายตัวรายได้ท่องเที่ยว (ร้อยละ)						
ค่ากลางของประเทศ	12.19	8.05	12.95	9.38	2.16	รอข้อมูล
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	8.55	5.70	8.68	7.25	0.23	-66.44

ปี 2563 รายได้การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ส่วนใหญ่เกิดจากนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีมูลค่า 1,780.04 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 70.19 อย่างไรก็ตามรายได้นักท่องเที่ยวชาวไทยของจังหวัดยะลาเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 80.77

ตาราง 49 รายได้จากการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2559-2563 (ล้านบาท)

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ประเภท	2559	2560	2561	2562	2563
กลุ่มจังหวัดชายแดนใต้	รวม	6,469.34	7,030.26	7,540.16	7,839.98	2,535.87
	ชาวไทย	2,222.54	2,413.06	2,560.84	2,641.99	1,780.04
	ชาว ตปท.	4,246.8	4,617.20	4,979.32	5,197.99	755.83
นราธิวาส	รวม	2,674.15	2,888.53	3,143.44	3,246.01	780.11
	ชาวไทย	855.04	922.69	972.03	993.70	422.13
	ชาว ตปท.	1,819.11	1,965.84	2,171.41	2,252.31	357.98
ปัตตานี	รวม	726.64	996.16	1,063.16	1,107.22	414.47
	ชาวไทย	900.12	986.99	1,052.79	1,096.36	409.92
	ชาว ตปท.	8.78	9.17	10.37	10.86	4.55
ยะลา	รวม	2,886.29	3,145.57	3,333.56	3,486.75	1,341.29
	ชาวไทย	467.38	503.38	536.02	551.93	947.99

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ประเภท	2559	2560	2561	2562	2563
	ชาว ตปท.	2,418.91	2,642.19	2,797.54	2,934.82	393.30

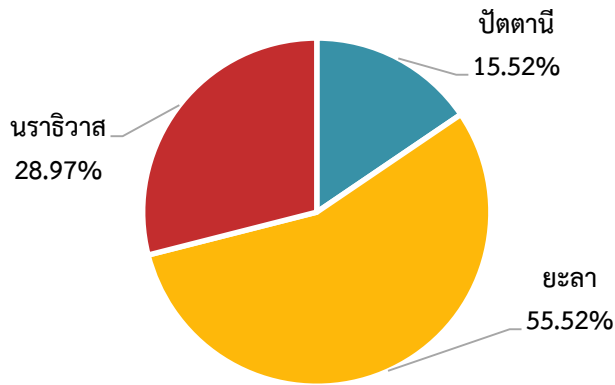
ที่มา: กรมการท่องเที่ยว

2) จำนวนผู้เยี่ยมเยือนไทย – ต่างประเทศ

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีผู้เยี่ยมเยือนลดลงอย่างมากจากผลกระทบของสถานการณ์ COVID-19 โดยจากเดิมมีจำนวน 1,665,318 คน ในปี 2562 ลดลงเป็น 746,113 คน ในปี 2563 โดยเป็นการลดลงของจำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติที่ลดลงอย่างมากจาก 979,222 คน ในปี 2562 เหลือเพียง 164,554 คน ในปี 2563 ส่วนจำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยลดลงจากเดิม 686,096 คน ในปี 2562 เป็น 581,559 คน ในปี 2563 นอกจากนี้ จังหวัดที่มีผู้เยี่ยมเยือนสูงที่สุดในปี 2563 คือ จังหวัดยะลา คิดเป็นร้อยละ 55.52 รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส คิดเป็นร้อยละ 28.97 และน้อยที่สุด คือ จังหวัดปัตตานี คิดเป็นร้อยละ 15.52

ตาราง 50 จำนวนผู้เยี่ยมเยือนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2560 -2563

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (คน)			
	2560	2561	2562	2563
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	1,595,766	1,654,063	1,665,318	746,113
- ชาวไทย	665,069	685,718	686,096	581,559
- ชาวต่างประเทศ	930,697	968,345	979,222	164,554
นราธิวาส	665,710	692,057	693,503	216,121
- ชาวไทย	253,482	259,853	260,203	135,343
- ชาวต่างประเทศ	412,228	432,204	433,300	80,778
ปัตตานี	272,739	281,988	282,304	115,764
- ชาวไทย	270,575	279,643	279,923	115,164
- ชาวต่างประเทศ	2,164	2,345	2,381	600
ยะลา	657,317	680,018	689,511	414,228
- ชาวไทย	141,012	146,222	145,970	331,052
- ชาวต่างประเทศ	516,305	533,796	543,541	83,176

แผนภาพ 7 เปรียบเทียบจำนวนผู้เยี่ยมเยือนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2563

3) จำนวนโรงแรมและห้องพัก

ในปี 2561 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีจำนวนโรงแรมทั้งสิ้น 140 แห่ง ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2560 ที่มีจำนวน 135 แห่ง เมื่อพิจารณาจำนวนห้องพักพบว่า ในปี 2560 มีจำนวนห้องพัก 6,632 ห้อง ลดลงจากปี 2560 ซึ่งมีจำนวน 6,593 ห้อง

ในปี พ.ศ. 2562 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีจำนวนโรงแรมทั้งสิ้น 156 แห่ง ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2561 ที่มีจำนวน 140 แห่ง เมื่อพิจารณาจำนวนห้องพักพบว่า ในปี พ.ศ. 2562 มีจำนวนห้องพัก 6,845 ห้อง เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2561 ซึ่งมีจำนวน 6,632 ห้อง เนื่องจากภาคการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแนวโน้มที่ดีขึ้น จึงส่งผลให้มีโรงแรมและโรงแรมที่เปิดใหม่เพิ่มขึ้น

ตาราง 51 จำนวนโรงแรมและห้องพักในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2560-2562

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	จำนวนโรงแรม/ห้องพัก (แห่ง/ห้อง)					
	พ.ศ. 2560		พ.ศ. 2561		พ.ศ. 2562	
	โรงแรม	ห้องพัก	โรงแรม	ห้องพัก	โรงแรม	ห้องพัก
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	135	6,593	140	6,632	156	6,845
นราธิวาส	51	2,413	55	2,456	64	2,561
ปัตตานี	25	1,027	25	1,019	26	1,049
ยะลา	59	3,153	60	3,157	66	3,235

เนื่องจากสถานการณ์ COVID-19 ทำให้ภาคการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนถูกกระทบอย่างมาก โรงแรมในอำเภอสุโขทัย ปิดชั่วคราว 7 แห่ง และอำเภอเบตงปิดตัวชั่วคราว 5 แห่งเช่นกัน รวมทั้งอัตราการเข้าพักของนักท่องเที่ยวในปี 2563 มีอัตราการเข้าพักอยู่ในช่วงร้อยละ 16.75 – 26.41 ลดลงจากเดิมมากเมื่อเทียบกับปี 2562 ที่อยู่ในช่วงร้อยละ 51.89 – 56.16

ตาราง 52 อัตราเฉลี่ยการเข้าพักในโรงแรมและห้องพักกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ.2560-2563

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	อัตราเฉลี่ยการเข้าพักในโรงแรมและห้องพัก (ร้อยละ)
----------------------	--

	2560	2561	2562	2563
นราธิวาส	47.98	50.97	56.16	16.75
ปัตตานี	50.80	52.37	51.89	20.07
ยะลา	50.03	51.51	51.93	26.41

ที่มา กรมการท่องเที่ยว

1.6 เศรษฐกิจระดับครัวเรือน (รายได้ หนี้สิน ครัวเรือน)

1.6.1 รายได้และรายจ่ายของครัวเรือน

1) รายได้ต่อครัวเรือน

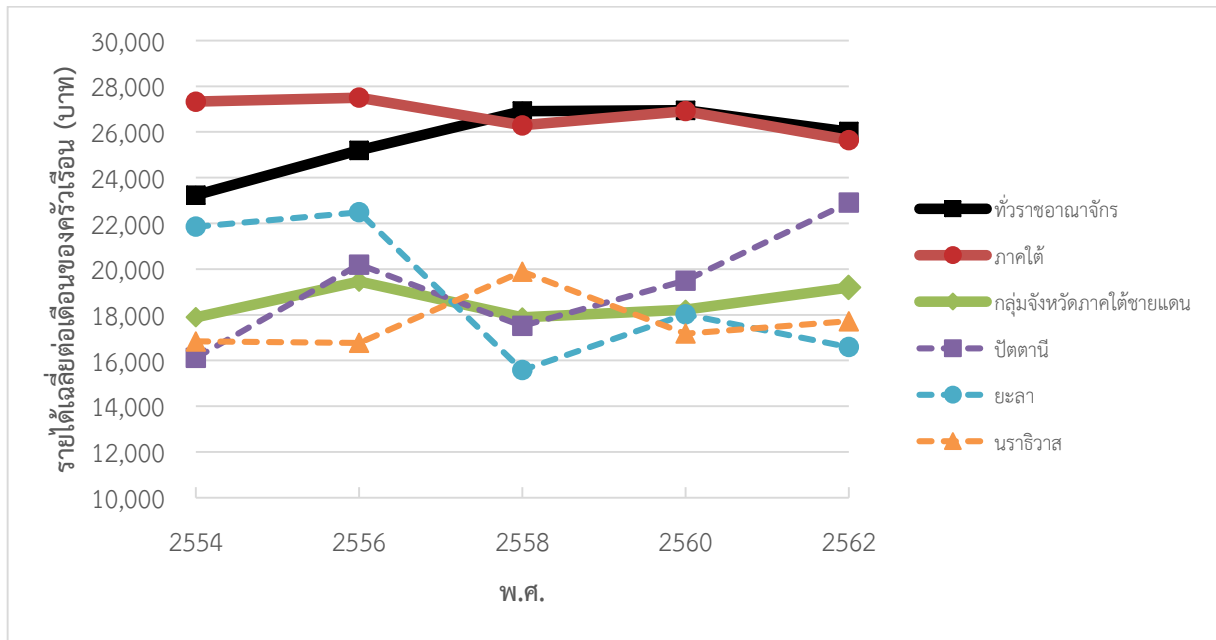
ตั้งแต่พ.ศ. 2558–2562 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศและของภาคใต้ โดยในพ.ศ.2562 พบว่า จังหวัดปัตตานีมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนสูงที่สุด คือ 22,903.84 บาท/ครัวเรือน รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส 17,716.50 บาท/ครัวเรือน และจังหวัดยะลา คือ 16,588.15 บาท/ครัวเรือน

ตาราง 53 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี2554 -2562³¹

จังหวัด	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน (บาท)				
	2554	2556	2558	2560	2562
ทั่วราชอาณาจักร	23,236.00	25,194.00	26,915.00	26,946.43	26,018.42
ภาคใต้ (14 จังหวัด)	27,326.00	27,504.00	26,286.00	26,913.09	25,647.47
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	17,895.23	19,451.92	17,883.40	18,223.69	19,198.39
นราธิวาส	16,834.40	16,772.80	19,889.60	17,179.61	17,716.50
ปัตตานี	16,121.50	20,199.10	17,513.00	19,495.51	22,903.84
ยะลา	21,858.80	22,483.10	15,583.80	18,018.21	16,588.15

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดคำนวณโดยการถ่วงน้ำหนักด้วยจำนวนครัวเรือนของแต่ละจังหวัด

³¹ ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/08.aspx>

แผนภาพ 8 เปรียบเทียบรายได้โดยเฉลี่ยของคร่าวเรือนต่อเดือน พ.ศ. 2554-2562

2) ใช้จ่ายต่อคร่าวเรือน

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 – 2563 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของคร่าวเรือนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย แต่ก็ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศและของภาคใต้ โดยในปี พ.ศ.2563 พบว่า จังหวัดนราธิวาสมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของคร่าวเรือนสูงสุด คือ 15,126.26 บาท/คร่าวเรือน รองลงมา คือ จังหวัดปัตตานี 14,862.49 บาท/คร่าวเรือน และจังหวัดยะลา คือ 14,141.04 บาท/คร่าวเรือน

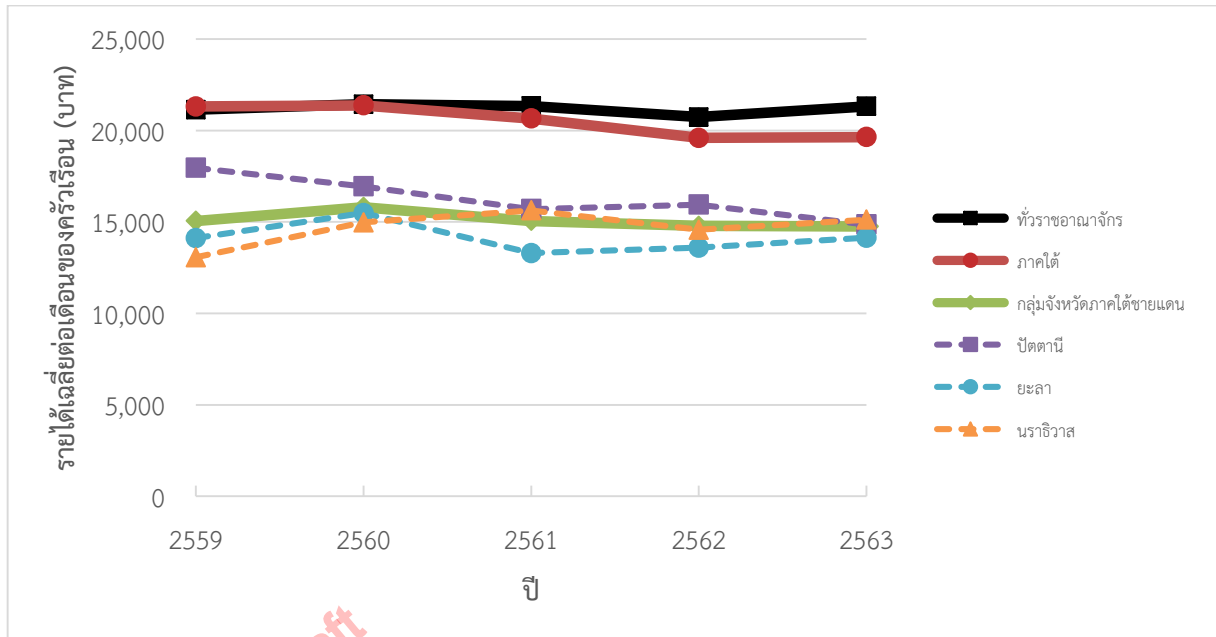
ตาราง 54 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของคร่าวเรือนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2559 - 2563³²

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของคร่าวเรือน (บาท)				
	2559	2560	2561	2562	2563
ทัวราชอาณาจักร	21,144.00	21,436.50	21,346.00	20,742.12	21,329.00
ภาคใต้	21,314.00	21,381.41	20,660.00	19,599.58	19,641.00
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	15,056.97	15,807.84	15,060.94	14,783.53	14,763.24
ปัตตานี	17,962.18	16,948.61	15,705.85	15,948.56	14,862.49
ยะลา	14,122.15	15,483.63	13,301.01	13,595.63	14,141.04

³² ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/08.aspx>

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน (บาท)				
	2559	2560	2561	2562	2563
นราธิวาส	13,065.80	14,980.10	15,630.54	14,572.65	15,126.26

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดคำนวณโดยการถ่วงน้ำหนักด้วยจำนวนครัวเรือนของแต่ละจังหวัด

แผนภาพ 9 เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน พ.ศ. 2559 - 2563

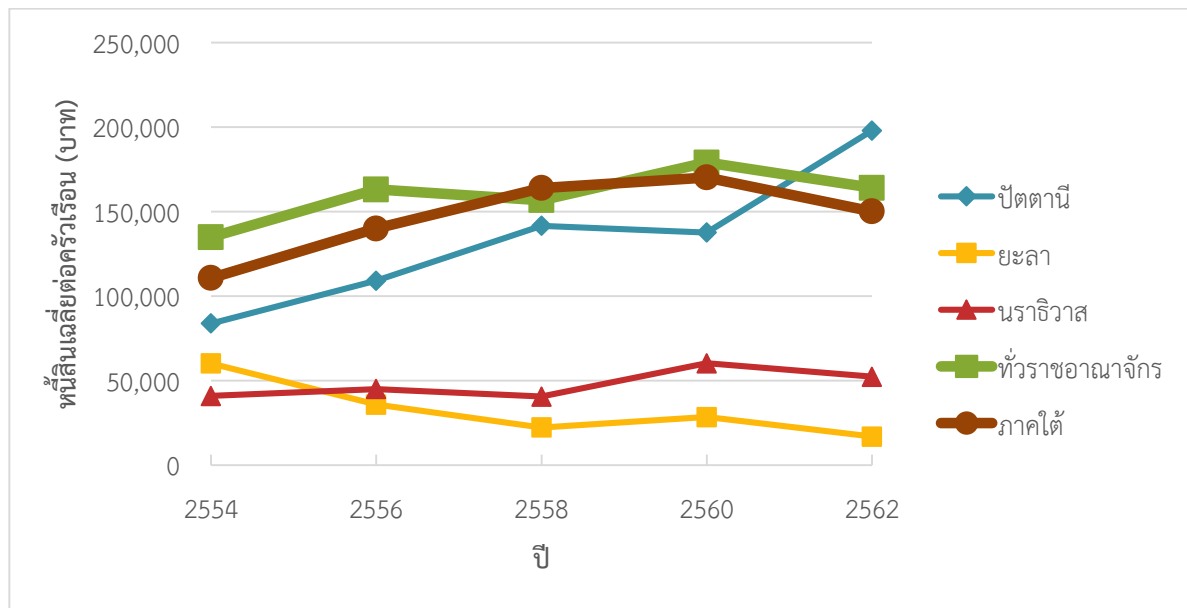
3) หนี้สินต่อครัวเรือน

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 เป็นต้นมา หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2562 พบว่า จังหวัดปัตตานีมีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนสูงที่สุด คือ 197,893.84 บาท/ครัวเรือน ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศและของภาคใต้ รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส 52,248.94 บาท/ครัวเรือน และจังหวัดยะลา คือ 16,894.56 บาท/ครัวเรือน

ตาราง 55 หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนจำแนกตามการกักขังในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2554-2562³³

³³ ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/08.aspx> และ <https://www.nso.go.th/sites/2014/Pages/สำรวจ/ด้านสังคม/รายได้รายจ่ายครัวเรือน/ภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน.aspx>

จังหวัด	วัตถุประสงค์ของภารกิจ กุ่ม	หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน(บาท)				
		2554	2556	2558	2560	2562
ประเทศ	หนี้สินทั้งสิ้น	134,900.00	163,087.00	156,770.00	178,994.00	164,055.00
ภาคใต้	หนี้สินทั้งสิ้น	110,723.00	139,931.00	163,890.00	170,177.00	150,128.00
ปัตตานี	หนี้สินทั้งสิ้น	83,776.50	109,102.50	141,540.10	137,591.84	197,893.84
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	43,763.30	44,687.20	57,368.30	73,966.25	71,074.01
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	5,350.30	15,978.30	32,034.30	23,931.46	8,535.30
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	270.90	9,810.00	589.50	971.38	21,305.74
	เพื่อใช้ในการศึกษา	10,426.90	7,573.50	10,826.50	7,425.23	11,275.40
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	23,060.20	29,669.60	40,289.50	28,988.50	83,983.77
	อื่น ๆ	904.80	1,384.00	431.90	2,309.04	1,719.61
ยะลา	หนี้สินทั้งสิ้น	60,166.70	35,828.90	22,272.40	28,437.84	16,894.56
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	16,275.60	5,611.90	10,137.10	14,012.64	8,683.30
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	2,762.10	11,693.50	1,677.10	4,994.31	1,334.70
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	1,505.80	163.80	36.10	683.53	237.76
	เพื่อใช้ในการศึกษา	1,436.10	1,669.70	-	3,754.29	2,807.44
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	38,187.10	16,690.10	10,422.10	4,993.07	3,743.24
	อื่น ๆ	-	-	-	-	88.12
นราธิวาส	หนี้สินทั้งสิ้น	40,942.50	44,974.10	40,566.90	60,282.75	52,248.94
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	27,018.90	33,695.00	27,220.10	43,709.57	35,043.36
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	1,011.70	2,164.70	2,004.50	3,803.81	452.32
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	510.40	1,082.60	-	768.46	-
	เพื่อใช้ในการศึกษา	1,787.70	270.20	534.30	114.76	988.88
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	10,561.90	7,761.60	10,807.90	11,886.15	15,764.39
	อื่น ๆ	51.90	-	-	-	-

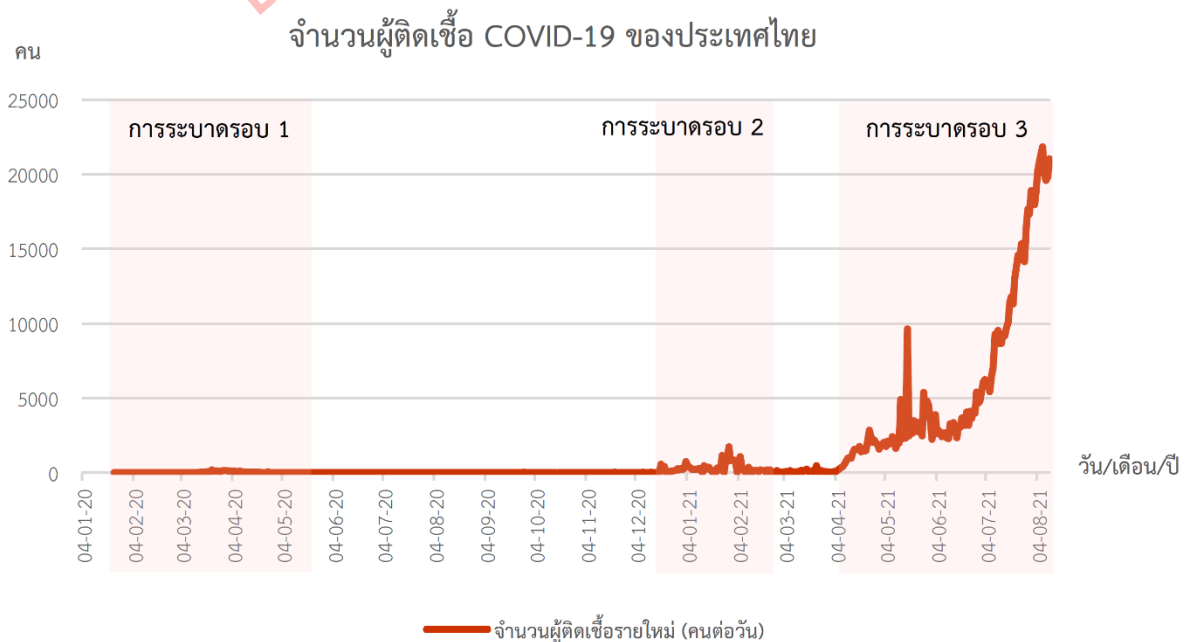

แผนภาพ 10 เปรียบเทียบหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2554-2562

1.7 ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)³⁴

และแนวโน้มเศรษฐกิจในระยะถัดไป

สถานการณ์ COVID-19 เป็นวิกฤตที่กระทบรุนแรงกว่าที่เคยเกิดขึ้นก่อนหน้านี้ เพราะเป็นวิกฤตที่แพร่กระจายส่งผลกระทบต่อทั่วโลก ต่างจาก Hamburger Crisis ในปี 2008 ที่มีผลเฉพาะสหรัฐอเมริกาและยุโรป แต่ด้านเอเชียยังดีอยู่ และวิกฤตต้มยำกุ้ง ในปี 1997 ที่กระทบแค่กับไทยและประเทศเอเชีย ไม่ไปถึงยุโรปและสหรัฐ แต่วิกฤต COVID-19 กระจายรุนแรงไปทั่วโลก

³⁴ วิเคราะห์จาก 1) ผลกระทบ COVID-19 ระบาดรอบ 2 ต่อเนื่องรอบ 3 กับทิศทางตลาดแรงงานไทย, TDR 2) ประเทศไทยหลังโควิด-19 ตอนที่ 1 : ผลกระทบเศรษฐกิจและตลาดแรงงานไทย, Economic Intelligence Center ธนาคารไทยพาณิชย์ 3) แถลงข่าวผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน ครั้งที่ 5/2564, ธนาคารแห่งประเทศไทย และ 4) ส่องตลาดแรงงานไทย...ฟื้นตัวแค่ไหนหลังเปิดเมือง, ธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่มา: <https://ourworldindata.org/coronavirus/country/thailand>

การระบาดรอบที่ 1 เริ่มวันที่ 20 มกราคม 2563: คนขับแท็กซี่ติดเชื้อในประเทศรายแรก

การระบาดรอบที่ 2 เริ่มวันที่ 17 ธันวาคม 2563: แม่ค้ากึ่งที่ตลาดมหาชัย ในจังหวัดสมุทรสาคร

การระบาดรอบที่ 3 เริ่มวันที่ 4 เมษายน 2564: ผู้ติดเชื้อโควิด-19 ที่มีประวัติเดินทางไปเที่ยวสถานบันเทิงแถวทองหล่อ 40 ราย³⁵

ภาพ 11 จำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-19 ของประเทศไทย

ผลกระทบต่อประเทศไทย

จากผลกระทบจากต่างประเทศ การลือคาวาน์ และมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ในประเทศ ส่งผลกระทบต่อส่งออกสินค้าและบริการ การใช้จ่ายในประเทศ โดยเฉพาะธุรกิจที่เป็น Face-to-Face เช่น การท่องเที่ยว เดินทาง นันทนาการ โรงแรม รวมถึงสินค้าคงที่มีราคาสูง เช่น รถยนต์ ที่ส่วนใหญ่หดตัวลง จะมีที่ปรับดีขึ้นบ้างคือ ธุรกิจพวกออนไลน์ อาหารที่ส่งเดลิเวอรี่ เมื่อพิจารณารายสาขาพบรายละเอียดดังนี้

ตาราง 56 การขยายตัวของเศรษฐกิจไทย รายไตรมาส พ.ศ. 2561- 2563³⁶

ภาค	ไตรมาส				เฉลี่ยรายปี
	1	2	3	4	
ภาคเกษตร					
2561	8.8	10.7	3.4	1.4	5.8
2562	1.5	-2.0	2.1	-3.1	-0.6
2563	-9.9	-3.1	-1.1	0.9	-3.4
ภาคอุตสาหกรรม					
2561	3.2	2.8	1.6	3.9	2.9
2562	0.6	1.3	0.0	-1.9	0.0
2563	-1.7	-14.2	-5.8	-2.3	-5.9
ภาคบริการ					
2561	5.5	4.8	4.0	4.3	4.7
2562	4.2	3.5	4.0	3.8	3.9
2563	-1.2	-12.1	-7.2	-5.9	-6.5
GDP (CVM)					
2561	5.1	4.6	3.2	3.8	4.2
2562	2.8	2.4	2.7	1.3	2.3
2563	-2.1	-12.1	-6.4	-4.2	-6.1

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2563 จาก ผลกระทบ COVID-19 ระบาดรอบ 2 ต่อเนื่องรอบ 3 กับทิศทางตลาดแรงงานไทย, TDRI

³⁵ ผลกระทบ COVID-19 ระบาดรอบ 2 ต่อเนื่องรอบ 3 กับทิศทางตลาดแรงงานไทย, TDRI

³⁶ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2563 จาก ผลกระทบ COVID-19 ระบาดรอบ 2 ต่อเนื่องรอบ 3 กับทิศทางตลาดแรงงานไทย, TDRI

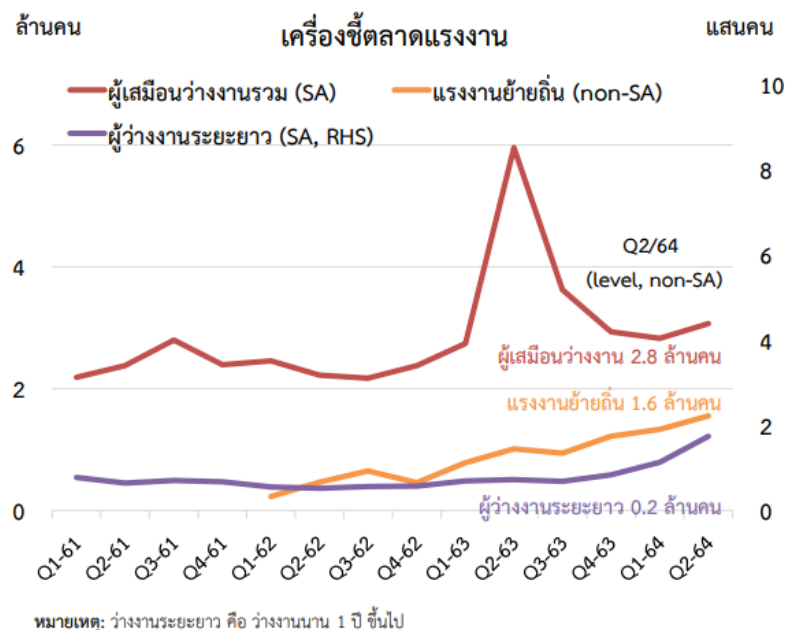
ภาคการท่องเที่ยว เป็นภาคเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบที่มากที่สุด ตัวเลขรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติซึ่งคิดเป็นประมาณ 12% ของ GDP ไทย ซึ่งสถานการณ์โควิดและการล็อกดาวน์ตั้งแต่เดือนเมษายน 2563 ที่ผ่านมามีทำให้รายได้การท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวต่างชาติติดลบเกือบ -100% เทียบกับระยะเดียวกันกับปีก่อน และคาดว่าจะได้รับผลกระทบต่อเนื่องไปจนถึงปี 2564 ถึงแม้ว่าจะมีการเปิดประเทศรับนักท่องเที่ยวเป็นบางจุด เช่น Phuket Sandbox ก็ยังสามารถเพิ่มรายได้บางจังหวัด ยังไม่กระจายอย่างทั่วถึง จึงทำให้**ภาคบริการ**ที่ขยายตัวทางเศรษฐกิจได้ดีตลอดปี 2562 ได้ผลกระทบจากการระบาดของ COVID-19 ที่ยืดเยื้อไปตลอดทั้งปี 2563 ทำให้การขยายตัวของภาคบริการติดลบทุกไตรมาส 1.2% ถึง 12.1% ส่งผลไปถึงตลอดทั้งปี 2563 การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาบริการทั้งปีติดลบถึง 6.5% (ดูตาราง 56 ประกอบ)

ภาคการส่งออก รายได้จากการส่งออกคิดเป็นประมาณ 50% ของ GDP ไทย จากเศรษฐกิจโลกที่ถดถอย ทำให้กระทบถึง**ภาคอุตสาหกรรม**ที่มีการขยายตัวในอัตราต่ำอยู่แล้วใน ปี 2562 การขยายตัวทั้งปีเป็นศูนย์และเมื่อเกิดการระบาดของ COVID-19 ต่อเนื่องทั้งปี จึงส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมรุนแรงในทุกไตรมาสตลอดปี ติดลบไปถึง 5.9% ในปี 2563 แต่อย่างไรก็ตามในปี 2564 พบว่าภาคการส่งออกและภาคอุตสาหกรรมในหลาย ๆ ผลิตภัณฑ์เริ่มปรับดีขึ้นตามเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัว

ภาคเกษตรในปีปกติ เริ่มติดลบมาตั้งแต่ปี 2562 ประมาณ 0.6% แต่เมื่อเกิดการระบาด ปี 2563 ต้องติดลบมากขึ้นทั้งปีถึง 3.4% โดยเป็นผลจากสถานการณ์ภัยแล้งและความต้องการที่ลดลงจากการระบาดของ COVID-19

ผลกระทบต่อตลาดแรงงาน

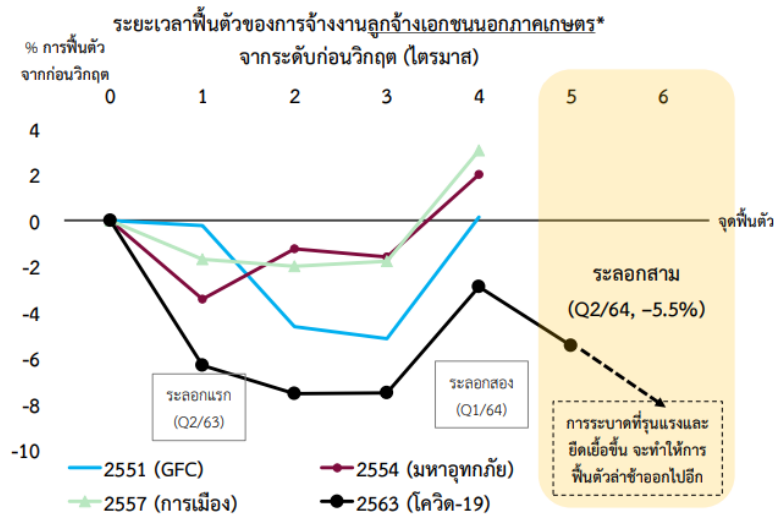
การระบาดของ COVID-19 มีผลกระทบต่อทุกสาขาการผลิตหลักของประเทศ ส่งผลต่อเนื่องทำให้ตลาดแรงงานมีความเปราะบาง โดยเฉพาะสาขาที่พึ่งพาทลาดตลาดประเทศ เช่น การท่องเที่ยว ได้รับผลกระทบรุนแรงและฟื้นตัวช้ากว่าสาขาอื่น ๆ ในช่วงแรกของการระบาดรอบที่ 1 พบผู้เสมือนว่างงาน (ผู้มีงานทำแต่ทำงานไม่ถึง 4 ชม. ต่อวัน) เพิ่มสูงสุดเป็นประวัติการณ์ แม้หลังจากนั้นผู้เสมือนว่างงานจะลดลง แต่เป็นการเพิ่มขึ้นของผู้ว่างงานระยะยาว และแรงงานที่เคลื่อนย้ายกลับภูมิภาคอื่น ซึ่งโดยส่วนใหญ่ยังคงตกงาน ขณะที่ผู้หางานใหม่ได้ส่วนใหญ่จะกลับเข้าสู่สาขาที่มีผลิตภาพและรายได้ต่ำโดยเฉพาะภาคเกษตร หลังจากการระบาดรอบที่ 3 ทำให้ตลาดแรงงานเปราะบางมากขึ้น พบผู้เสมือนว่างงานเพิ่มขึ้นครั้งแรกในรอบปี มีแรงงาน

เคลื่อนย้ายกลับภูมิลำเนาเพิ่มขึ้น และผู้ว่างงานระยะยาวมีการเร่งตัว (ภาพ 12 Xx) โดยการฟื้นตัวของการทำงานลูกจ้างมีลักษณะเป็น W-shaped และอาจใช้ระยะเวลายาวนานขึ้น (ภาพ 13 xy)

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ true และการคำนวณของ ธปท. จาก แฉลงข่าวผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน ครั้งที่ 5/2564, สิงหาคม 2564

ภาพ 12 Xx เครื่องชี้ตลาดแรงงาน³⁷

หมายเหตุ: * คำนวณจากกลุ่มตัวอย่างจ้างเอกชนนอกภาคเกษตร ไม่รวมภาคก่อสร้าง จำนวน 11.4 ล้านคน (คิดเป็น 30% ของกำลังแรงงานทั้งหมด)

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ และการคำนวณของ ธปท. จาก แฉลงข่าวผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน ครั้งที่ 5/2564, สิงหาคม 2564

ภาพ 13 Xy ระยะเวลาฟื้นตัวของการทำงานลูกจ้างนอกภาคเกษตรจากระดับก่อนวิกฤต³⁸

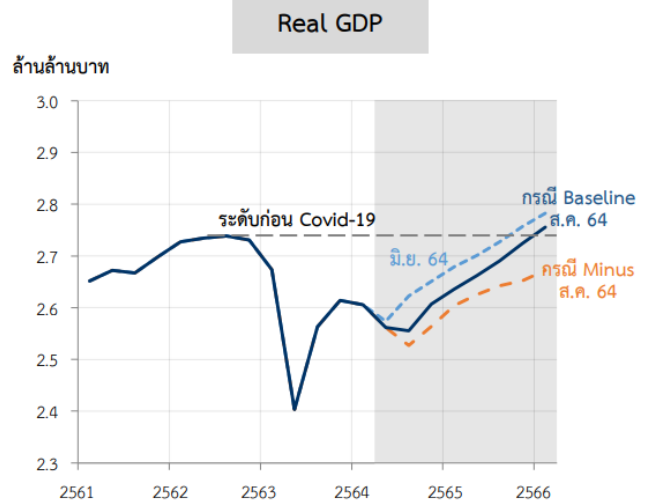
แนวโน้มเศรษฐกิจในระยะถัดไป

เศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบต่อเนื่องจากการแพร่ระบาดของที่ 3 ของ COVID-19 จากผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน ครั้งที่ 5/2564 ประเมินเศรษฐกิจมีแนวโน้มขยายตัวร้อยละ 0.7 และ 3.7 ในปี 2564 และ 2565 ตามลำดับ โดยเป็นการปรับประมาณการลดลงจากที่ให้ไว้ในการประชุมครั้งก่อนที่ให้แนวโน้มเศรษฐกิจขยายตัวร้อยละ 1.8 และ 3.9 ในปี 2564 และ 2565 ตามลำดับ สาเหตุมาจากการบริโภคภาคเอกชนที่ได้รับผลกระทบมากในปีนั้นและแนวโน้มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ปรับลดลงมากในปีหน้า ด้านตลาดแรงงานเปราะบางมากขึ้นโดยเฉพาะภาคบริการและผู้ประกอบอาชีพอิสระ อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจไทยยังมีแรงสนับสนุนเพิ่มเติมจากแนวโน้มการใช้จ่ายภาครัฐที่สูงขึ้นจาก พ.ร.ก. เงินกู้ล่าสุด และการส่งออกสินค้าที่ขยายตัวดี แม้ภาคการผลิตบางส่วนได้รับผลกระทบจากการระบาดในโรงงานและการขาดแคลนวัตถุดิบชั่วคราว

³⁷ ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ true และการคำนวณของ ธปท. จาก แฉลงข่าวผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน ครั้งที่ 5/2564, สิงหาคม 2564

³⁸ การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ และการคำนวณของ ธปท. จาก แฉลงข่าวผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน ครั้งที่ 5/2564, สิงหาคม 2564

Scenarios	กรณี baseline		กรณี minus	
	2564	2565	2564	2565
สถานการณ์แพร่ระบาด	ควบคุมได้และทยอยผ่อนคลายมาตรการต้น Q4/64		ยืดเยื้อและผ่อนคลายมาตรการได้ปลาย Q4/64	
ลดวันกักตัวนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็น 0 วัน	Q2/65		Q3/65	
นักท่องเที่ยวต่างประเทศ (ล้านคน)	0.15	6.0	0.1	2.0

ที่มา: แถลงข่าวผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน ครั้งที่ 5/2564, สิงหาคม 2564

ภาพ 14 Xz ประมาณการเศรษฐกิจ³⁹

ในระยะข้างหน้า ประเด็นสำคัญที่ส่งผลกับเศรษฐกิจได้แก่การระบาดภายในประเทศและ พัฒนาการด้านวัคซีน ทั้งประสิทธิภาพและการกระจายวัคซีน ซึ่งจะส่งผลต่อการเปิดประเทศรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยกรณี baseline ซึ่งหมายถึงสถานการณ์แพร่ระบาดสามารถควบคุมได้และทยอยผ่อนคลายมาตรการได้ในต้นไตรมาสที่ 4 ปี 2564 จะสามารถเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติโดยไม่ต้องกักตัวได้ในไตรมาสที่ 2 ปี 2565 และคาดว่าในปี 2565 จะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติประมาณ 6 ล้านคน (สถานการณ์ปกติปี 2562 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติประมาณ 61 ล้านคน, กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา) แต่หากสถานการณ์การระบาดยืดเยื้อและสามารถผ่อนคลายมาตรการได้ปลายไตรมาสที่ 4 ปี 2564 (กรณี minus) คาดว่านักท่องเที่ยวต่างชาติจะลดลงเหลือแค่ 2.0 ล้านคน นอกจากนี้หากมองเศรษฐกิจในภาพรวมในกรณี Baseline คาดว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริง (Real GDP) จะสามารถกลับเข้าสู่ระดับก่อนเกิด COVID-19 ได้ในปี 2566 แต่หากสถานการณ์การระบาดยืดเยื้อเป็นกรณี minus ในปี 2566 ก็ยังไม่สามารถกลับเข้าสู่ระดับก่อนเกิด COVID-19 ได้

หากพิจารณาถึงแนวโน้มของเศรษฐกิจในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จากข้อมูลข้างต้นได้แสดงให้เห็นว่า การขยายตัวของเศรษฐกิจในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนจะต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคใต้และค่าเฉลี่ยของประเทศ ดังนั้น จึงมีแนวโน้มว่าการขยายตัวของเศรษฐกิจในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนหลังการระบาดของสถานการณ์ COVID-19 จะฟื้นตัวได้ช้ากว่าการขยายตัวของเศรษฐกิจในประเทศ

1.8 ระดับการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน⁴⁰

นับตั้งแต่ พ.ศ. 2556 เป็นต้นมา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เริ่มจัดทำตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด จากการทบทวนและปรับปรุงตัวชี้วัด ปัจจุบันตัวชี้วัดการพัฒนาระดับกลุ่มจังหวัดแบ่งออกเป็น 2 มิติ ได้แก่ มิติด้านเศรษฐกิจ (Growth & Competitiveness) ประกอบด้วยตัวชี้วัด 11 ตัวชี้วัด และ มิติด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (Inclusive & Green Growth)

³⁹ แถลงข่าวผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน ครั้งที่ 5/2564, สิงหาคม 2564

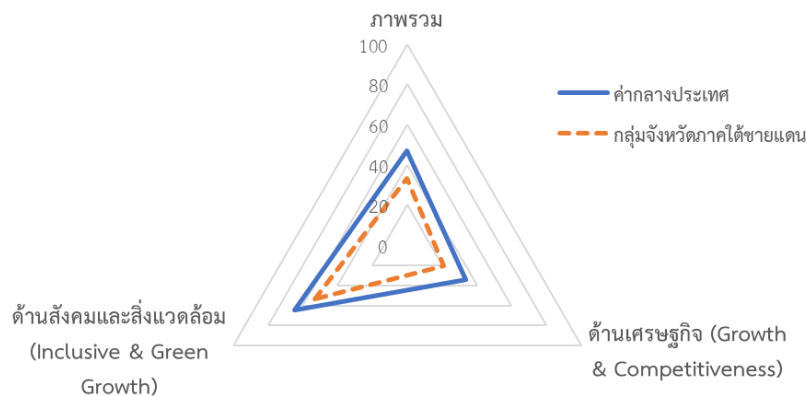
⁴⁰ ข้อมูลจากเอกสารตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=11681

ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ตัวชี้วัด โดยการพิจารณาเปรียบเทียบจะใช้การเปรียบเทียบกับค่ากลางของประเทศ จากข้อมูลในตาราง 12 xx และภาพ 13 xy พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีดัชนีการพัฒนากาพรวมน้อยกว่าค่ากลางของประเทศ และจัดอยู่ในกลุ่มที่ 1 ของระดับการพัฒนา ซึ่งหมายถึง เป็นพื้นที่ที่มีความเหลื่อมล้ำสูง ยังขาดความพร้อมและต้องได้รับการสนับสนุนอย่างเร่งด่วน เนื่องจากมีค่าดัชนีต่ำกว่าค่ากลางของประเทศมากกว่าร้อยละ 20

นอกจากนี้ หากเปรียบเทียบดัชนีการพัฒนากาพรวมกับกลุ่มจังหวัดอื่นในประเทศพบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีค่าดัชนีรวมการพัฒนากลุ่มจังหวัดและดัชนีผสมมิติเศรษฐกิจน้อยที่สุดในประเทศ (ภาพ 13 xy) หากพิจารณาลงไปในตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจในช่วงปี 2558 – 2562 ยังพบว่า โดยส่วนใหญ่ตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนจะต่ำกว่าค่ากลางของประเทศในช่วงปีดังกล่าว⁴¹ และมี 6 ตัวชี้วัดที่ตลอดช่วงปี 2558 – 2562 มีค่าตัวชี้วัดของกลุ่มจังหวัดต่ำกว่าค่ากลางของประเทศทุกปี ซึ่งได้แก่ มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้ ผลิตภัณฑ์มวลรวมงาน อัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมงาน อัตราการว่างงาน รายได้การท่องเที่ยว และ อัตราการขยายตัวรายได้ท่องเที่ยว (ตาราง 49 xy)

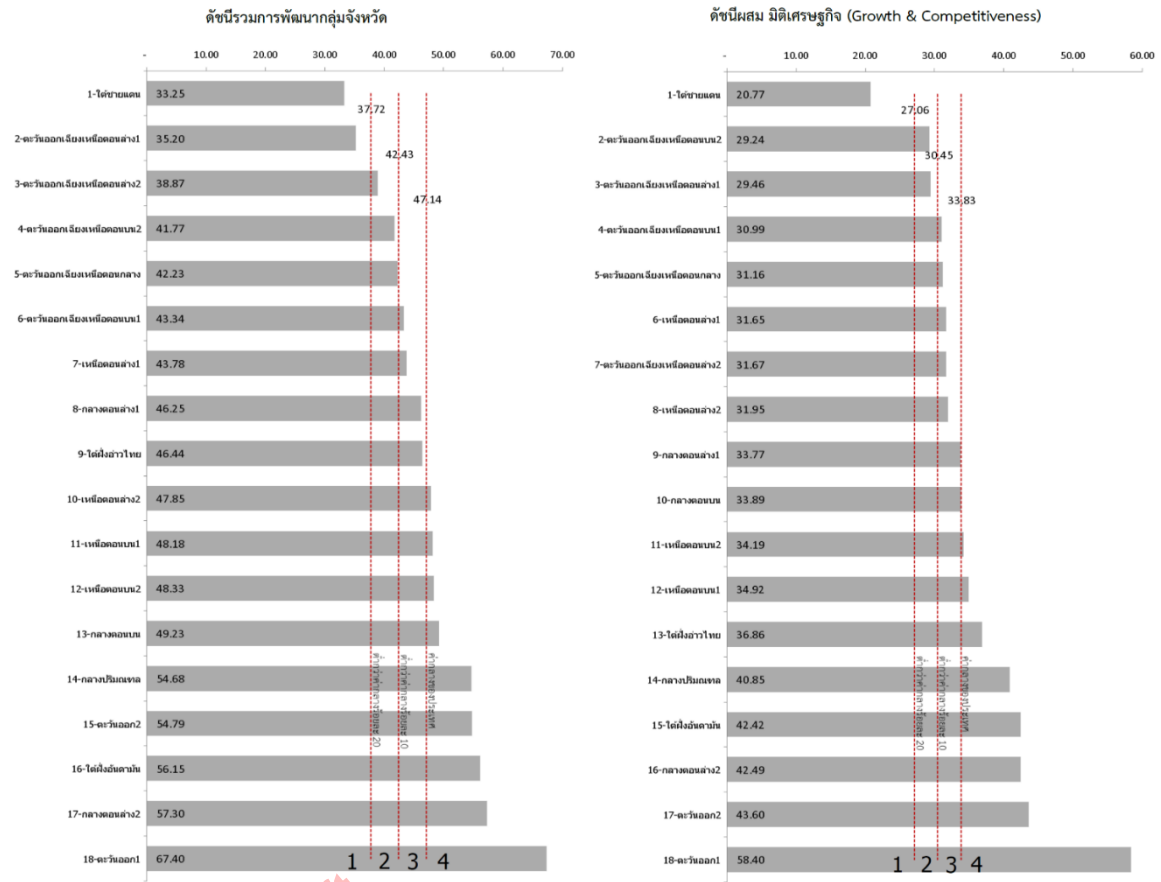
ตาราง 57 xx ดัชนีการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

มิติการพัฒนา	ค่ากลางประเทศ					กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน				
	2558	2559	2560	2561	2562	2558	2559	2560	2561	2562
ภาพรวม	42.95	41.31	44.51	47.02	47.14	29.29	33.17	17.48	35.07	33.25
ด้านเศรษฐกิจ (Growth & Competitiveness)	38.39	36.4	37.82	37.45	33.83	23.41	31.42	7.23	30.34	20.77
ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (Inclusive & Green Growth)	46.17	51.09	54.88	56.01	64.9	36.64	35.02	42.26	40.53	53.23

ภาพ 15 xx ดัชนีการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนเทียบกับค่ากลางของประเทศ

⁴¹ ตัวชี้วัดสัมประสิทธิ์การกระจายรายได้ และ อัตราการว่างงาน หากมีค่าสูงแสดงว่ามีปัญหามากขึ้น

ภาพ 16 xy ดัชนีรวมการพัฒนาภูมิภาคจังหวัดและดัชนีผสมมิติเศรษฐกิจ

ตาราง 58 xy ตัวชี้วัดการพัฒนามิติด้านเศรษฐกิจ

ตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจ (Growth & Competitiveness)	ค่ากลางประเทศ					กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน				
	2558	2559	2560	2561	2562	2558	2559	2560	2561	2562
อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ)	2.54	3.16	3.85	4.14	0.92	1.65	4.69	-10.39	9.55	-0.46
อัตราการขยายตัวภาคเกษตร (ร้อยละ)	6.11	0.04	4.95	5.77	2.48	-14.17	2.23	25.26	28.28	-3.81
อัตราการขยายตัวภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละ)	1.62	3.46	2.2	3.24	0.37	-1.22	9.54	17.29	-3.87	-2.37
อัตราการขยายตัวภาคบริการ (ร้อยละ)	4.86	4.52	4.12	3.68	2.31	7.49	5.07	0.62	3.26	1.45
มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว (บาท/คน)	110,644	115,017	120,325	128,068	130,951	69,686	76,547	71,526	74,792	75,610
สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้กลุ่มจังหวัด*, **	0.403	0.414	0.426	0.418	0.414	0.487	0.47	0.445	0.452	0.451
ผลิตภาพแรงงาน (บาท/คน)	114,985	119,869	126,037	130,375	133,429	91,914	94,812	87,660	92,020	93,475
อัตราการขยายตัวผลิตภาพแรงงาน (ร้อยละ)	2.74	3.01	6.28	1.31	3.25	1.31	3.15	7.54	4.97	1.75
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)*	0.84	0.99	1.09	0.96	0.94	1.73	1.63	2.7	3.14	2.47
รายได้การท่องเที่ยว (ล้านบาท)	24,335	26,465	30,293	34,295	34,881	6,120	6,469	7,030	7,540	7,557
อัตราการขยายตัวรายได้ท่องเที่ยว (ร้อยละ)	12.19	8.05	12.95	9.38	2.16	8.55	5.7	8.68	7.25	0.23

หมายเหตุ : * ตัวชี้วัดที่มีการผกผันข้อมูล

** ตัวชี้วัดที่เป็นข้อมูลปีเว้นปี มีข้อมูลปี 2558 2560 2562

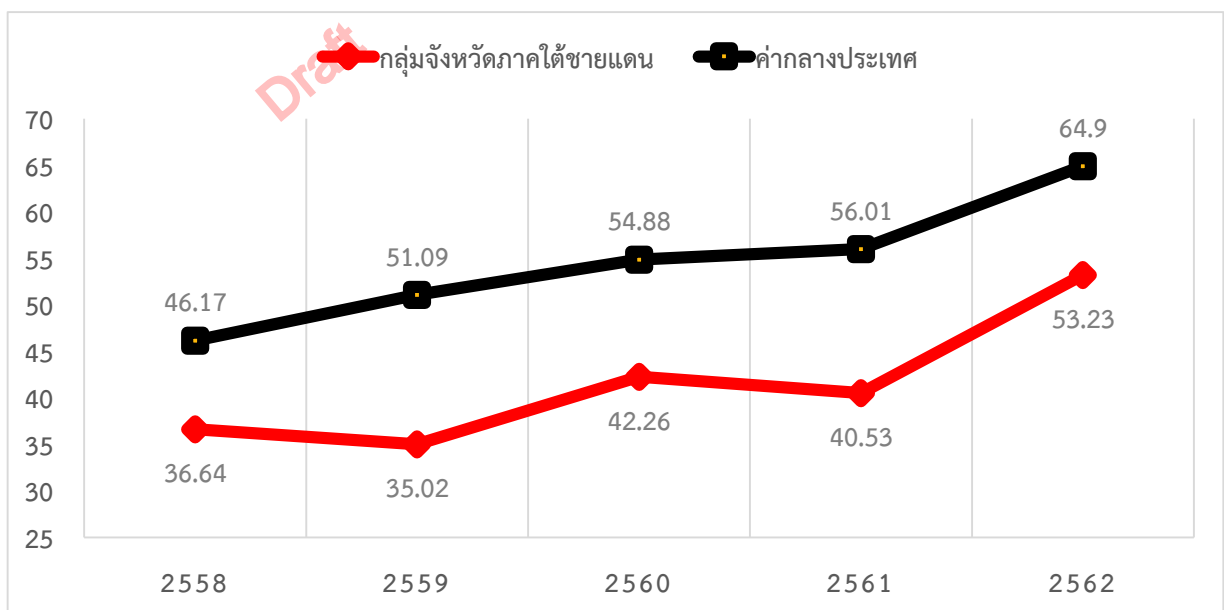
2. ด้านสังคมและความมั่นคง

การพัฒนาด้านสังคมและความมั่นคง เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (สภาพพัฒนาการเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564) ประกอบด้วยข้อมูลเปรียบเทียบตามตัวชี้วัดด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ประชากร แรงงาน

2.1. ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (Inclusive & Green Growth) กลุ่มจังหวัดภาคใต้

ชายแดน

โดยภาพรวมการพัฒนาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ตั้งแต่ปี 2558-2562 มีแนวโน้มดีขึ้น โดยช่วงปี 2558-2561 ความต่างของคะแนนตัวชี้วัดการพัฒนาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมขึ้นๆ ลงๆ อยู่ที่ 9.53-16.07 ในปี 2562 ค่าคะแนนตัวชี้วัดด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนเริ่มขยับขึ้นร้อยละ 12.7 ไปอยู่ที่ร้อยละ 53.23 จาก 40.53 เข้าใกล้ค่ากลางประเทศที่มีค่าคะแนน ร้อยละ 64.9 ทำให้ความต่างของช่วงค่าคะแนนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนกับค่ากลางประเทศลดลง ร้อยละ 11.67 แสดงถึงแนวโน้มการพัฒนาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

แผนภาพ 17 ค่าคะแนนตัวชี้วัดด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ) พ.ศ.2558-2562

การพัฒนาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมตามแนวทางของสภาพพัฒนาการเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประกอบด้วย ตัวชี้วัด 4 ข้อ คือ 1) ร้อยละประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน 2) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทย อายุ 15-59 ปี 3) ร้อยละของประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต และ 4) ปริมาณขยะในกลุ่มจังหวัด ผลการพัฒนาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมพบว่ากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีปัญหาในทุกมิติของตัวชี้วัด โดยในมิติของความยากจน กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีค่าร้อยละประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจนสูงกว่าค่าเฉลี่ย

ของประเทศประมาณ 3 เท่า จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทย อายุ 15-59 ปี ต่ำกว่าค่ากลางระดับประเทศเล็กน้อย และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2561 และ 2562 ส่วนการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของประชากรมีแนวโน้มดีขึ้นเรื่อย ๆ ล่าสุดในปี 2562 อยู่ที่ร้อยละ 59.41 ใกล้เคียงกับค่ากลางประเทศที่ร้อยละ 60.67 ดังตาราง

ตาราง 59 การพัฒนาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม⁴²

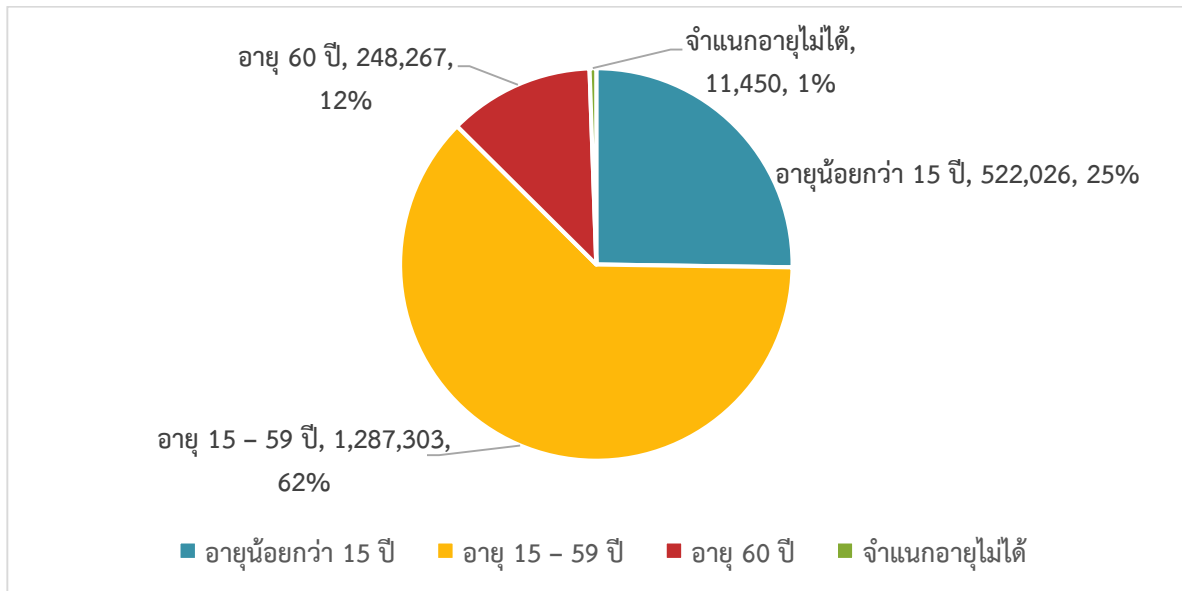
ตัวชี้วัด	ข้อมูล	2558	2559	2560	2561	2562
ประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน (ร้อยละ)*	ค่ากลางประเทศ	7.43	9.72	8.96	12.80	7.73
	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	25.38	32.77	28.85	31.64	24.05
	ผลต่าง (เท่า)	17.95 (3.42)	23.05 (3.37)	19.89 (3.22)	18.84 (2.47)	16.32 (3.11)
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ 15-59 ปี (ปี)	ค่ากลางประเทศ	8.60	8.74	8.90	8.93	9.01
	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	8.56	8.74	8.82	8.70	8.70
	ผลต่าง	0.04	0.00	0.08	0.23	0.31
ประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ)	ค่ากลางประเทศ	33.67	40.62	45.35	49.85	60.67
	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	30.14	34.61	42.21	44.95	59.41
	ผลต่าง	3.53	6.01	3.14	4.90	1.26
ปริมาณขยะในกลุ่มจังหวัด (พันตัน)*	ค่ากลางประเทศ	1133.00	1161.00	1152.00	1196.00	1196.00
	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	745.00	727.00	741.00	720.00	718.00
	ผลต่าง	388.00	434.00	411.00	476.00	478.00

2.2. ประชากร

2.2.1. จำนวนประชากร

ประชากรกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีจำนวนทั้งหมด 2,069,046 คน สัดส่วนของชาย หญิง ใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 62 เป็นกลุ่มวัยทำงานอายุระหว่าง 15-59 ปี มีผู้สูงอายุเพียงร้อยละ 12 ภาระของวัยทำงานต่อวัยพึ่งพิงอยู่ที่ 1: 0.6

⁴² สภาพัฒนาการเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564

แผนภาพ 18 ประชากรกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามช่วงอายุ⁴³

ตาราง 60 จำนวนประชากรจังหวัดชายแดนใต้ จำแนกตามจังหวัด เพศ และช่วงอายุ⁴⁴

ข้อมูล	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนประชากร (คน)					
		เพศชาย	เพศหญิง	น้อยกว่า 15 ปี (วัยเด็ก)	15 - 59 ปี (วัยทำงาน)	60 ปี ขึ้นไป (วัยสูงอายุ)	จำแนกอายุไม่ได้
ปัตตานี	726,015	358,611	367,404	186,485	447,362	88,552	3,616
ยะลา	538,602	267,919	270,683	136,324	332,713	65,546	4,019
นราธิวาส	804,429	397,700	406,729	199,217	507,228	94,169	3,815
รวม	2,069,046	1,024,230	1,044,816	522,026	1,287,303	248,267	11,450

2.2.2. ประชากรวัยแรงงาน และการว่างงาน

1) ประชากรวัยแรงงาน

ประชากรวัยแรงงานทั่วประเทศมีแนวโน้มลดลง แต่สำหรับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนกลับมีแนวโน้มของวัยแรงงานเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 61.65 ในปี 2561 เป็นร้อยละ 62.15 ในปี 2562 หรือเพิ่มขึ้น 7,001 คน ภายในเวลา 3 ปี

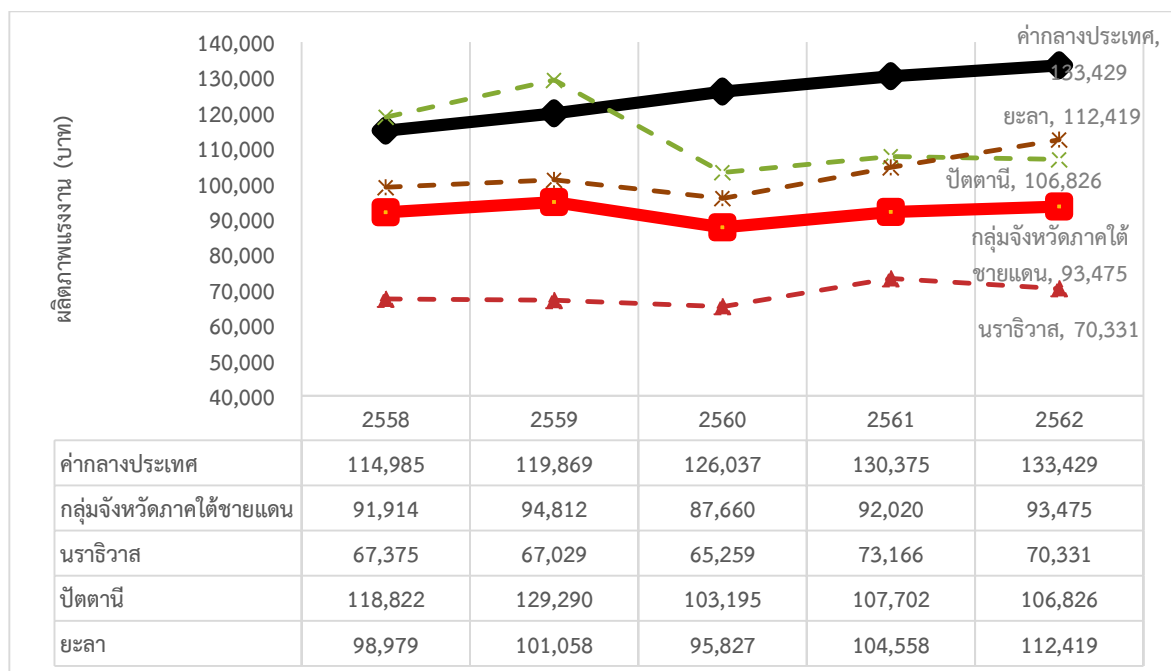
ตาราง 61 ประชากรวัยแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2561-2563

⁴³ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

⁴⁴ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

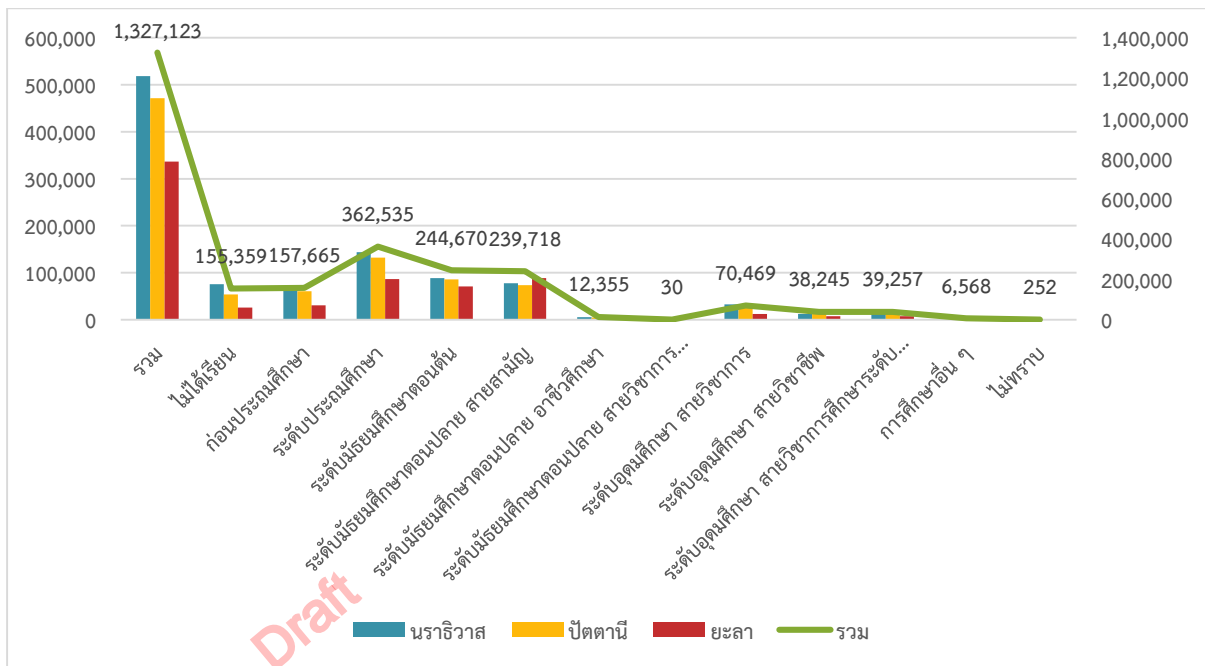
ข้อมูล	2561		2562		2563	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทั่วประเทศ	42,996,625	64.74	42,845,915	64.37	42,652,475	64.44
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	422,100	61.65	425,752	61.68	429,101	62.15
ปัตตานี	438,172	61.02	443,008	61.10	447,362	61.62
ยะลา	327,574	61.54	329,984	61.53	332,713	61.77
นราธิวาส	500,553	62.38	504,263	62.41	507,228	63.05

เมื่อพิจารณาผลิตภาพแรงงานหรือความสามารถในการทำงานของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พบว่าในช่วงปี 2558-2562 มีแนวโน้มการพัฒนาค่อนข้างช้า โดยเพิ่มจาก 91,914 บาท/คน เป็น 93,475 บาท/คน หรือภายใน 5 ปี ผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้นเพียง 4,439 บาท/คน เฉลี่ยปีละ 887.8 บาท/คน เท่านั้น ขณะที่ความต่างของความสามารถในการทำงานของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนเทียบกับค่ากลางประเทศมีแนวโน้มห่างออกไปเรื่อย ๆ จากปี 2558 จนถึงปี 2562 อยู่ที่ 23,071 25,057 38,377 38,355 และ 39,954 บาท/คน ตามลำดับ หากพิจารณาความสามารถในการทำงานของแรงงานประเทศเฉลี่ยใน 5 ปี เพิ่มขึ้นปีละ 3,688 บาท/คน และความต่างความสามารถในการทำงานของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยนราธิวาส และปัตตานีมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับต่ำ ขณะที่เพียงจังหวัดยะลาที่มีแนวโน้มดีขึ้นในช่วง 3 ปี หลัง คือ 2560-2562

แผนภาพ 19 ผลิตภาพแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ.2558-2562

ปี 2563 ภาพรวมของกลุ่มแรงงาน พบว่าส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่มีการศึกษาระดับประถมต้นหรือต่ำกว่ามีมากถึง ร้อยละ 69.34 จากจำนวนแรงงานทั้งสิ้น 1,327,123 คน โดยส่วนใหญ่เป็นแรงงานระดับประถมศึกษา รองลงมาเป็นแรงงานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 362,535 คน (ร้อยละ 27.32), 244,670 คน (ร้อยละ 18.44) และ 252,103 คน (ร้อยละ 18.99) ขณะที่แรงงานระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายอาชีวศึกษาซึ่งเป็นแรงงานที่เป็นที่ต้องการ มีเพียง 12,355 คน (ร้อยละ 0.93) เท่านั้น

แผนภาพ 20 จำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป กลุ่มจังหวัดชายแดนใต้ จำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ

พ.ศ. 2563

ข้อมูลการสำรวจความต้องการพัฒนาขีดความสามารถของประชากร พ.ศ. 2563 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบข้อเท็จจริงสำคัญว่า วัยแรงงานร้อยละ 7.9 เท่านั้นที่ต้องการพัฒนาทักษะ โดยประชากรที่อายุ 15 ปี ขึ้นไป มีความต้องการพัฒนาทักษะ 4.5 ล้านคน (ร้อยละ 7.9) ของประชากรอายุ 15 ปี ขึ้นไปทั้งหมด โดยผู้ว่างงานมีความต้องการพัฒนาทักษะสูงสุด (ร้อยละ 24.9) รองลงมาเป็นกลุ่มผู้มีงานทำ (ร้อยละ 9.1) ขณะที่ผู้อยู่นอกกำลังแรงงานมีความต้องการพัฒนาทักษะเพียงร้อยละ 5.0 ทั้งนี้เหตุผลที่วัยแรงงานไม่ต้องการพัฒนาทักษะ เนื่องจากไม่มีเวลาว่าง (ร้อยละ 44.1) รองลงมาไม่มีหลักสูตรที่ต้องการ (ร้อยละ 9.0) ไม่รู้สถานที่/หน่วยงานที่ให้การพัฒนาฯ (ร้อยละ 3.1) และไม่มีค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการพัฒนา (ร้อยละ 2.9)

ส่วนในเรื่องหลักสูตรและทักษะที่เปิดสอน พบว่า หลักสูตรและทักษะที่เปิดสอนยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน โดยหลักสูตรที่ประชาชนให้ความสนใจพัฒนาทักษะ ได้แก่ ด้านอาหารและโภชนาการ 6.6 แสนคน ด้านการเพาะปลูกและขยายพันธุ์พืช 6.1 แสนคน เสริมสวย 4.0 แสนคน ช่างยนต์และการบำรุงรักษา 3.4 แสนคน ตัดเย็บเสื้อผ้า 3.3 แสนคน โดยเฉพาะในกลุ่มผู้มีงานทำที่มีความต้องการพัฒนาทักษะ

ในด้านคหกรรม และเกษตรกรรมและการเลี้ยงสัตว์ มากกว่าร้อยละ 52.7 แต่สาขาที่รัฐเปิดสอนส่วนใหญ่เป็น สาขาด้านช่าง ด้านภาษา และด้านคอมพิวเตอร์ ซึ่งเน้นไปในด้านที่ประเทศมีความต้องการเป็นหลัก

ขณะที่หลักสูตรการฝึกอบรมของภาครัฐขาดความหลากหลาย และยังไม่เพียงพอ โดยในปี 2563 มีการพัฒนาทักษะฝีมือให้กับกำลังแรงงานที่ดำเนินการโดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงานเพียง 133,401 คน ขณะเดียวกัน หลักสูตรการฝึกอบรมที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการเองในสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานและสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานระดับจังหวัดจำนวน 83 แห่ง โดยจำนวนของหลักสูตรที่ทำการอบรมเฉลี่ยคือ 46 หลักสูตรในการเปิดฝึกอบรมของแต่ละสถาบันพัฒนาฯ ในแต่ละจังหวัด แม้จะรวมหลักสูตรในช่วงการระบาดของ COVID-19 ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานที่มีหลักสูตรการฝึกอบรมทักษะรูปแบบออนไลน์ 17 หลักสูตร และโครงการพัฒนาทักษะกำลังคนของประเทศ (Reskill/Upskill/Newskill) ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 42 หลักสูตร ซึ่งยังถือว่ามียังมีจำนวนหลักสูตรน้อย ไม่รองรับกับวัยแรงงานที่จะเข้าฝึกอบรม เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว

2) การว่างงาน

อัตราการว่างงาน

ตาราง 62 อัตราการว่างงานกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2558-2562

ข้อมูล	2558	2559	2560	2561	2562
ค่ากลางประเทศ	0.84	0.99	1.09	0.96	0.94
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	1.73	1.63	2.70	3.14	2.47
ปัตตานี	2.02	1.98	1.76	2.02	2.00
ยะลา	1.48	1.03	0.66	0.43	0.65
นราธิวาส	1.64	1.74	5.01	6.00	4.11

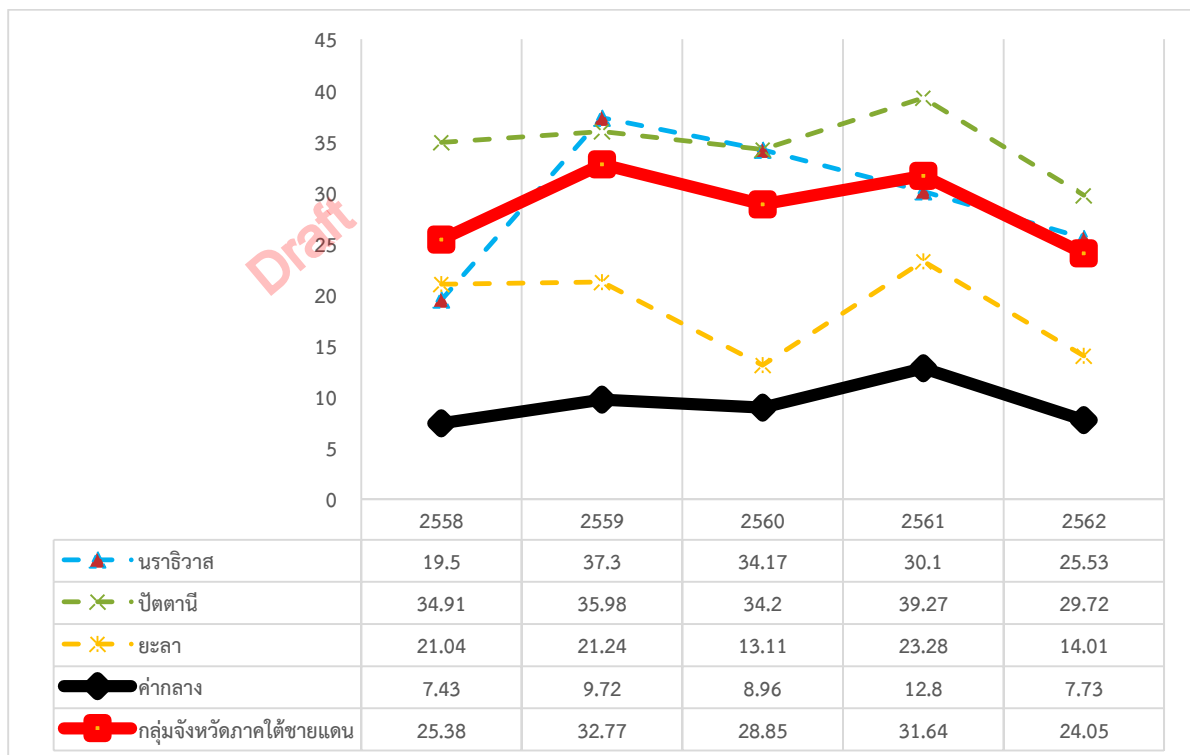
สภาพพัฒนาการเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ วิเคราะห์การว่างงานระดับประเทศเพิ่มขึ้น สะท้อนว่าแรงงานมีรายได้ลดลงอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ผู้ว่างงานจากผลกระทบของ COVID-19 มีแนวโน้มเป็นผู้ว่างงานระยะยาวมากขึ้น โดยจำนวนผู้ว่างงานนานกว่า 12 เดือนเพิ่มขึ้นจากประมาณ 5 หมื่นคน ในปี 2562 เพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 9 หมื่นคน ในไตรมาสหนึ่ง ปี 2564 การว่างงานเป็นเวลานานจะส่งผลกระทบต่อรายได้ และทำให้ทักษะแรงงานลดลง นอกจากนี้ แรงงานในระบบที่ถูกเลิกจ้างจำนวนมากได้กลายเป็นแรงงานนอกระบบ ตั้งแต่การระบาดรุนแรงในปี 2563 ดังจะเห็นได้จากจำนวนผู้ประกันตนมาตรา 33 ที่มีจำนวนลดลงประมาณ 5 แสนคนจากปี 2562 ซึ่งไม่ได้รับการคุ้มครอง และขาดหลักประกันทางสังคม (สภาพพัฒนาการเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564)

2.3. ความยากจน และความเหลื่อมล้ำ

2.3.1. ประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน

ความยากจนของกลุ่มจังหวัดชายแดนใต้ ยังคงเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ แม้ว่าสถานการณ์ความยากจนของประเทศไทยในภาพรวมมีแนวโน้มดีขึ้นมาตลอด ในหลายทศวรรษที่ผ่านมา โดยสัดส่วนคนจนลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 65.2 ในปี 2531 มาอยู่ที่ร้อยละ 6.2 หรือประมาณ 4.3 ล้านคน ในปี 2562 จนสามารถบรรลุเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งตั้งเป้าให้ สัดส่วนคนจนลดลงเหลือน้อยกว่าร้อยละ 6.5

แนวโน้มสถานการณ์ความยากจนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนจะดีขึ้น แต่ภาพรวมความยากจนของประชากรยังอยู่ในระดับสูงมาก ในปี 2562 ประชากรกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนร้อยละ 24.05 หรือประชากร 1 คน ในทุก 4 ยังอยู่ภายใต้เส้นความยากจน โดยสถานการณ์ความยากจนในจังหวัดนราธิวาส และปัตตานียังเป็นปัญหาสำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

แผนภาพ 21 ประชากรกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนที่อยู่ใต้เส้นความยากจน พ.ศ. 2558-2562⁴⁵

ความยากจนเป็นผลมาจากกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญต่าง ๆ โดยมีการคาดการณ์ว่าการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จะส่งผลให้ความยากจนเพิ่มสูงขึ้นมากในปี 2563 ต่อเนื่องถึงปี 2564 เนื่องจาก

⁴⁵ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564

ผลกระทบด้านรายได้และการว่างงาน ในขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยจะส่งผลให้อัตราการพึ่งพิงในครัวเรือน (จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี และผู้สูงอายุ ต่อวัยแรงงาน) โดยเฉพาะครัวเรือนยากจนซึ่งมีอัตราการพึ่งพิงสูงยิ่งเพิ่มสูงขึ้นอีก คนจนในวัยแรงงานจึงต้องรับภาระการดูแลผู้สูงอายุมากขึ้น และมีโอกาสน้อยลงในการหลุดพ้นจากกับดักความยากจน เช่นเดียวกับกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งอาจส่งผลให้ความยากจนเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากคนจนส่วนใหญ่เป็นแรงงานสูงอายุในภาคการเกษตรที่มีรายได้ขึ้นอยู่กับราคาสินค้าเกษตรเป็นหลัก รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างพลิกผันซึ่งจะทำให้คนจนที่ไม่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตหรือเทคโนโลยีที่จำเป็น และไม่มีทักษะความรู้ที่เพียงพอและเหมาะสมสำหรับการทำงานในรูปแบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป มีโอกาสน้อยลงในการขยับสถานะให้พ้นจากกับดักความยากจนจนกระทั่งเกิดการส่งต่อความยากจนไปสู่รุ่นลูกหลาน และเพิ่มปัญหาความเหลื่อมล้ำในที่สุด (สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564)

2.3.2. ประชาชนยากจน⁴⁶

ข้อมูลจากระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform) หรือ TPMAPI ในปี 2561-2562 ความยากจนของประชากร เพิ่มขึ้นมาก โดยสัดส่วนคนจนเป่าหมายเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6.78 เป็น ร้อยละ 19.88 และสัดส่วนคนจนจากการสำรวจของ จปฐ.เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 19.52 เป็น ร้อยละ 28.35 แต่สัดส่วนของครัวเรือนยากจนกลับลดลงจากร้อยละ 16.69 เป็นร้อยละ 11.01

ตาราง 63 คนจนเป่าหมาย คนจนจปฐ. และ ครัวเรือนยากจน พ.ศ. 2561-2562

	2561			2562		
	คนจนเป่าหมาย	คนยากจนจปฐ. (จำนวนที่สำรวจ)	ครัวเรือนยากจน (จำนวนที่สำรวจ)	คนจนเป่าหมาย (สัดส่วน (ร้อยละ))	คนยากจนจปฐ. (จำนวนที่สำรวจ)	ครัวเรือนยากจน (จำนวนที่สำรวจ)
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	85,790 (1,265,121)	252,022 (1,265,121)	61,987 (371,306)	184,079 (925,947)	262,544 (925,947)	41,229 (374,615)
สัดส่วน (ร้อยละ)	6.78	19.92	16.69	19.88	28.35	11.01
นราธิวาส	28,183 (5.66%)	73,801 (498,333)	18,471 (144,223)	145,644 (3.43%)	145,644 (145,644)	10,939 (145,644)
ปัตตานี	33,145 (7.35%)	99,276 (451,249)	21,823 (127,347)	18,137 (3.93%)	49,484 (461,408)	11,500 (128,880)
ยะลา	24,462 (7.75%)	78,945 (315,539)	21,693 (99,736)	20,298 (6.37%)	67,416 (318,895)	18,790 (100,091)

⁴⁶ <https://www.tpmap.in.th/>

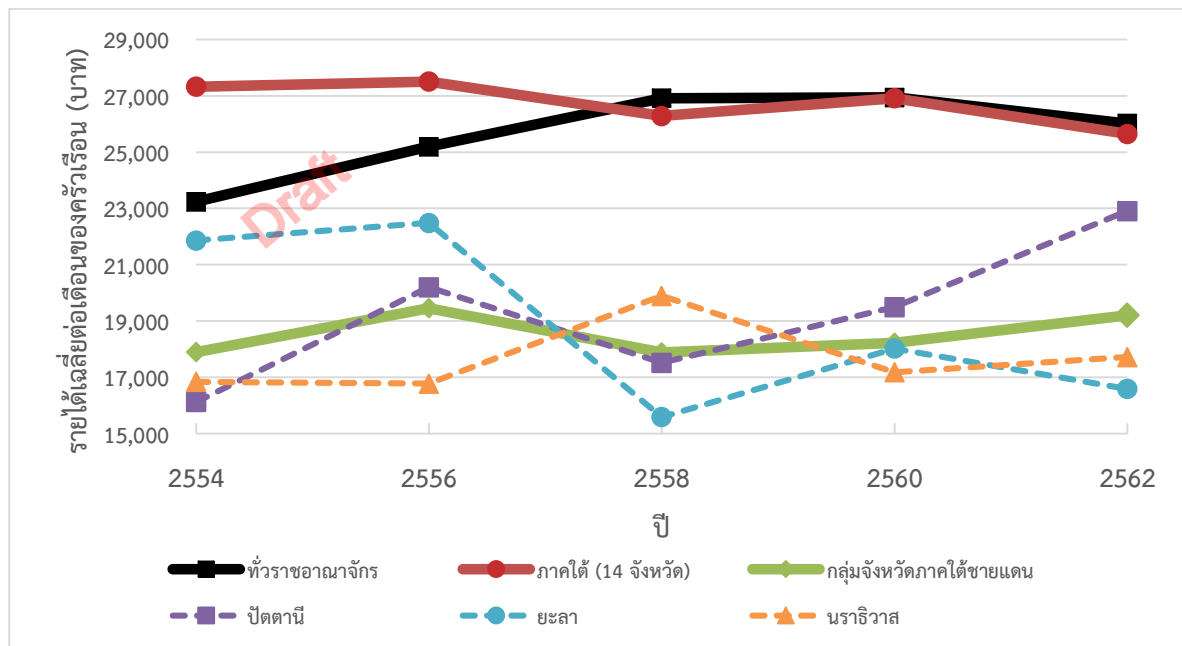
2.3.3. รายได้ รายจ่าย หนี้สิน ครั้วเรือน

1) รายได้ครั้วเรือน

ตาราง 64 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครั้วเรือนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2554 -2562⁴⁷

ข้อมูล	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครั้วเรือน (บาท)				
	2554	2556	2558	2560	2562
ทั่วราชอาณาจักร	23,236.00	25,194.00	26,915.00	26,946.43	26,018.42
ภาคใต้ (14 จังหวัด)	27,326.00	27,504.00	26,286.00	26,913.09	25,647.47
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	17,895.23	19,451.92	17,883.40	18,223.69	19,198.39
ปัตตานี	16,121.50	20,199.10	17,513.00	19,495.51	22,903.84
ยะลา	21,858.80	22,483.10	15,583.80	18,018.21	16,588.15
นราธิวาส	16,834.40	16,772.80	19,889.60	17,179.61	17,716.50

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดคำนวณโดยการถ่วงน้ำหนักด้วยจำนวนครั้วเรือนของแต่ละจังหวัด

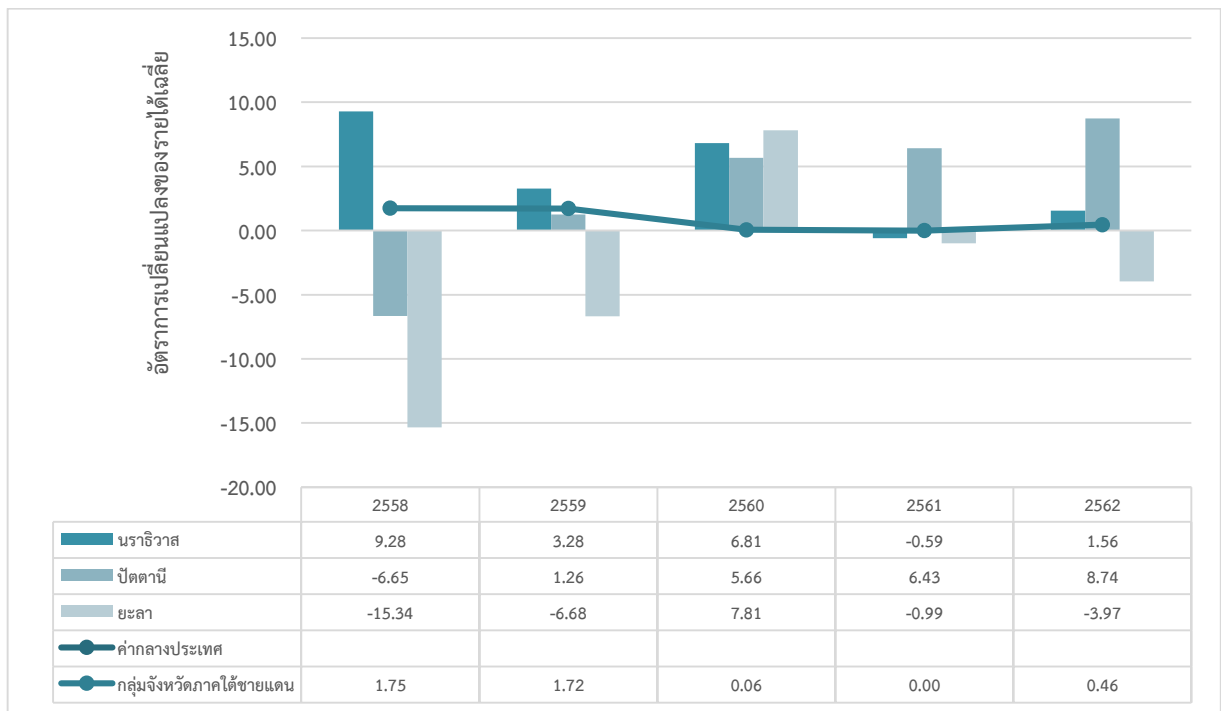

แผนภาพ 22 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครั้วเรือนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2554 -2562

2) อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ย

การเปลี่ยนแปลงของรายได้กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

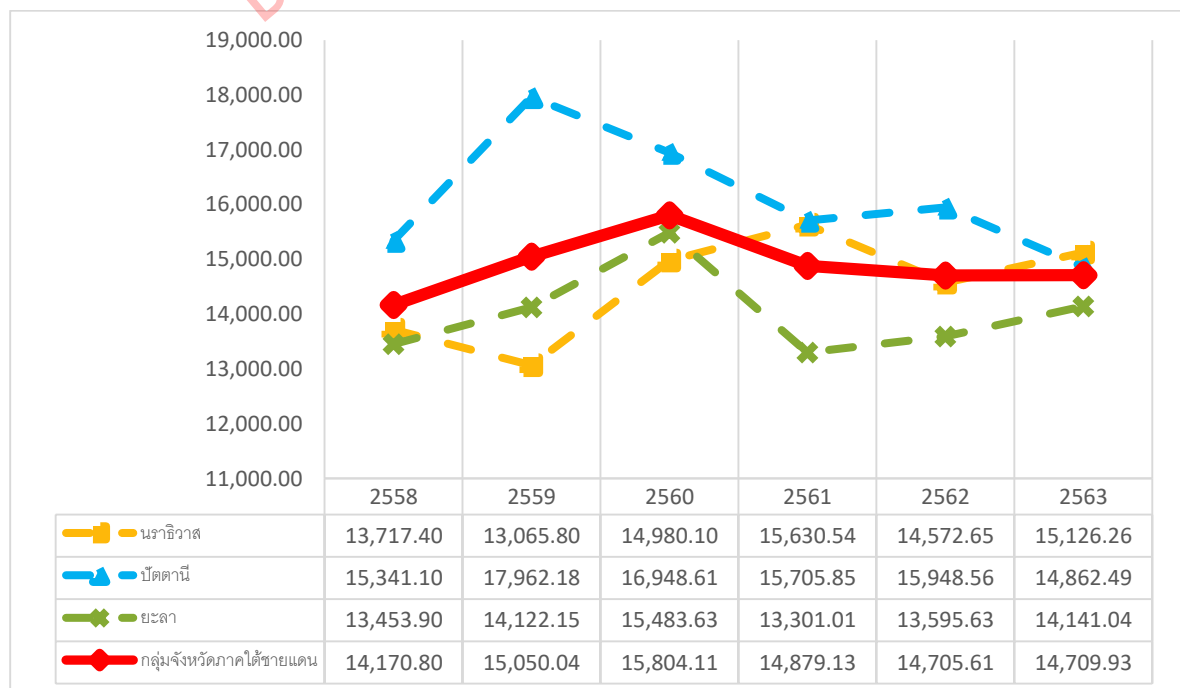
⁴⁷ ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/08.aspx>

แผนภาพ 23 อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ย กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ.2558-2562

3) รายจ่ายโดยเฉลี่ยของครัวเรือน

รายจ่ายเฉลี่ยของครัวเรือนกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2558-2560 และลดลงในปี 2562 และ 2563 เหลือ 14,705.61 และ 14,709.93 ตามลำดับ

แผนภาพ 24 รายจ่ายเฉลี่ยกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2558-2562

2.3.4. หนี้สินของครัวเรือน

1) หนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือน

หนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตั้งแต่ปี 2558-2562 อยู่ที่ 68,126.47, 75,437.48 และ 89,012.45 บาท ตามลำดับ หนี้สินส่วนใหญ่ใช้ไปเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน และเพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร ส่วนหนี้สินเพื่อใช้ในการทำการเกษตรน้อยมากในปี 2558-2560 ที่ 208.53 และ 807.79 บาท ตามลำดับ และเพิ่มมากขึ้นอย่างมากในปี 2562 เป็น 7,181.17 บาท

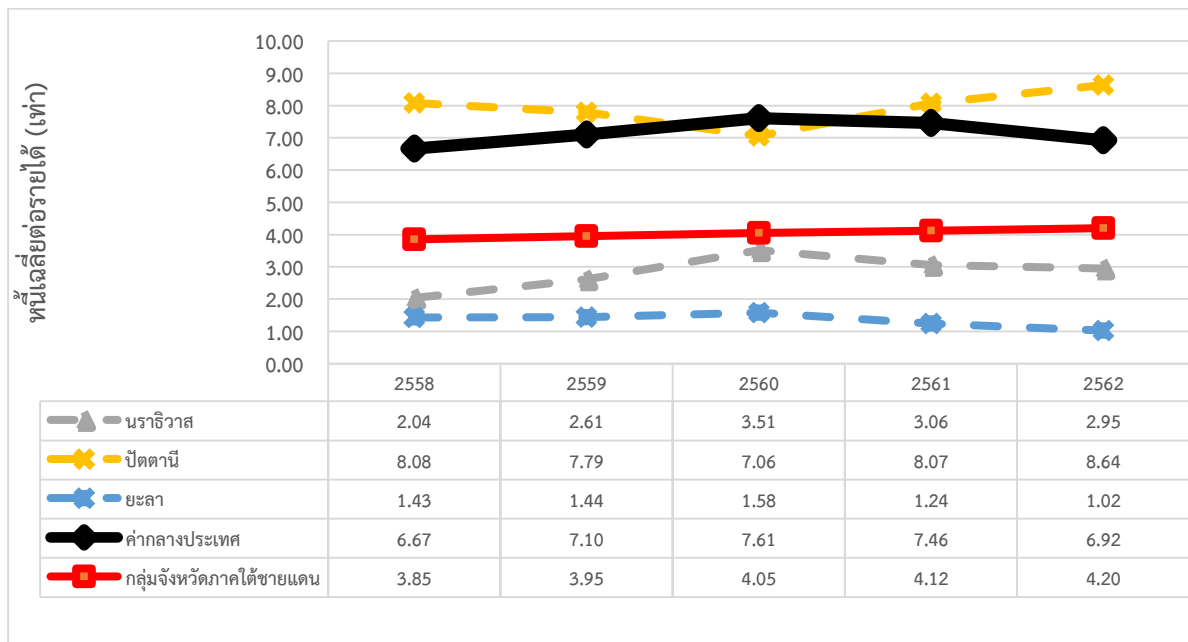
ตาราง 65 หนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2558-2562

ข้อมูล	วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม	หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน(บาท)		
		2558	2560	2562
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	หนี้สินทั้งสิ้น	68,126.47	75,437.48	89,012.45
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	31,575.17	43,896.15	38,266.89
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	11,905.30	10,909.86	3,440.77
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	208.53	807.79	7,181.17
	เพื่อใช้ในการศึกษา	3,786.93	3,764.76	5,023.91
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	20,506.50	15,289.24	34,497.13
	อื่น ๆ	143.97	769.68	602.58
ปัตตานี	หนี้สินทั้งสิ้น	141,540.10	137,591.84	197,893.84
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	57,368.30	73,966.25	71,074.01
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	32,034.30	23,931.46	8,535.30
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	589.50	971.38	21,305.74
	เพื่อใช้ในการศึกษา	10,826.50	7,425.23	11,275.40
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	40,289.50	28,988.50	83,983.77
	อื่น ๆ	431.90	2,309.04	1,719.61
ยะลา	หนี้สินทั้งสิ้น	22,272.40	28,437.84	16,894.56
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	10,137.10	14,012.64	8,683.30
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	1,677.10	4,994.31	1,334.70
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	36.10	683.53	237.76
	เพื่อใช้ในการศึกษา	-	3,754.29	2,807.44
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	10,422.10	4,993.07	3,743.24

ข้อมูล	วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม	หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน(บาท)		
		2558	2560	2562
	อื่น ๆ	-	-	88.12
นราธิวาส	หนี้สินทั้งสิ้น	40,566.90	60,282.75	52,248.94
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	27,220.10	43,709.57	35,043.36
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	2,004.50	3,803.81	452.32
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	-	768.46	-
	เพื่อใช้ในการศึกษา	534.30	114.76	988.88
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	10,807.90	11,886.15	15,764.39
	อื่น ๆ	-	-	-

2.3.5. หนี้เฉลี่ยต่อรายได้

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีหนี้เฉลี่ยต่อรายได้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศมาตลอด และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปี 2558-2562 อยู่ที่ 3.85-4.20 เท่า โดยปัตตานีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

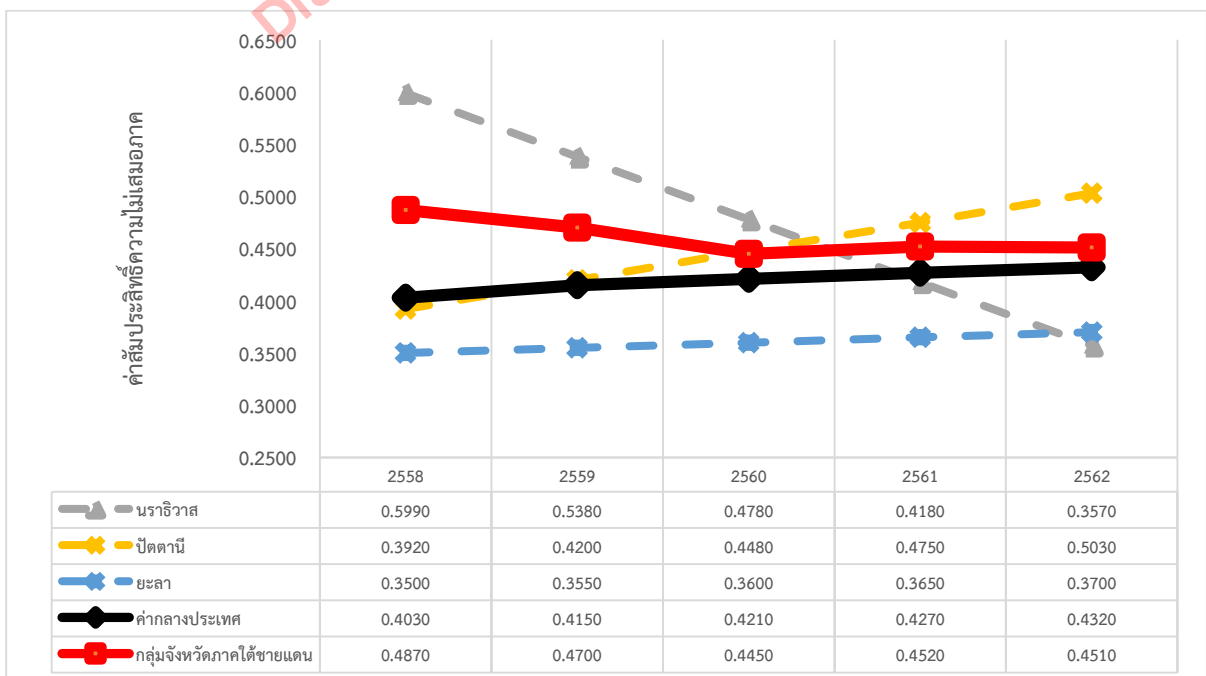
แผนภาพ 25 หนี้เฉลี่ยต่อรายได้กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ.2558-2562

การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนไทยในช่วงครึ่งปี 2563 พบว่า สัดส่วนภาระหนี้ต่อรายได้ของกลุ่มครัวเรือนรายได้ที่เป็นหนี้ (Decile 1) อยู่ในระดับสูงสุดเมื่อเทียบกับครัวเรือนกลุ่มอื่น ซึ่งการลดลงของรายได้ อาจส่งผลกระทบต่อภาระการดำรงชีพ เพราะเดิมมีภาระหนี้สินและขาดทุนด้านการเงินอยู่แล้ว

สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ระลอกใหม่ จะส่งผลกระทบต่อรายได้และความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนเพิ่มขึ้น แนวโน้มการก่อหนี้ของครัวเรือนในปี 2564 คาดว่าหนี้ครัวเรือนจะเพิ่มขึ้น ความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนอาจด้อยลงจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระลอกใหม่ที่กระทบการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยให้ล่าช้าออกไป และเพิ่มความเสี่ยงทางการเงินต่อครัวเรือน โดยเฉพาะครัวเรือนที่มีปัญหาสภาพคล่อง ในช่วงที่ผ่านมารัฐบาลได้ดำเนินมาตรการแก้ปัญหาหนี้สินในวงกว้างและเชิงรุกที่สอดคล้องกับสถานการณ์ลูกหนี้แต่ละราย เพื่อบรรเทาปัญหาหนี้สินของครัวเรือนและเสริมสภาพคล่อง ผ่านความร่วมมือระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) และสถาบันทางการเงินอื่นๆ (สภาพัฒนาฯ, 2564)

2.4. สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนยังคงเผชิญกับปัญหาความเหลื่อมล้ำในหลากหลายมิติ ทั้งในส่วนของความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ที่วัดจากสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ของกลุ่มจังหวัดชายแดนใต้มีแนวโน้มดีขึ้นจากปี 2558-2562 จาก 0.4870 เหลือ 0.4510 แต่อย่างไรก็ตามยังมีค่าสูงกว่าค่ากลางของประเทศ ความเหลื่อมล้ำเชิงรายได้สะท้อนถึงโอกาสที่คนทั้งสังคม จะมีความอยู่ดีมีสุขที่เหมือนกัน

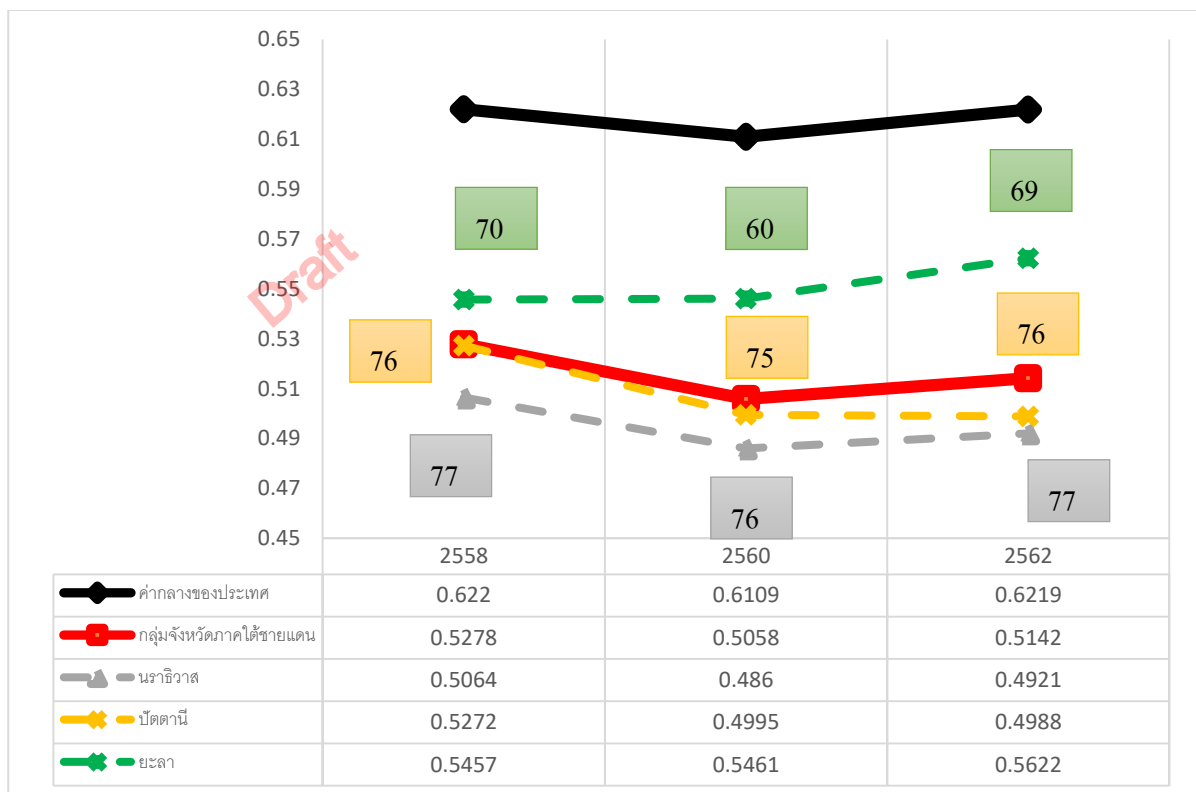
แผนภาพ 26 ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคกลุ่มภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2558-2562

2.5. การศึกษา

2.5.1. ดัชนีความก้าวหน้าของคน

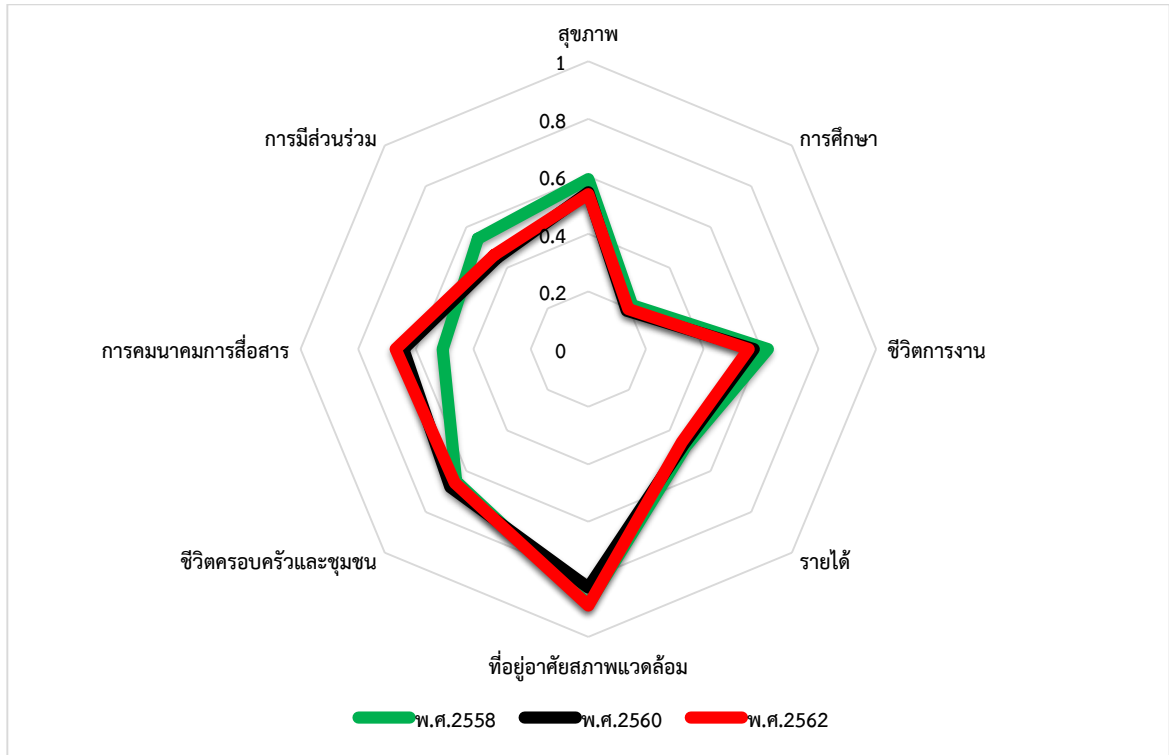
ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index: HDI) ของประเทศไทย ปี 2562 ตามโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) เพิ่มขึ้นจากปี 2560 แต่ยังคงต่ำกว่าปี 2558 เล็กน้อย เป็น 0.6219 สำหรับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีทิศทางของความก้าวหน้าคนเป็นไปในรูปแบบเดียวกันกับของประเทศ แต่มีค่าดัชนีความก้าวหน้าการพัฒนาคนน้อยกว่าระดับประเทศมาก และตลอดระยะเวลาตั้งแต่ปี 2558-2562 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีความก้าวหน้าในการพัฒนาคนน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับภาคอื่น ๆ ล่าสุดปี 2562 ค่าดัชนี HAI อยู่ที่ 0.5142 ต่างกับระดับประเทศและกลุ่ม 11 จังหวัดภาคใต้ที่ 0.1077 และ 0.0981 ตามลำดับ

ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จังหวัดนราธิวาสมีค่าดัชนีต่ำสุด รองลงมาคือ ปัตตานี ซึ่ง 2 จังหวัดนี้ อยู่ในลำดับสุดท้ายหรือรองสุดท้ายของประเทศมาตั้งแต่ ปี 2558 ส่วนยะลาที่มีพัฒนาการของค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อพิจารณาแนวโน้มพบว่าจังหวัดปัตตานีมีแนวโน้มที่ดัชนีความก้าวหน้าการพัฒนาคนจะลดลง ขณะที่นราธิวาสและยะลามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

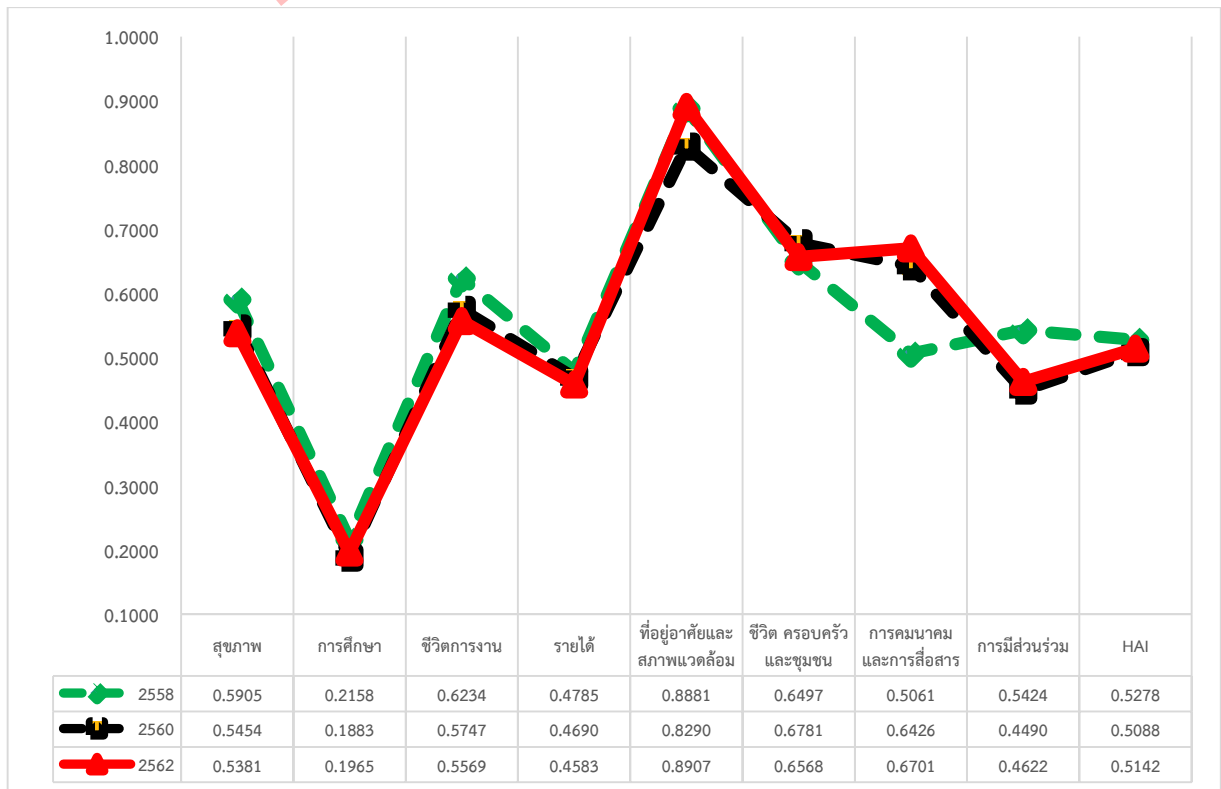
แผนภาพ 27 ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index – HAI) และลำดับดัชนีของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2562

โดยความก้าวหน้าการพัฒนาคนน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับภาคอื่น 4 ด้าน คือ ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา ด้านชีวิตการงาน และด้านรายได้ โดยจังหวัดนราธิวาสมีความก้าวหน้าน้อยที่สุดด้านการศึกษา และด้านชีวิตการงาน ขณะที่จังหวัดปัตตานีมีความก้าวหน้าน้อยที่สุดด้านการศึกษา ด้านชีวิตการงาน และด้านรายได้

แผนภาพ 28 ดัชนีความก้าวหน้าของคนกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามดัชนีย่อย พ.ศ.2558-2562

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีความก้าวหน้าด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมมากที่สุด แต่มีความก้าวหน้าด้านการศึกษา และรายได้น้อยที่สุด

แผนภาพ 29 ดัชนีย่อยความก้าวหน้าของคนกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2558-2562

2.5.2. ผลสัมฤทธิ์การศึกษา

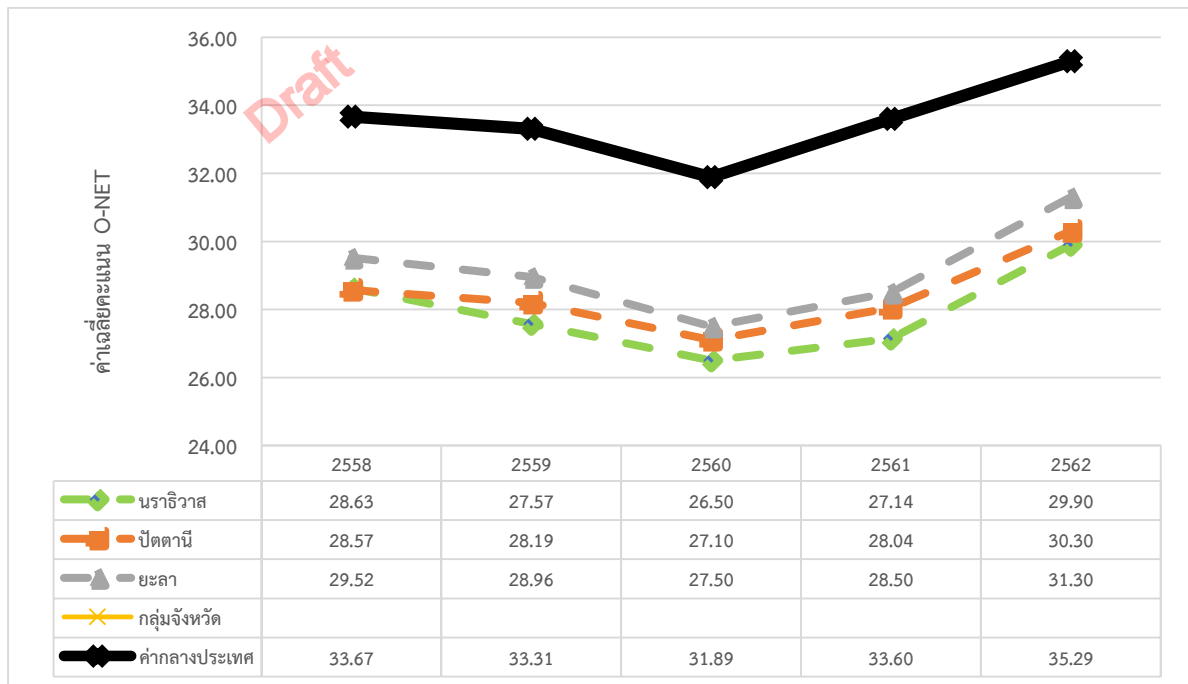
ผลสัมฤทธิ์การศึกษากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนอยู่ในระดับต่ำ ดูได้จากคะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมปลายค่อนข้างต่ำ ภาคใต้ 3 จังหวัดชายแดนมีคะแนนเฉลี่ยเพียง 27.85 (ค่าเฉลี่ยประเทศ = 35.02)

2.5.3. ค่าเฉลี่ยคะแนน o-net

1) ค่าเฉลี่ยคะแนน o-net ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 พบว่า นักเรียนไทยมีผลคะแนนค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์หรือไม่ถึงครึ่งในทุกวิชา ทั้งภาษาไทย (49.07 คะแนน) ภาษาอังกฤษ (34.42 คะแนน) คณิตศาสตร์ (32.90 คะแนน) และวิทยาศาสตร์ (35.55 คะแนน) 65 และผลคะแนนสอบ PISA ของเด็กไทย ซึ่งเป็นการทดสอบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ อันเป็นทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าหลายประเทศและผลคะแนนมีแนวโน้มลดลง จากอันดับที่ 50 ในปี 2555 เป็นอันดับที่ 66 จาก 79 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ ในปี 2561

2) มัธยมศึกษาตอนปลาย (คะแนน)

ที่มา

แผนภาพ 30 ค่าเฉลี่ยคะแนน o-net มัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2558-2562

2.5.4. ระดับไอคิว

ข้อมูลปี พ.ศ. 2559 พบว่าคะแนนเฉลี่ยระดับสติปัญญา (IQ) เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน คือ 91.43 ซึ่งอยู่ในระดับปกติค่อนข้างต่ำ (คะแนนเฉลี่ยของประเทศ คือ 98.10) จัดอยู่ในอันดับที่ 17 จาก 18 กลุ่มจังหวัดโดยจังหวัดนราธิวาส มีคะแนนเฉลี่ย 84.99 (อันดับที่ 69 ของประเทศ) จังหวัดปัตตานี มีคะแนนเฉลี่ย 88.32 (อันดับที่ 76 ของประเทศ) จังหวัดยะลา มีคะแนนเฉลี่ย 93.51 (อันดับที่ 66 ของประเทศ)

ตาราง 66 คะแนนเฉลี่ยระดับสติปัญญาเด็กกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2554 และ 2559

ข้อมูล	คะแนนเฉลี่ยระดับสติปัญญา	
	2554	2559
ค่ากลางประเทศ	98.59	98.23
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	91.84	91.32
นราธิวาส	88.07	92.46
ปัตตานี	91.06	88.32
ยะลา	96.52	93.51

ระดับสติปัญญานอกจากมีความสัมพันธ์กับการขาดธาตุเหล็ก ไอโอดีน แล้วยังสัมพันธ์กับการขาดโอกาสในการเรียนรู้และสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเด็กและผู้ดูแล การเผชิญกับความรุนแรงในชุมชนและสังคม (<https://doc.dmh.go.th/report/compare/ideq.pdf>)

ในส่วนของความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เด็กนักเรียนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำนวนร้อยละ 71.62 มีคะแนน EQ ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (เท่ากับ 70) โดยจังหวัดปัตตานีมีจำนวนเด็กนักเรียนที่มีคะแนน EQ ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 77.99 (อันดับที่ 41 ของประเทศ) จังหวัดยะลามี ร้อยละ 74.62 (อันดับที่ 52 ของประเทศ) จังหวัดนราธิวาส ร้อยละ 60.17 (อันดับที่ 76 ของประเทศ)

2.5.5. การเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแนวโน้มของอัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษาตั้งแต่ พ.ศ. 2558-2562 อยู่ในระดับที่ค่อนข้างคงที่ ที่ร้อยละ 60.56, 59.09, 59.74, 58.62, และ 60.65 ตามลำดับ โดยจังหวัดนราธิวาสอยู่ในระดับที่ต่ำที่สุด ที่ประมาณครึ่งหนึ่งของเด็กเท่านั้นที่

ตาราง 67 อัตรา และลำดับการเข้าเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา

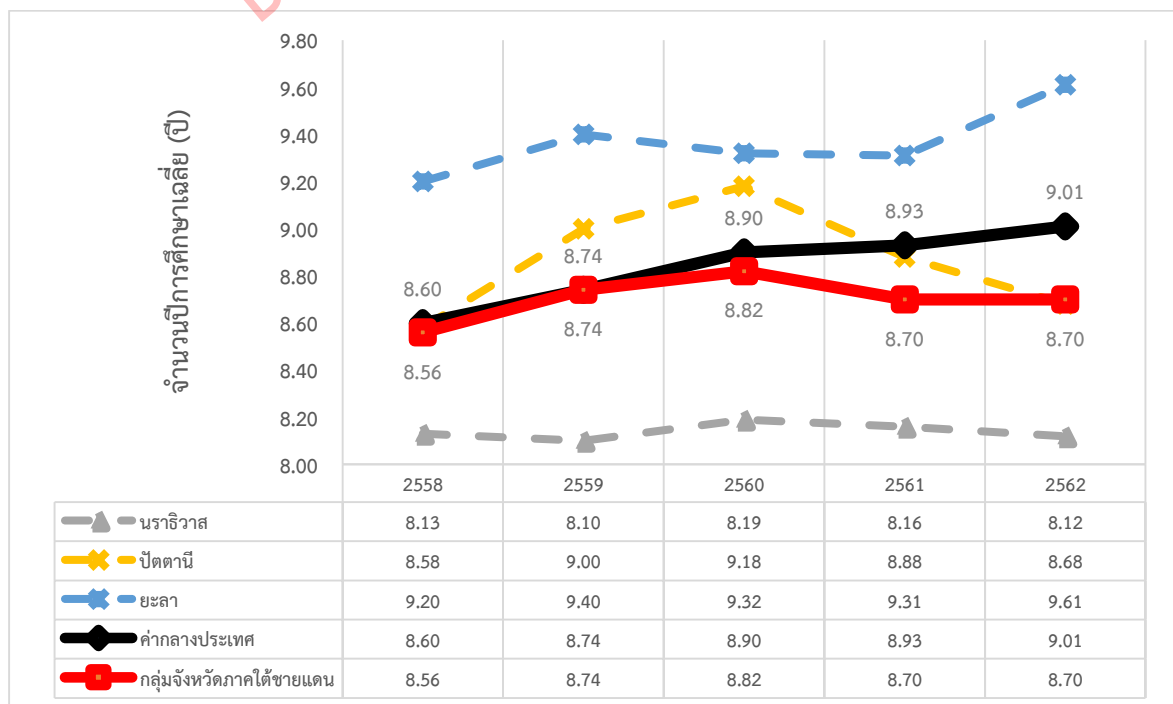
ข้อมูล	อัตราการเข้าเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา				
	2558	2559	2560	2561	2562

ค่ากลางของประเทศ	72.87	75.06	74.78	76.51	73.70
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	60.56	59.09	59.74	58.62	60.65
นราธิวาส	50.53 (76)	48.78 (76)	49.90 (76)	48.80 (76)	50.85 (75)
ปัตตานี	68.96 (52)	67.71 (57)	67.65 (60)	64.64 (66)	67.69 (56)
ยะลา	62.20 (68)	60.79 (68)	61.67 (68)	62.43 (70)	63.40 (66)

ระบบการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จึงมีข้อจำกัดในการผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะสูงตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2.5.6. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากร อายุ 15-59 ปี (ปี)

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี 2560-2562 เท่ากับ 8.82, 8.70 และ 8.70 ปี ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศตลอด โดยจังหวัดนราธิวาสมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของกลุ่มจังหวัด และมีแนวโน้มลดลง รองลงมาคือปัตตานี ทั้งสองจังหวัดมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่ากลางของประเทศมาตลอด มีเพียงจังหวัดยะลาที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่ากลางของประเทศ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จาก 9.32 ปี เป็น 9.31 และ 9.61 ปี ตามลำดับ

แผนภาพ 31 จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน อายุ 15-59 ปี (ปี)

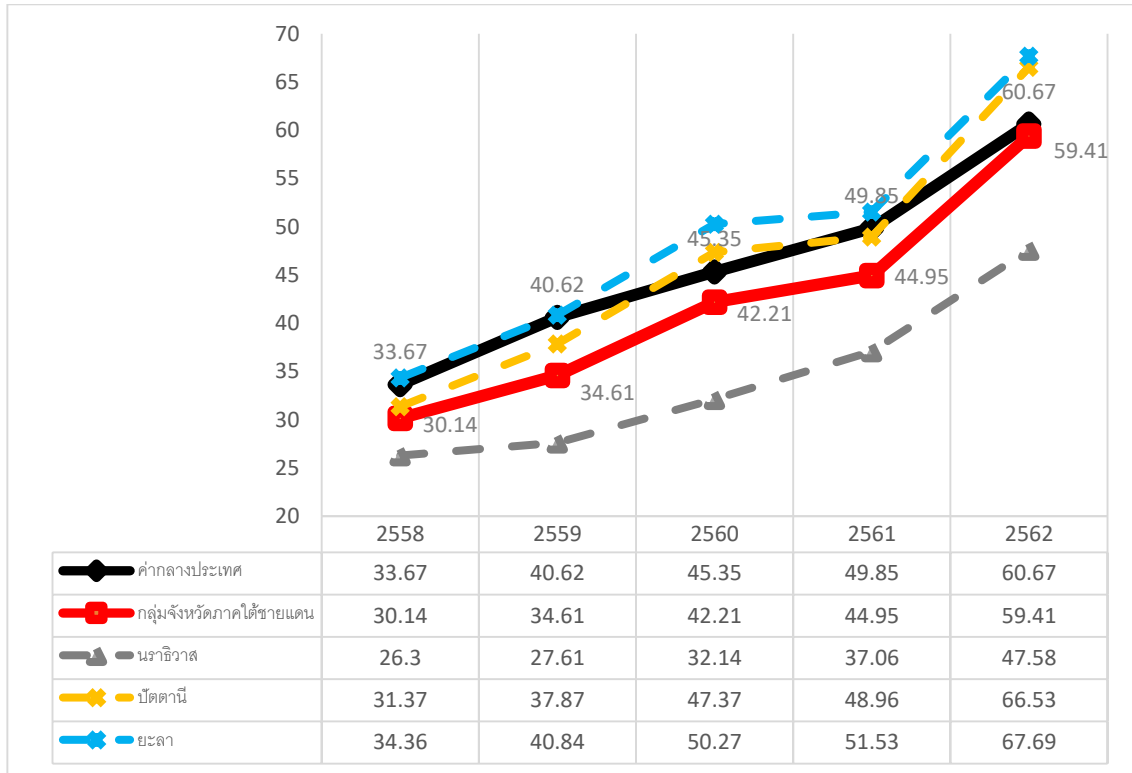
การขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะกลุ่มทักษะด้านเทคโนโลยี และดิจิทัล จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและดิจิทัลมีการขยายตัวของการจ้างงานอย่างมาก เนื่องจากการเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีมากขึ้น ทั้งหุ่นยนต์ ระบบปัญญาประดิษฐ์ และอินเทอร์เน็ต ขณะที่การผลิต การยก/เปลี่ยนระดับทักษะแรงงานด้านเทคโนโลยียังไม่ตอบสนองต่อความต้องการดังกล่าว (<http://social.nesdc.go.th/>)

ขณะเดียวกัน แรงงานไทยส่วนมากยังมีระดับการศึกษาต่ำ โดยพบว่า แรงงานร้อยละ 42.1 ไม่มีการศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาไม่เกินระดับประถมศึกษา ขณะที่อีกร้อยละ 34.5 สำเร็จการศึกษาเพียงระดับมัธยมศึกษา และมีแรงงานสำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพียงร้อยละ 22.567 นำมาซึ่งปัญหาการขาดแคลนทักษะแรงงานที่สอดคล้องกับภาคการผลิตเป้าหมายและบริบทการเปลี่ยนแปลงในตลาดแรงงาน โดยเมื่อพิจารณาจากดัชนีความสามารถในการแข่งขันระดับโลก (Global Competitiveness Index: GCI) ของ World Economic Forum (WEF) ในส่วนของตัวชี้วัดด้านทักษะ พบว่า อันดับความสามารถปรับตัวลดลงจากอันดับที่ 66 ในปี 2561 – 2562 เป็นอันดับที่ 73 จาก 141 ประเทศทั่วโลก หรืออันดับที่ 6 ของภูมิภาคอาเซียนในปี 2562 – 2563 อีกทั้ง ยังมีเด็กและเยาวชนอีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่ได้เรียนหรือไม่ได้ทำงานใด ๆ (Not in Education, Employment or Training) ซึ่งแนวโน้มของเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ได้เพิ่มสูงขึ้น โดยในปี 2562 มีสัดส่วนอยู่ร้อยละ 12.87 ทำให้ศักยภาพของเยาวชนกลุ่มนี้ไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์และไม่ได้รับการพัฒนา

นอกจากปัญหาคุณภาพในมิติของการศึกษาและทักษะแล้ว ประเทศไทยยังเผชิญกับมิติคุณภาพในเชิงโครงสร้างที่เป็นรากของปัญหาอีกหลายส่วน โดยจุดเริ่มต้นของความท้าทายมาจากครอบครัวที่มีความเปราะบางจากความยากจน และคุณภาพการเลี้ยงดูที่สามารถเกิดได้กับครอบครัวทุกสถานะ กล่าวคือ ครอบครัวยากจนมีข้อจำกัดในการจัดหาทรัพยากรที่มีคุณภาพให้บุตร ขณะที่ครัวเรือนที่พอมีฐานะหรือฐานะดีมีปัญหาในเรื่องการเลี้ยงดูแบบเอาใจมากเกินไป (Over-protected) และการใช้เทคโนโลยีที่มากเกินไป นอกจากนี้ภาพสะท้อนสังคมในมิติโลกออนไลน์ยังแสดงให้เห็นถึงภาวะของความตึงเครียด การโต้ตอบแบบรุนแรง หยาบคาย เกลียดชัง ก้าวร้าว และการไม่เปิดใจรับฟังกันและกันอย่างแท้จริง

2.6. การเข้าถึงเข้าถึงอินเทอร์เน็ต

ตั้งแต่ปี 2558-2562 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนประเทศไทยมีแนวโน้มจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นมาตลอด จนเข้าใกล้ค่ากลางของประเทศในปี 2562 อย่างไรก็ตามข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2562 พบว่า มีครัวเรือนที่เข้าไม่ถึงคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต 10 ล้านครัวเรือนทั่วประเทศ โดยเฉพาะครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่อปีน้อยกว่า 2 แสนบาท ครัวเรือนยากจนที่สุดในกลุ่มร้อยละ 10 (decile ที่ 1) สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้เพียงร้อยละ 41.39 สะท้อนถึงโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ในการพัฒนาทักษะต่าง ๆ และโอกาสทางอาชีพที่น้อยกว่ากลุ่มครัวเรือนที่มีฐานะดี (สำนักงานสภาพัฒน์ฯ, 2563) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเหล่านี้จึงอาจนำมาซึ่งความเหลื่อมล้ำที่เพิ่มมากขึ้น ในด้านการเข้าถึงการศึกษา และการพัฒนาทักษะสำหรับกลุ่มคนที่ไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยี

แผนภาพ 32 การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2558-2562

การใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทยยังเน้นไปเพื่อการสื่อสารและความบันเทิง ข้อมูลการสำรวจการใช้อินเทอร์เน็ต ปี 2562 โดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม พบว่าภาคใต้มีการใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยรวม 10 ชั่วโมง 17 นาที กิจกรรมออนไลน์ที่นิยมเพื่อการสื่อสารและความบันเทิง ได้แก่ ใ้ Social Media (ร้อยละ 91.0) และดูหนัง/ฟังเพลงออนไลน์ (ร้อยละ 66.8) และ ร้อยละ 68.0 ใช้เพื่อค้นหาข้อมูลออนไลน์

ภายหลังการระบาดของโควิด-19 ข้อมูลการสำรวจการใช้อินเทอร์เน็ต ปี 2563 คนไทยใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น 1 ชั่วโมง 31 นาที เป็น 11 ชั่วโมง 25 นาที กลุ่ม Gen Y อายุ 20-39 ปี และกลุ่ม Gen Z อายุน้อยกว่า 20 ปี โดยกลุ่มอาชีพนักเรียน นักศึกษา มีการใช้งานมากที่สุดในแต่ละวัน ขณะที่กิจกรรมที่นิยมคือ ใ้ Social Media (ร้อยละ 95.3) ดูหนัง/ฟังเพลงออนไลน์ (ร้อยละ 85.0) ค้นหาข้อมูล (ร้อยละ 82.2) พุดคุย (ร้อยละ 77.8) ซื้อสินค้า (ร้อยละ 67.3) อ่านข่าว บทความ หนังสือ (ร้อยละ 64.2) เรียนออนไลน์ (ร้อยละ 57.5) และทำธุรกรรมการเงิน (ร้อยละ 56.5)

ส่วนปัญหาการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่พบบ่อย ได้แก่ ปริมาณโฆษณาออนไลน์ที่มารบกวน (ร้อยละ 77.4) ความล่าช้าในการเชื่อมต่อใช้งานอินเทอร์เน็ต (67.4) และการให้บริการอินเทอร์เน็ตยังไม่ทั่วถึง (ร้อยละ 32.2) (รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ในประเทศไทย ปี2562, 2563)

การวิเคราะห์ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมมองว่าตัวเลขการใช้หรือการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตไม่ได้แปลไปสู่ทักษะด้านเทคโนโลยีของคนไทยแต่ประการใด และยังห่างไกลกับการใช้เทคโนโลยี

ดิจิทัลเพื่อสร้างนวัตกรรมต่าง ๆ ทักษะด้านดิจิทัลของประชาชนยังคงต่ำและยังไม่เกิดการใช้ประโยชน์ที่ชัดเจน ส่วนกำลังคนด้านดิจิทัลนั้นขาดแคลนเป็นอย่างมากในเชิงคุณภาพ

ขณะที่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและทัศนคติการทำงานของคนรุ่นใหม่ โดยเฉพาะคน Gen Y Gen อัลฟ่า รวมถึงรุ่นหลัง Gen อัลฟ่า ซึ่งกำลังทยอยเข้าสู่ระบบการศึกษาและตลาดแรงงานอย่างต่อเนื่อง รูปแบบการทำงานและการใช้ชีวิตจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อรองรับกับแนวโน้มความต้องการการศึกษาและการทำงานรูปแบบใหม่ การผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอนาคต

2.7. การสาธารณสุข

การทบทวนสถานการณ์สุขภาพและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระบบสุขภาพ ที่สำคัญเพื่อที่จะได้เห็นภาพของสถานการณ์สุขภาพของประชาชนไทยในจังหวัดชายแดนใต้ รวมถึงปัจจัยต่างๆที่อาจจะส่งผลกระทบต่อระบบสุขภาพ เพื่อนำมาวางแผนยุทธศาสตร์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถิติชีพที่สำคัญ คือ การเกิด การตาย และสาเหตุการตาย โดย

2.7.1. สุขภาพประชาชน

1) สุขภาวะแม่และเด็ก

(1) อัตราเกิดมีชีพ

ข้อมูลย้อนหลัง 3 ปีของประเทศ การเกิดมีชีพ ในปี พ.ศ. 2559,2560 และ 2561 คิดเป็นอัตรา 10.2,10.1 และ 9.6 ตามลำดับ ข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี ในระดับภาคใต้การเกิดมีชีพ พ.ศ. 2559,2560 และ 2561 คิดเป็นอัตรา 13.0,12.8 และ 12.3 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าในระดับประเทศ การเกิดมีชีพในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2559, 2560 และ 2561 คิดเป็นอัตรา 13.0,12.8 และ 12.3

ในปี พ.ศ. 2562 มีจำนวนเด็กเกิดมีชีพทั้งประเทศ 596,736 คน ชาย 306,714 คน หญิง 290,022 คน ทุกภาคและ กทม. มีจำนวนการเกิดมีชีพของเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง ในระดับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีจำนวน 32,747 คน คิดเป็นอัตรา 15.82 (ต่อประชากร 1,000 คน) เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี 2562 แต่ยังคงมีอัตราการเกิดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ การที่อัตราการเกิดมีชีพในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนสูงกว่าระดับประเทศเกือบเท่าตัว เป็นความเกี่ยวเนื่องกับลักษณะของศาสนาที่พบว่าในจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีประชากรนับถือศาสนาอิสลามซึ่งอาจจะมีแนวคิดของการวางแผนการมีบุตรแตกต่างไปจากกลุ่มประชากรที่นับถือศาสนาอื่น ๆ สอดคล้องกับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางประชากรในประเทศไทย⁴⁸ โดย ที่พบว่าในภาคอื่นๆ ลดลงแต่ภาคใต้มีภาวะเจริญพันธุ์ลดลงน้อยที่สุด โดยชาวไทยมุสลิมมีภาวะเจริญพันธุ์สูงกว่าประชากรทั่วไป และพบว่า⁴⁹ อิทธิพลของศาสนาอิสลามที่ทำให้ภาวะเจริญพันธุ์ เป็นการให้คุณค่าสูงในเรื่องการให้กำเนิดบุตร ด้วยความเชื่อการมีลูกมากกว่าเป็นของขวัญ หรือ ทรัพย์สินจากพระเจ้า และความเชื่อเรื่องพระเจ้า ที่ส่วนหนึ่งคิดว่าการตายเป็นเรื่องของธรรมชาติ แม้ในรายที่หญิงตั้งครรภ์มีโรคมีความเสี่ยงสูง ก็ยังต้องการมีลูกเพื่อสืบสกุลและเพราะ

⁴⁸ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (UNFPA) ประเทศไทย

⁴⁹ ศรีวิภา เลี้ยงพันธุ์สกุล, นิรัชชา ลิลละฮ์กุล, จามรี สอนบุตร, พรชัย สิทธิศรีณย์กุล, สถานการณ์และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของงานอนามัยแม่และเด็ก ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้

อิสลามไม่อนุญาตให้ใช้เครื่องมือใดๆที่อาจทำให้บุคคลไม่สามารถกำเนิดได้ ตลอดจนทัศนคติที่คิดว่าการคุมกำเนิดนั้นผิดหลักการของศาสนาอิสลาม จากข้อมูลพบว่าจังหวัดยะลา มีอัตราการเกิดมีชีพของทารก สูงที่สุดคือ เท่ากับ 19.40 เป็นเท่าตัวกว่าของระดับประเทศ รองลงมา คือ จังหวัดปัตตานี อัตรา 14.8 และจังหวัดนราธิวาส อัตรา 14.4

ตาราง 68 จำนวนและอัตราเกิดมีชีพต่อประชากร 1,000 คน⁵⁰

กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด	พ.ศ. 2559		พ.ศ. 2560		พ.ศ. 2561		พ.ศ. 2562	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	จำนวน	อัตรา	จำนวน	จำนวน	อัตรา
ทั่วประเทศ	666,207	10.2	656,570	10.1	628,450	9.6	596,736	9.1
ภาคใต้	120,001	13.0	119,109	12.8	115,553	12.3	110,299	11.7
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดน	34,336	17.06	34,858	17.14	33,936	16.53	32,747	15.82
ปัตตานี	11,369	16.22	11,535	16.25	11,065	15.41	10,639	14.8
ยะลา	10,524	20.15	10,738	20.36	10,671	20.05	10,337	19.4
นราธิวาส	12,443	15.76	12,585	15.81	12,200	15.20	11,614	14.4

(2) การตาย

ข้อมูลการตายมีความสำคัญในการนำไปใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในเชิงนโยบายเพื่อการวางแผนพัฒนาด้านสุขภาพและพัฒนางานสาธารณสุขของพื้นที่เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลัก คือสุขภาพของคนไทยที่ดีขึ้น ข้อมูลสาเหตุการตายเป็นข้อมูลที่บ่งชี้ปัญหาสำคัญที่ทำให้ประชากร เสียชีวิตโดยเฉพาะการเสียชีวิตที่เกิดจากสาเหตุที่ป้องกันได้และการเสียชีวิตที่เกิดก่อนวัยอันควร อัตราตายของมารดาและทารกเป็นหนึ่งในดัชนีชี้วัดระดับนานาชาติ ที่สะท้อนปัญหาด้านสุขภาพของแต่ละประเทศ สถิติที่รวบรวมโดยกองยุทธศาสตร์และแผนงาน พบว่า อัตราตายของมารดาตกลงจาก 24.6 ต่อการเกิดมีชีพแสนคน ใน พ.ศ. 2558 เป็น 22.5 ต่อการเกิดมีชีพแสนคน ใน พ.ศ. 2562 และอัตราตายของทารกตกลงจาก 6.2 ต่อการเกิดมีชีพพันคนใน พ.ศ. 2558 เหลือเพียง 5.7 ต่อการเกิดมีชีพพันคน ใน พ.ศ. 2562

จำนวนตายในทารกต่ำกว่า 1 ปี แม้จะมีแนวโน้มลดลง จาก 3,861 คน ใน พ.ศ.2560 3,800 ในปี พ.ศ. 2561 และ 3,393 ในปี พ.ศ. 2562 แต่ยังคงเป็นปัญหาที่ต้องหาแนวทางแก้ไข เนื่องจากจำนวนทารกตายไม่เพียงบ่งบอกปัญหาทางสาธารณสุขเท่านั้น หากยังเป็นปัจจัยสะท้อนถึงปัญหาด้านสังคมและเศรษฐกิจ

ปี พ.ศ. 2562 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีอัตราการตายของทารกอายุน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 276 คน คิดเป็น 10.6 ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ที่กำหนดไว้ว่าอัตราการตายของทารกอายุน้อยกว่า 1 ปีไม่ควรเกิน ร้อยละ 9 ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน โดยพบว่าจังหวัดปัตตานีมีอัตราการตายของทารกอายุน้อยกว่า 1 ปี สูงที่สุด คือ 8.6 ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน รองลงมา คือ จังหวัดยะลา อัตรา 5.9 ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน และจังหวัดนราธิวาส 4.88 ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน

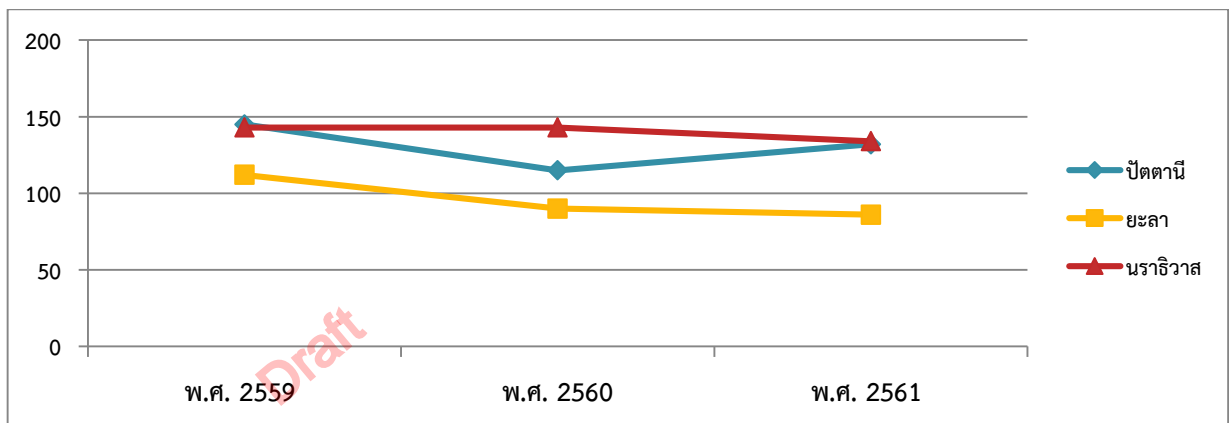
⁵⁰ <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statPMOC/#/detailContractRegion>

ตาราง 69 อัตราการตายของทารกอายุต่ำกว่า 1 ปี ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน⁵¹

จังหวัด	พ.ศ. 2559		พ.ศ. 2560		พ.ศ. 2561		พ.ศ. 2562	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ประเทศ	4,233	6.4	3861	5.9	3800	6.0	3393	5.7
ภาคใต้	948	7.9	854	7.2	878	7.6	776	7.0
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	400	11.7	348	10.1	352	10.4	276	8.36
ปัตตานี	145	12.9	115	10.2	132	12.0	92	8.6
ยะลา	112	10.7	90	8.6	86	8.1	61	5.9
นราธิวาส	143	11.6	143	11.5	134	11.1	123	10.6

รวบรวมและวิเคราะห์โดย : กลุ่มข้อมูลข่าวสารสุขภาพ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน Collected and Analyzed by : Health Information Unit, Strategy and Planning Division

สถิติสาธารณสุข 2562.pdf หน้า 74

แผนภาพ 33 เปรียบเทียบอัตราการตายของทารกอายุต่ำกว่า 1 ปี ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน

(3) อัตราตายมารดา

การตายมารดาไทย หมายถึง การตายของมารดาตั้งแต่ขณะตั้งครรภ์ คลอดและหลังคลอด ภายใน 42 วัน ไม่ว่าจะอายุครรภ์จะเป็นเท่าใดหรือการตั้งครรภ์ที่ตำแหน่งใด จากสาเหตุที่เกี่ยวข้องหรือก่อให้เกิดความรุนแรงขึ้นจากการตั้งครรภ์และการดูแลรักษาขณะตั้งครรภ์ และคลอด แต่ไม่ใช่จากอุบัติเหตุต่อการเกิดมีชีพแสนคน

ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา อัตราตายมารดาของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลง โดยอัตราตายมารดาลดลงจาก 374.3 ต่อเกิดมีชีพแสนคน ในปี พ.ศ. 2505 เป็น 23.3 ต่อเกิดมีชีพ แสนคน ในปี พ.ศ. 2557 แต่ก็ยังสูงกว่าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (MDGs) ที่กำหนดไว้เท่ากับ 18 ต่อ การเกิดมีชีพแสนคน สาเหตุการเสียชีวิตของมารดาส่วนใหญ่เกิดจากการแท้งและการคลอด อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบอัตราตายมารดาใน

⁵¹ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข http://bps.moph.go.th/new_bps/สถิติสาธารณสุข

กลุ่มประเทศอาเซียน พบว่าประเทศไทยมีอัตราการตายมารดาน้อยกว่าประเทศอื่นๆ เป็นอันดับ 2 รองจากประเทศสิงคโปร์

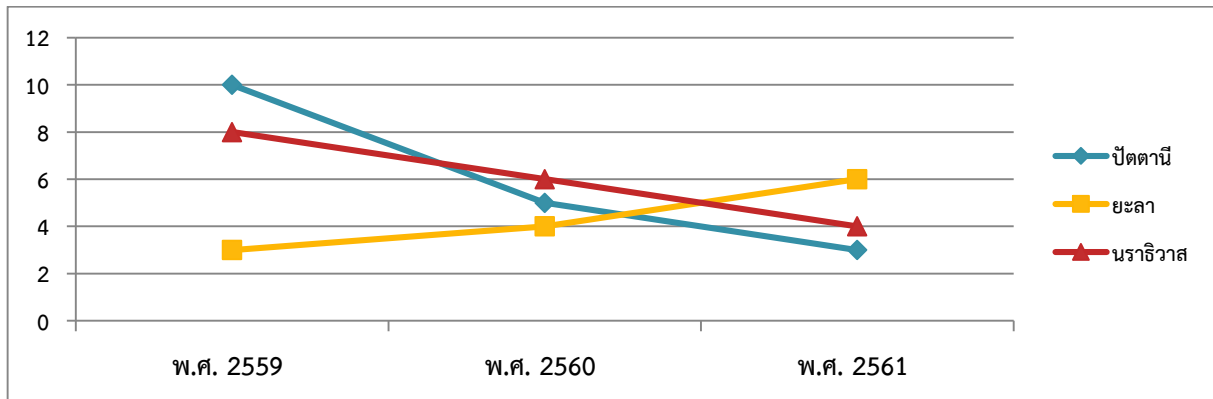
เมื่อพิจารณาอัตราการตายของมารดาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 เป็นต้นมา พบว่าในภาพรวมอัตราการตายของมารดาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนยังไม่มีแนวโน้มการลดลง โดยพบว่าในปี พ.ศ. 2562 มีอัตราการตายของมารดา 60.71 ต่อการเกิดมีชีพ 100,000 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2561 ที่พบอัตราการตาย 38.9 และในปี 2563 อัตราการตายของมารดา 46.01 ต่อการเกิดมีชีพ 100,000 คน โดยจังหวัดยะลามีอัตราการตายของมารดาสูงที่สุด อัตรา 68.75 รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส อัตรา 41.82 และจังหวัดปัตตานี อัตรา 27.47 อัตราการตายของมารดาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนยังคงสูงกว่าค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ให้ ในปี 2562 กำหนดอัตราการตายของมารดาต่อการเกิดมีชีพ 100,000 คน ไม่เกิน 17 คน ปัญหาการตายของมารดา ยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไข ทั้งนี้สาเหตุการตายของมารดา เนื่องจากสาเหตุทางตรงทางสูติศาสตร์ คือ การตกเลือดหลังคลอด ภาวะน้ำคร่ำอุดตันในกระแสเลือด ความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ และสาเหตุทางอ้อมที่ส่งผลให้มารดาตั้งครรภ์มีภาวะเสี่ยงมากขึ้น เช่น โรคหัวใจ วัณโรค ปอดอักเสบ โรคไทรอยด์ ทั้งนี้ สาเหตุการตายส่วนใหญ่เกิดจากสตรีมีครรภ์ขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแลตนเองในภาวะเสี่ยงขณะตั้งครรภ์ ขาดการวางแผนครอบครัว สตรีที่ตั้งครรภ์ไม่ทราบว่าเป็นโรคที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงไม่ควรตั้งครรภ์ หรือหากตั้งครรภ์แล้วต้องอยู่ในความดูแลอย่างใกล้ชิดจากบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขการให้ความสำคัญกับการฝากครรภ์เร็ว ฝากครรภ์เมื่ออายุครรภ์น้อยกว่า 12 สัปดาห์ และมาพบแพทย์ตามนัดทุกครั้ง เพื่อเป็นการเฝ้าระวังและคัดกรองมารดาที่มีภาวะเสี่ยงได้เร็วขึ้น นอกจากนี้ บุคลากรสาธารณสุขบางส่วนยังขาดทักษะในการประเมินภาวะเสี่ยงสตรีตั้งครรภ์และมารดาขณะคลอด ขาดทักษะการวินิจฉัย การตรวจรักษา และระบบการส่งต่อที่ล่าช้า

ตาราง 70 อัตราการตายของมารดาต่อการเกิดมีชีพ 100,000 คน⁵²

จังหวัด	พ.ศ. 2559		พ.ศ. 2560		พ.ศ. 2561		พ.ศ.2562	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ประเทศ	177	26.6	143	21.8	125	19.9	134	22.5
ภาคใต้	53	44.2	41	34.4	32	27.7	34	30.8
กลุ่มจังหวัดชายแดนใต้	21	60.9	15.0	43.6	13.0	38.9	17	52.4
ปัตตานี	10	88.9	5	44.2	3	27.3	7	65.8
ยะลา	3	28.7	4	38.2	6	56.5	5	48.4
นราธิวาส	8	65.1	6	48.3	4	33.0	5	43.1

(4) <http://dashboard.anamai.moph.go.th/dashboard/mmr/changwat?year=2019&rg=12>

⁵² กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข http://bps.moph.go.th/new_bps/สถิติสาธารณสุข

แผนภาพ 34 เปรียบเทียบจำนวนการตายของมารดาต่อการเกิดมีชีพ 100,000 คน

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าสถานการณ์อนามัยแม่และเด็กในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนยังเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

(5) อัตราความครอบคลุมของวัคซีนในเด็ก

อัตราป่วยกลุ่มอาการออกผื่น (ต่อประชากรแสนคน) ปี 2563 พบว่า ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 12 จังหวัดนราธิวาสมีอัตราป่วยสูงสุด (อัตรา 12.5) รองลงมาคือจังหวัดปัตตานี (อัตรา 2.84) และยะลา (อัตรา 2.12) โดยปัตตานีและยะลา มีอัตราป่วยสูงเป็นลำดับ 3 และ 4 ของเขตสุขภาพที่ 12 และเกินค่าเป้าหมายตามพันธสัญญานานาชาติ ที่กำหนดให้เป้าหมายในปี 2563 มีอุบัติการณ์ไม่เกิน 0.1 ต่อประชากรแสนคน

ความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนคางทูม หัด หัดเยอรมัน ซึ่งวัคซีนนี้เด็กจะต้องได้รับ 2 ครั้ง เข็มที่ 1 (MMR1) ในปี 2563 ของจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ต่ำกว่าเกณฑ์ความครอบคลุมที่กำหนด (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95) โดยความครอบคลุมเท่ากับร้อยละ 85.95, 81.64 และ 84.73 ตามลำดับ ทั้งนี้ความครอบคลุมของเขต 12 พบร้อยละ 90.07 และความครอบคลุมของประเทศอยู่ที่ระดับ 90.01

ความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนคางทูม หัด หัดเยอรมันเข็มที่ 2 (MMR2) ในปี 2563 ของจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ต่ำกว่าเกณฑ์ความครอบคลุมที่กำหนด (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95) โดยความครอบคลุมเท่ากับร้อยละ 82.43, 79.93 และ 77.9 ตามลำดับ โดยพบว่า ความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนคางทูม หัด หัดเยอรมันเข็มที่ 2 (MMR2) ต่ำกว่าเข็มที่ 1 และต่ำกว่าทุกจังหวัดในเขต 12 ทั้งนี้ความครอบคลุมของเขต 12 พบร้อยละ 86.63 และความครอบคลุมของประเทศอยู่ที่ระดับ 88.49 ปี 2564 ร้อยละ 55.02, 66.88, 66.84 ระดับเขต 76.1 ระดับประเทศ ร้อยละ 82.93

ความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนคอตีบ บาดทะยัก และไอกรน เข็มที่ 3 (DPT3) ในปี 2563 ของจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ต่ำกว่าเกณฑ์ความครอบคลุมที่กำหนด (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) โดยความครอบคลุมเท่ากับร้อยละ 71.21, 72.45 และ 73.97 ตามลำดับ ทั้งนี้ความครอบคลุมของเขต 12 พบร้อยละ 81.84 และความครอบคลุมของประเทศอยู่ที่ระดับ 84.14

ปี 64 ร้อยละ 71.61, 75.79 และร้อยละ 72.07 ระดับเขต 12 ร้อยละ 82.57 ประเทศร้อยละ 88.42

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้มีการระบาดของโรค พบดังนี้

1. ความครอบคลุมวัคซีน MMR1, MMR2 ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความครอบคลุมต่ำกว่าเกณฑ์ ทำให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นแหล่งรังโรค และมีการระบาดของโรคหัด

2. ความครอบคลุมวัคซีน DTP3 ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความครอบคลุมต่ำกว่าเกณฑ์ มีความเสี่ยงต่อการระบาดของโรคคอตีบ บาดทะยัก และไอกรน ควรมีการวิเคราะห์สาเหตุการไม่มารับวัคซีนของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะราย และเน้นให้เครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วม ควรเพิ่มและรักษาระดับความครอบคลุมของวัคซีนในกลุ่มประชากรที่มีการเคลื่อนย้ายถิ่นที่อยู่เป็นพิเศษ ควรรณรงค์วัคซีนอย่างต่อเนื่องในพื้นที่ที่มีความครอบคลุมต่ำกว่าเกณฑ์ คือ ในจังหวัดปัตตานี อำเภอยะลา ยะลา กะพ้อ ไม้แก่น ยะหริ่ง จังหวัดยะลา อำเภอบันนังสตา ธารโต กรงปินัง เบตง จังหวัดนราธิวาส อำเภอศรีสาคร บาเจาะ รือเสาะ ตากใบ

(6) การเจริญเติบโต และพัฒนาการเด็ก

การเจริญเติบโต ภาวะสูงตีสมส่วนในเด็ก 0-5 ปี ในปีงบประมาณ 2563 และ 2564 (ไตรมาส 3 : ข้อมูล ณ วันที่ 4 สิงหาคม 2564)

ภาวะสูงตีสมส่วน ระดับประเทศร้อยละ 63.1 และ 62.87 ภาคใต้ตอนล่างพบน้อยกว่าระดับประเทศ ส่วนรายจังหวัด ในปี 2563 และ 64 พบจังหวัดที่เด็กมีภาวะสูงตีสมส่วนมากกว่าระดับประเทศ เพียงจังหวัดเดียวคือปัตตานี จังหวัดที่พบภาวะสูงตีสมส่วน น้อยที่สุดคือ นราธิวาส

ส่วนสูงเฉลี่ยของเด็ก 0-5 ปี

ภาพรวมส่วนสูงของเด็กใต้เมื่อเทียบกับระดับประเทศ พบว่า ในปี 2563 เด็กใต้ทั้งหญิงและชาย มีส่วนสูงเฉลี่ย มากกว่าระดับประเทศเล็กน้อย ปี 2564 พบว่าส่วนสูงเฉลี่ย ต่ำกว่าระดับประเทศ เมื่อพิจารณารายจังหวัด ในปี 2563 พบว่า ทั้งเด็กชาย และเด็กหญิง ในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มีส่วนสูง ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ

ภาวะเตี้ย อ้วน ผอม ของเด็ก 0-5 ปี

ในปี 2563 และ 2564 เด็กในทั้ง 3 จังหวัด **มีภาวะเตี้ย** มากกว่าระดับประเทศ ปี 2564 พบเด็กมีภาวะเตี้ยในจังหวัดนราธิวาส ร้อยละ 15.37 ยะลา ร้อยละ 13.72 ปัตตานี ร้อยละ 11.93 ในขณะที่ระดับประเทศ พบร้อยละ 10.56 **ภาวะผอม** ภาวะผอมของเด็กทั้ง 3 จังหวัด พบมากกว่าระดับประเทศ ทั้งปี 2563 และ 2564 โดยเขต 11 พบว่า ปี 2563 มีจังหวัดเดียวที่เด็กผอมมากกว่าระดับประเทศ คือ สุราษฎร์ธานี (ร้อยละ 5.65) ในปี 2564 นราธิวาส ยะลา และ ปัตตานี พบเด็กผอมมากที่สุด เมื่อเทียบกับเด็กทั้งภาคใต้ ร้อยละ 8.04 , 7.84, 6.17 และ 5.49 **ภาวะอ้วน** เด็ก 0-5 ปี ที่ ในภาพรวมพบภาวะอ้วนต่ำกว่าระดับประเทศ ไม่มีจังหวัดใดที่มีเด็กอ้วนมากกว่าระดับประเทศ

ความชุกของการขาดวิตามินเอ ความชุกของการขาดวิตามินเอ พบมากในจังหวัดปัตตานี (ร้อยละ 34.09) รองลงมาคือ ยะลา นราธิวาส (ร้อยละ 28.42 และ 25.64 ตามลำดับ)

ความครอบคลุมของวัคซีน

ภาพรวมความครอบคลุมของวัคซีนคอตีบและไอกรน (DTP3) ในภาพรวมภาคใต้ตอนล่าง ในปี 2564 ยังต่ำกว่าเป้าหมายประเทศ (ร้อยละ 90) ทำได้ร้อยละ 82.57 โดย ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เป็น 3 จังหวัดที่ความครอบคลุมของวัคซีนคอตีบและไอกรน (DTP3) ต่ำกว่าเป้าหมาย (ร้อยละ 71.61, 75.79, 72.07 ตามลำดับ) ความครอบคลุมของวัคซีนหัด คางทูม หัดเยอรมัน (MMR2) ในภาพรวมภาคใต้ตอนล่างอยู่ที่ร้อยละ 76.1 ยังต่ำกว่าเป้าหมาย (ร้อยละ 95) จังหวัดปัตตานี นราธิวาส และยะลา ยังพบครอบคลุมวัคซีนต่ำสุด (ร้อยละ

55.02, 66.84 และ 66.88 ตามลำดับ) ในปี 2564 เขต 12 พบ โรคหัด 5 ราย (0.10 ต่อแสนประชากร) โดยพบ ในจังหวัด ยะลา 3 ราย, สงขลา 1 ราย, ตรัง 1 ราย

พัฒนาการเด็ก พัฒนาการสมวัย ทั้งปี 2563 และ 64 ภาพรวมภาคใต้ เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่า ระดับประเทศ (ระดับประเทศปี 2563 ร้อยละ 91.16 เขต 11 ร้อยละ 89.6 เขต 12 ร้อยละ 89.18 ปี 64 ระดับประเทศร้อยละ 73.58 เขต 11 ร้อยละ 70.82 เขต 12 ร้อยละ 71.90) เมื่อพิจารณารายจังหวัด ทั้ง 2 ปี พบว่ามี 3 จังหวัดที่เด็กมีพัฒนาการสมวัยน้อยกว่าระดับประเทศ คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

ไอคิวเด็ก ในปี 2554 ค่าเฉลี่ยไอคิวเด็กไทย 98.59 สูงสุดในกรุงเทพฯ (104.5) รองลงมาเป็นภาคกลาง (101.29) ภาคเหนือ 100.11 ภาคใต้ 96.85 และภาคอีสาน 95.55 ในปี 2559 ค่าเฉลี่ยไอคิวเด็กไทย 98.23 เขต 11 ค่าเฉลี่ย 97.81 เขต 12 ค่าเฉลี่ย 94.76 โดยพบว่าในภาคใต้ ค่าเฉลี่ยไอคิวเด็กส่วนใหญ่เพิ่มขึ้น แต่ยังคง มีไอคิวต่ำกว่า 100 ในทั้ง 3 จังหวัด

เด็ก 6-12 เดือนที่ตรวจพบภาวะซีด

ในปี 2563 ภาพรวมภาคใต้มีภาวะซีดสูงกว่าระดับประเทศ เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า ทั้ง 3 จังหวัดมีภาวะซีดสูงกว่าระดับประเทศ

ทันตสุขภาพ ปัญหาฟันผุในเด็ก 18 เดือน ภาพรวมภาคใต้ตอนล่าง สูงกว่า ทั้งปี 2563 และ 2564 ปี 2563 ปัตตานี ที่มีฟันผุต่ำกว่าระดับประเทศ เด็กอายุ 3 ปี ทุกจังหวัดพบฟันผุมากกว่าระดับประเทศ

2) สุขภาวะประชาชนทั่วไป

(1) อัตราตาย

อัตราตายของประชากรตั้งแต่ พ.ศ. 2558 - พ.ศ. 2562 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น คือ 7.5 ต่อประชากร 1,000 คน โดยเพศชายจะมีอัตราสูงกว่าเพศหญิงทุกปี ใน พ.ศ. 2562 อัตราตายของเพศชาย 8.7 เพศหญิง 6.4 ต่อ ประชากร 1,000 คน

ในปี พ.ศ. 2562 จำนวนผู้เสียชีวิตในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีจำนวน 12,160 คน หรือคิดเป็นอัตรา เท่ากับ 6 ต่อประชากร 1,000 คน มีอัตราการเสียชีวิตต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศและภาคใต้ โดยจากข้อมูล พบว่าจังหวัดปัตตานีมีอัตราการเสียชีวิตสูงสุด คือ อัตราเท่ากับ 6.1 รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส อัตราเท่ากับ 5.9 และจังหวัดยะลา อัตราเท่ากับ 5.7

ตาราง 71 อัตราการตายต่อประชากร 1,000 คน

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	พ.ศ. 2559		พ.ศ. 2560		พ.ศ. 2561		พ.ศ. 2562	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	จำนวน	อัตรา	จำนวน	จำนวน	อัตรา
ทั่วประเทศ	469,085	7.2	458,010	7.0	461,818	7.1	494,339	7.5
ภาคใต้	56,654	6.1	56,858	6.1	57,269	6.1	58,899	6.3
กลุ่มจังหวัดภาคใต้								
ชายแดน	11,787	5.86	11,968	5.89	12,078	5.88	12,160	5.9
ปัตตานี	4,453	6.35	4,443	6.26	4,385	6.11	4,395	6.1
ยะลา	2,782	5.33	2,889	5.48	3,000	5.64	3,019	5.7
นราธิวาส	4,552	5.76	4,636	5.82	4,693	5.85	4,746	5.9

(2) สาเหตุการตาย

รายงานการตายจำแนกตามสาเหตุจาก “บัญชีจำแนกโรคระหว่างประเทศ ฉบับแก้ไข ครั้งที่ 10” (ICD10) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า สาเหตุการตายยังไม่มีมีความครบถ้วนสมบูรณ์ในระดับประเทศ รายงานสาเหตุการตายในกลุ่ม “ไม่ทราบสาเหตุ” มีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 22.7 เมื่อเทียบกับการตายทั้งหมด การให้สาเหตุการตายยังเป็น Mode of Death ไม่ใช่ Cause of Death เนื่องจากการให้ข้อมูลสาเหตุการตายไม่ใช่แพทย์กลุ่มเดียว ในปี 2562 ประเทศไทยพบสาเหตุการตายที่สำคัญ คือ มะเร็งทุกชนิด โรคหลอดเลือดในสมอง ปอดอักเสบ โรคหัวใจขาดเลือด และอุบัติเหตุทางถนน

แผนภาพ 35 สาเหตุการตาย

ปี 2562 พบสาเหตุการตายที่สำคัญลำดับ 1-3 ของจังหวัดปัตตานี คือ โรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดสมอง และมะเร็งทุกชนิด จังหวัดยะลา พบโรคมะเร็งปอด โรคมะเร็งตับ และ โรคมะเร็งลำไส้ใหญ่ จังหวัดนราธิวาส พบโรคมะเร็งของระบบประสาท ความดันโลหิตสูง และเนื้องอกร้าย

สถานการณ์อัตราป่วยด้วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงในเขตสุขภาพที่ 12 ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2560-2563 มีแนวโน้มสูงขึ้น ในปีงบประมาณ 2563 กองโรคไม่ติดต่อมีนโยบายให้มีการติดตามกลุ่มเสี่ยงป่วยโรคเบาหวานในเขตรับผิดชอบได้รับการตรวจยืนยันว่าเป็นเบาหวานหรือไม่ โดยการตรวจระดับน้ำตาลกลูโคสหลังอดอาหารมากกว่า 8 ชั่วโมง (FPG) ทางห้องปฏิบัติการในสถานบริการสาธารณสุข ภายใน 3-6 เดือน และกลุ่มเสี่ยงโรคความดันโลหิตสูงในเขตรับผิดชอบได้รับการตรวจวัดความดันโลหิตที่บ้าน ตามแนวทางการวัดความดันโลหิตที่บ้าน ภายใน 4 เดือน

ตั้งแต่ ค.ศ. 2563 – 31 มี.ค. 2564 พบความครอบคลุมของการคัดกรองโรคเบาหวานในประชากรอายุ 35 ปี ขึ้นไปของเขตสุขภาพที่ 12 ร้อยละ 89 ซึ่งได้น้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนด (\geq ร้อยละ 90) โดยในกลุ่มประชากรที่ได้รับการคัดกรองพบกลุ่มเสี่ยงป่วยโรคเบาหวาน ทั้งนี้กลุ่มเสี่ยงป่วยได้รับการติดตามตรวจ FPG ร้อยละ 33 (เป้าหมายรอบ 6 เดือน \geq ร้อยละ 15)

ความครอบคลุมของการคัดกรองโรคความดันโลหิตสูงในประชากรอายุ 35 ปี ขึ้นไปของเขตสุขภาพที่ 12 พบร้อยละ 90 ซึ่งได้ตามเป้าหมายที่กำหนด (\geq ร้อยละ 90) โดยในกลุ่มประชากรที่ได้รับการคัดกรองพบกลุ่มเสี่ยง

ป่วยโรคความดันโลหิตสูง ทั้งนี้กลุ่มสงสัยป่วยได้รับตรวจวัดความดันโลหิตซ้ำที่บ้าน ร้อยละ 65 (เป้าหมายรอบ 6 เดือน \geq ร้อยละ 50)

(3)

2.7.2. จำนวนสถานบริการสาธารณสุข

การให้บริการด้านสาธารณสุขในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีจำนวนสถานพยาบาลรวมทั้งสิ้น 606 แห่ง ประกอบด้วย

- จังหวัดปัตตานี มีจำนวนสถานพยาบาลรวม 234 แห่ง จำนวนเตียง 825 เตียง
- จังหวัดยะลา มีจำนวนสถานพยาบาลรวม 183 แห่ง จำนวนเตียง 967 เตียง
- จังหวัดนราธิวาส มีจำนวนสถานพยาบาลรวม 189 แห่ง จำนวนเตียง 760 เตียง

รวม 606 แห่ง จำนวนเตียงรวม 2,552 เตียง

2.7.3. จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

ในปี พ.ศ. 2562 บุคลากรทางการแพทย์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย แพทย์ 679 คน ทันตแพทย์ 207 คน เภสัชกร 331 คน พยาบาลวิชาชีพ 5,423 คน และพยาบาลเทคนิค 30 คน โดยเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้าจะพบว่าจำนวนบุคลากรทางการแพทย์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยยกเว้น พยาบาลวิชาชีพ และพยาบาลเทคนิค ที่มีจำนวนลดลง การที่บุคลากรแพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกรเพิ่มขึ้น อาจจะเป็นเนื่องจากมาตรการจูงใจเรื่องค่าตอบแทนซึ่งสูงกว่าตำแหน่งอื่น ทั้งนี้ ในการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2563 ณ จังหวัดนราธิวาส ได้เห็นชอบในหลักการการเพิ่มอัตราค่าจ้างของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ : ซึ่งหากได้รับการจัดสรรอัตราค่าจ้างดังกล่าวจะช่วยเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพด้านสาธารณสุขของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ตาราง 72 จำนวนและสัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน⁵³

จังหวัด	ประเภทบุคลากรทางการแพทย์	จำนวนบุคลากรทางการแพทย์ (คน)			
		พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562
นราธิวาส	แพทย์	188	222	235	241
	ทันตแพทย์	40	51	59	62
	เภสัชกร	101	117	117	117
	พยาบาลวิชาชีพ	2,045	2,017	2,013	1,996
	พยาบาลเทคนิค	14	8	5	4
ปัตตานี	แพทย์	169	196	200	214

⁵³ ข้อมูลจากเว็บไซต์สำนักงานสถิติแห่งชาติ <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/05.aspx>

จังหวัด	ประเภทบุคลากรทางการแพทย์	จำนวนบุคลากรทางการแพทย์ (คน)			
		พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562
	ทันตแพทย์	63	75	73	78
	เภสัชกร	94	100	106	113
	พยาบาลวิชาชีพ	1,850	1,838	1,854	1,835
	พยาบาลเทคนิค	15	3	3	3
ยะลา	แพทย์	178	209	207	224
	ทันตแพทย์	58	72	56	67
	เภสัชกร	94	102	94	101
	พยาบาลวิชาชีพ	1,659	1,632	1,691	1,592
	พยาบาลเทคนิค	42	34	28	23

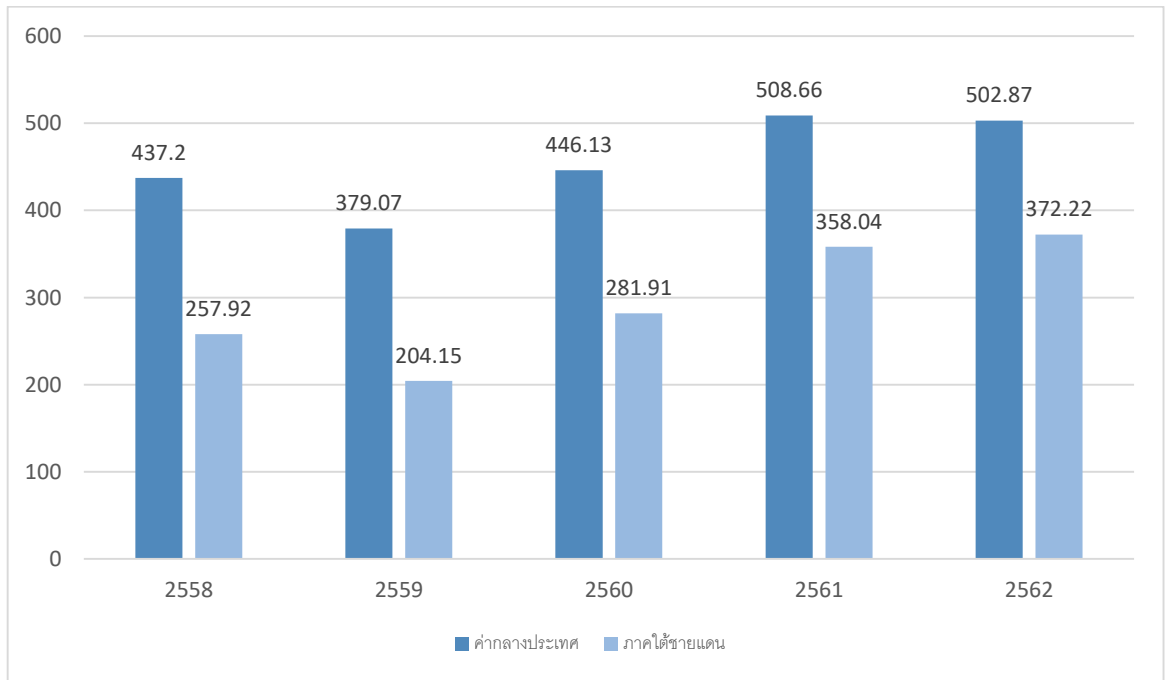
2.7.4. การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ณ วันที่ 26 สิงหาคม 2563 สถิติของประเทศไทยมีผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สะสม 3,403 ราย หายป่วยแล้ว 3,237 ราย รักษาอยู่ในโรงพยาบาล 108 ราย และเสียชีวิต 58 ราย ในส่วนของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จังหวัดยะลามีผู้ติดเชื้อ จำนวน 133 ราย เป็นอันดับที่ 4 ของประเทศ จังหวัดปัตตานีมีผู้ติดเชื้อ 91 ราย เป็นอันดับที่ 8 ของประเทศ และจังหวัดนราธิวาสมีผู้ติดเชื้อ 38 ราย เป็นอันดับที่ 11 ของประเทศ ซึ่งสาเหตุสำคัญของการเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในพื้นที่มาจากกลุ่มที่ไปตระเวนในประเทศอินโดนีเซียและมาเลเซีย การมีพื้นที่ติดกับชายแดนมาเลเซียทำให้ในช่วงการระบาดมีแรงงานชาวไทยเดินทางกลับเข้าประเทศเป็นจำนวนมากทั้งที่ผ่านด่านอย่างถูกต้องและลักลอบเข้าทางพรมแดนธรรมชาติ ประกอบกับโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุข เช่น จำนวนแพทย์และเภสัชกร อุปกรณ์ทางการแพทย์ ยังคงน้อยกว่าภูมิภาคอื่นๆ และค่าเฉลี่ยของประเทศ จึงทำให้พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในภาพรวมรวมสูงกว่าพื้นที่อื่น แต่อย่างไรก็ตามจากมาตรการของภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ได้ดำเนินการในพื้นที่ทำให้สถานการณ์ในพื้นที่กลับเข้าสู่ภาวะปกติแล้ว แต่ยังคงต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง

การได้รับวัคซีนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน (รอข้อมูล)

2.8. ความปลอดภัยของประชาชนกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

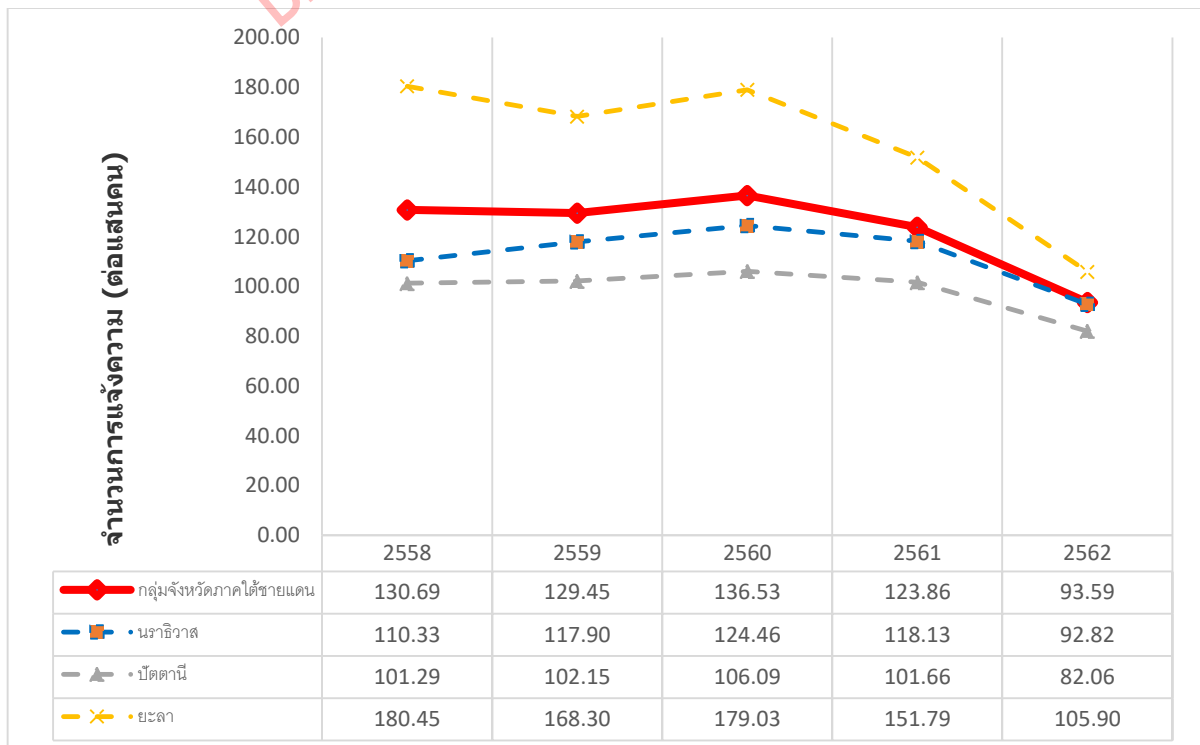
2.8.1. ประชากรในเรือนจำ

แผนภาพ 36 จำนวนของประชากรในเรือนจำ (ต่อแสนคน)*

2.8.2. การแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์

การแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแนวโน้มลดลง แต่จังหวัดยะลา มีจำนวนสูงสุด

แผนภาพ 37 การแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ (ต่อแสนคน) พ.ศ. 2558-2562

คดีอาญาโดยรวมเพิ่มขึ้นจากคดียาเสพติด ซึ่งต้องเร่งรัดปราบปรามอย่างเข้มงวด นอกจากนี้ยังต้องเฝ้าระวังอาชญากรรมไซเบอร์ ที่มีการหลอกลวง และมีผู้เสียหายเป็นจำนวนมาก⁵⁴

ตาราง 73 สถิติคดีอาญาความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ รายจังหวัด พ.ศ. 2560 - 2562

หน่วย: ราย คน

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	2560			2561			2562		
	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา
ทั่วราชอาณาจักร	19,830	15,735	20,266	17,468	19,183	19,323	16,573	15,207	19,434
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน	679	235	358	529	269	269	462	212	332
ปัตตานี	201	59	113	176	112	112	145	66	108
ยะลา	213	96	121	165	94	94	148	78	106
นราธิวาส	265	80	124	188	63	63	169	68	118

ตาราง สถิติคดีอาญาความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน รายจังหวัด พ.ศ. 2560 - 2562

หน่วย: ราย คน

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	2560			2561			2562		
	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา
ทั่วราชอาณาจักร	63,387	38,800	51,059	53,051	46,527	46,827	49,184	37,981	46,352
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน	2295	785	971	1961	1100	1100	1561	734	856
ปัตตานี	631	238	312	555	323	323	483	251	303
ยะลา	787	239	300	646	338	338	441	183	222
นราธิวาส	877	308	359	760	439	439	637	300	331

ตาราง 74 สถิติคดีอาญาฐานความผิดพิเศษ รายจังหวัด พ.ศ. 2560 - 2562

หน่วย: ราย คน

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	2560			2561			2562		
	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา
ทั่วราชอาณาจักร	26,761	13,879	17,206	23,921	18,435	18,513	20,126	13,252	15,268
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน	429	170	227	511	330	330	477	231	268
ปัตตานี	58	44	62	117	117	117	100	84	110
ยะลา	189	50	61	180	94	94	188	79	84
นราธิวาส	182	76	104	214	119	119	189	68	74

⁵⁴ https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=5491

ตาราง 75 สถิติคดีอาญาคดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย รายจังหวัด พ.ศ. 2560 - 2562

หน่วย: ราย คน

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	2560			2561			2562		
	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา
ทั่วราชอาณาจักร	475,694	462,178	545,572	478,322	531,206	534,018	475,642	468,365	522,420
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน	15,368	14,143	16,420	16,168	16,994	16,994	13,936	13,606	14,803
ปัตตานี	5,004	4,446	5,263	4,767	5,094	5,094	4,781	4,687	5,012
ยะลา	4,440	4,171	4,580	4,303	4,605	4,605	3,729	3,626	4,059
นราธิวาส	5,924	5,526	6,577	7,098	7,295	7,295	5,426	5,293	5,732

2.8.3. ยาเสพติด

ข้อมูลปี 2560-2562 มีผู้ต้องหาในคดียาเสพติด ที่ 11,282, 14,218 และ 11,013 คน มีคดียาเสพติด 10,328, 12,981 และ 10,324 คดี ตามลำดับ โดยชนิดของยาเสพติดที่มีปริมาณการระบาดเพิ่มขึ้นอย่างมาก คือ เมทแอมเฟตามีนหรือยาบ้า

สถิติการจับกุมคดียาเสพติดในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน สูงสุดในจังหวัดนราธิวาส รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา

ตาราง 76 จำนวนผู้ต้องหา จำนวนคดี และน้ำหนักของกลาง จำแนกตามชนิดยาเสพติด กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2560-2562

หน่วย: คน

จังหวัด	ชนิดยาเสพติด	2560			2561			2562		
		ผู้ต้องหา (คน)	คดี	ของกลาง	ผู้ต้องหา	คดี	ของกลาง	ผู้ต้องหา	คดี	ของกลาง
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	รวม	11,282	10,328	-	14,218	12,981	-	11,013	10,324	-
นราธิวาส	รวม	4,734	4,333	-	7,196	6,733	-	5,105	4,793	-
	เฮโรอีน	299	272	4.59	296	276	330.18	220	207	8.60
	เฮ็คซ์ตาซีน	12	12	0.11	7	6	188.00	11	8	98.00
	กัญชาแห้ง	170	152	155.08	187	175	10.56	121	108	10.33
	พืชกระท่อม	1,341	1,221	8,266.89	1,592	1,450	8,579.80	1,058	1,002	7,968.17
	เมทแอมเฟตามีน (เม็ด)	2,711	2,510	103.05	4,771	4,535	1,810,203.80	3,156	2,993	3,633,715.76
	ไอซ์	201	166	1,190.00	343	291	139.01	539	475	98.12
	โคคาอีน (โคเคน)	0	0	0.00	0	0	0.00	0	0	0.00
	คีตามีน	0	0	0.00	0	0	0.00	0	0	0.00
	โคเดอีน	0	0	0.00	0	0	0.00	0	0	0.00
ปัตตานี	รวม	3,597	3,302	-	3,824	3,587	-	3,713	3,538	-
	เฮโรอีน	112	105	0.51	138	126	4.79	136	120	0.67
	เฮ็คซ์ตาซีน	0	0	0.00	0	0	0.00	0	0	0.00

จังหวัด	ชนิดยาเสพติด	2560			2561			2562		
		ผู้ต้องหา (คน)	คดี	ของกลาง	ผู้ต้องหา	คดี	ของกลาง	ผู้ต้องหา	คดี	ของกลาง
	กัญชาแห้ง	93	80	4.76	83	83	1.66	60	55	2.48
	พืชกระท่อม	1,011	830	4,127.11	831	739	3,213.53	704	659	3,451.29
	เมทแอมเฟตามีน (เม็ด)	2,305	2,221	85.65	2,549	2,442	1,032,465.30	2,520	2,432	1,038,858.07
	ไอซ์	76	66	0.30	223	197	650.07	293	272	115.21
	โคคาอีน (โคเคน)	0	0	0.00	0	0	0.00	0	0	0.00
	คีตามีน	0	0	0.00	0	0	0.00	0	0	0.00
	โคเคอีน	0	0	0.00	0	0	0.00	0	0	0.00
ยะลา	รวม	2,951	2,693	-	3,198	2,661	-	2,195	1,993	-
	เฮโรอีน	21	19	0.05	14	11	0.06	7	6	0.02
	เฮ็คซ์ตาซีน	6	6	0.02	5	4	115.00	1	2	142.00
	กัญชาแห้ง	161	149	2.22	96	91	2.96	70	63	2.41
	พืชกระท่อม	919	848	2,929.67	958	606	2,718.47	489	446	2,901.67
	เมทแอมเฟตามีน (เม็ด)	1,598	1,470	74.97	1,817	1,686	386,110.10	1,282	1,174	704,254.58
	ไอซ์	241	196	1.00	305	260	6.30	343	299	0.85
	โคคาอีน (โคเคน)	0	0	0.00	0	0	0.00	0	0	0.00
	คีตามีน	5	5	0.02	3	3	0.10	3	3	0.03
	โคเคอีน	0	0	0.00	0	0	0.00	0	0	0.00

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม

ปัจจัยสำคัญของการแพร่กระจายของยาเสพติด ได้แก่ราคาขายที่ลดลง และกลยุทธ์ทางการค้าที่เข้าถึงได้ง่าย ราคาเสพติดมีแนวโน้มลดลงในทุกระดับทั้งขายส่งและขายปลีก การขยายตัวของการค้ายาเสพติดออนไลน์ มีการซื้อขายผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นตลาดลับ อาทิ Silk Road Anonymous Marketplace⁵⁵ ควบคู่กับการส่งยาเสพติดทางพัสดุไปรษณีย์ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การค้ายาเสพติดรายย่อยและการแพร่ระบาดขยายวงกว้างได้อย่างรวดเร็ว⁵⁶

ในช่วงหลังโควิด เศรษฐกิจไม่ค่อยดี ผู้ค้าลดต้นทุนด้วยการเอาสารอื่นมาผสม ทำให้ขายได้ในราคาถูกลง แต่คนใช้ไม่รู้ เกิดความไม่ปลอดภัย รวมถึงการขนส่งที่ผ่านมาทำได้ยาก ของจึงล้นสต็อก เมื่อเริ่มเอาออกมาขาย ทำให้ราคาถูกลง คนเข้าถึงได้ง่ายกว่าปกติ อาจทำให้มีการใช้สารเสพติดมากขึ้น เยาวชนสามารถเข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย

2.8.4. ความไม่สงบในพื้นที่

⁵⁵ <https://www.thaihealth.or.th>

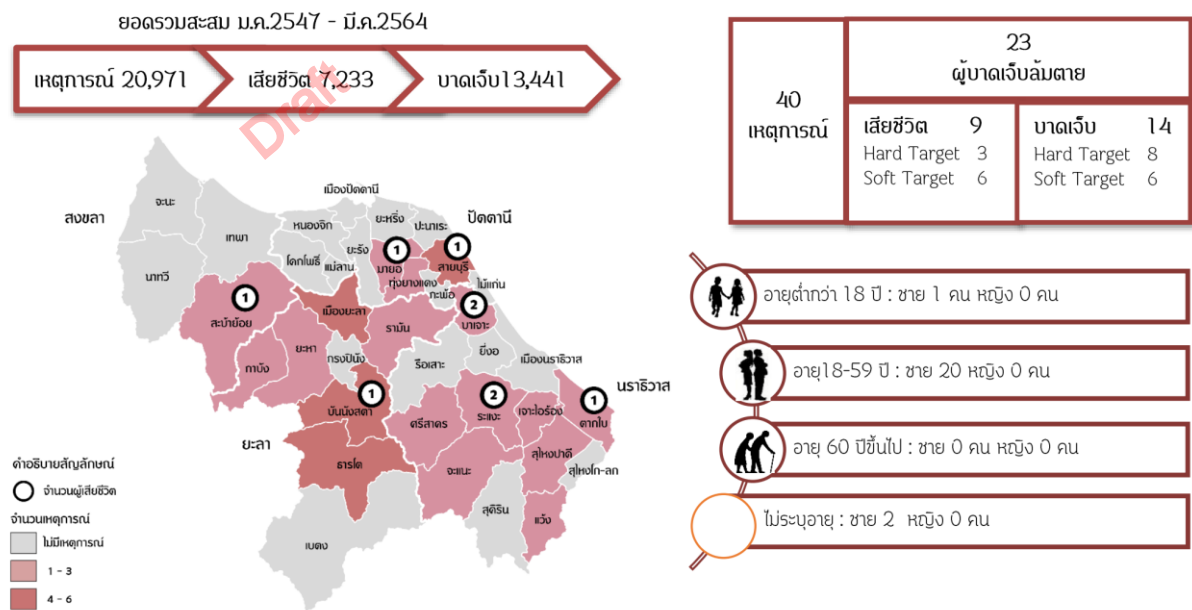
⁵⁶ <https://www.tcijthai.com/news/2020/11/scoop/11111>

ข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 พบว่าสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนยังคงมีความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง และเริ่มมีแนวโน้มดีขึ้นโดยมีจำนวนการเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบลดลงตามลำดับ จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตมีแนวโน้มลดลงเช่นกัน อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ความไม่สงบยังคงเป็นปัญหาอุปสรรคสำคัญ ต่อการพัฒนาและเป็นเหตุุตุการพัฒนาด้าน และส่งผลกระทบต่อการลงทุนและการท่องเที่ยวในพื้นที่อีกด้วย

ตารางที่ 77 จำนวนการเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน⁵⁷

รายละเอียด	ปี พ.ศ.					
	2556	2557	2558	2559	2560	2561
จำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบ (ครั้ง)	1,295	837	569	480	289	190
จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บ (คน)	1,046	664	195	486	324	204
จำนวนผู้เสียชีวิต (คน)	256	263	82	80	98	64

ปี 2562 จากรายงานเหตุการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ข้อมูลรวม 4 อำเภอ จังหวัดสงขลา) โดยศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ (Deep South Watch) มีเหตุการณ์ทั้งหมด 335 ครั้ง มีผู้เสียชีวิต 116 ราย และมีผู้บาดเจ็บ 161 คน และใน 3 เดือนแรกของปี 2564 ตั้งแต่ มกราคม-มีนาคม มีเหตุการณ์ทั้งหมด 124 ครั้ง มีผู้เสียชีวิต 32 ราย และมีผู้บาดเจ็บ 47 คน⁵⁸

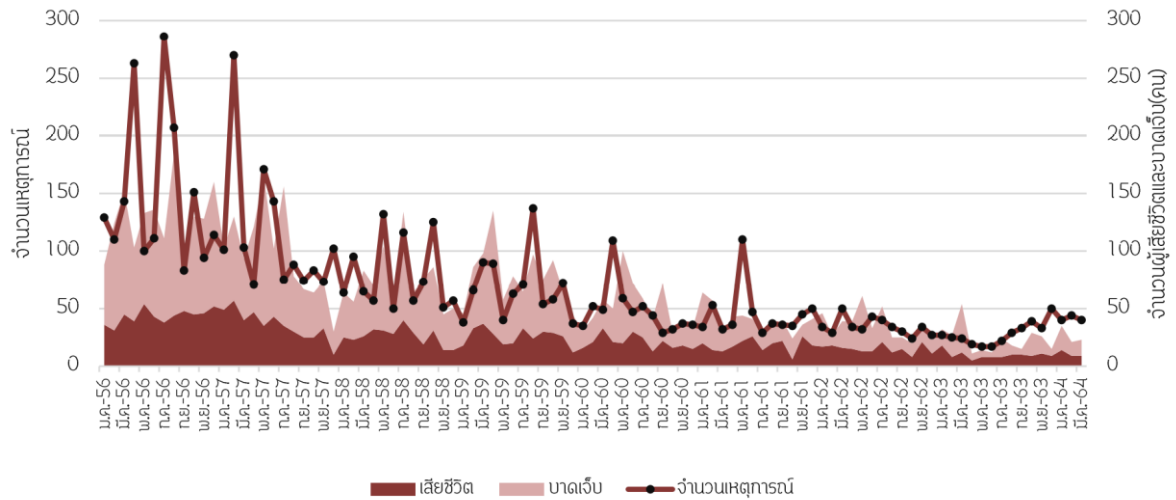

แผนภาพ 38 สรุปรุเหตุการณ์ในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ชายแดน ประจำเดือน มีนาคม 2564

⁵⁷ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดชายแดนใต้ 2561-2565

⁵⁸ <https://deepsouthwatch.org/th>

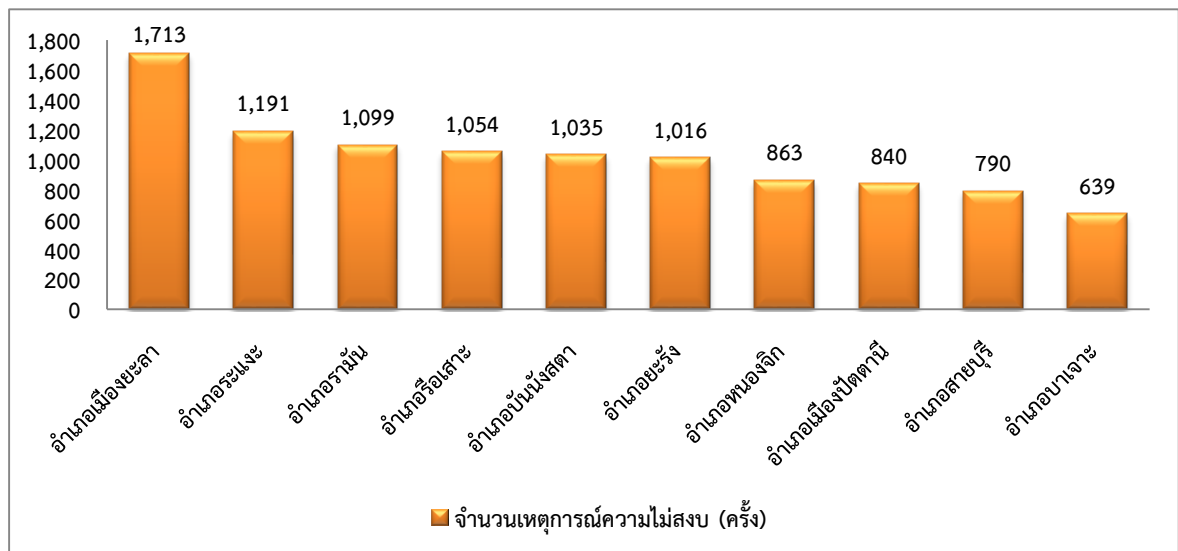
โดยแนวโน้มเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ชายแดน ช่วงกลางปี 2563 จนถึงต้นปี 2564 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังแผนภาพ

แผนภาพ 39 แนวโน้มเหตุการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2556-2564

2.8.5. พื้นที่เสี่ยงภัยจากการเหตุการณ์ความไม่สงบ

เมื่อพิจารณาจำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ชายแดนในปี พ.ศ. 2547 – 2559 แยกเป็นรายอำเภอพบว่าพื้นที่ที่มีความรุนแรงมากที่สุดเรียงตามลำดับ 10 อำเภอแรก ได้แก่ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา (1,713 ครั้ง) อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส (1,191) ครั้ง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา (1,099 ครั้ง) อำเภอศรีสาชะ จังหวัดนราธิวาส (1,054 ครั้ง) อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา (1,035 ครั้ง) อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี (1,016) ครั้ง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี (863 ครั้ง) อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี (840 ครั้ง) อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี (790 ครั้ง) และอำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส (639 ครั้ง)

แผนภาพ 40 เปรียบเทียบจำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่อำเภอภาคใต้ชายแดน⁵⁹

⁵⁹ แผนพัฒนากลุ่มภาคใต้ชายแดนปี 2561-2565

3. ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์และสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพเหมาะสมเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน อย่างไรก็ตาม การดำเนินกิจกรรมของมนุษย์ส่งผลให้เกิดการใช้ทรัพยากรมากเกินไป ก่อให้เกิดของเสียและมลพิษในระดับที่เกินกว่าความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ กำลังเป็นภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มเสื่อมโทรม ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส กำลังประสบปัญหาการเสื่อมโทรมของทรัพยากร ปัญหาการจัดการขยะ มลพิษ และความเสี่ยงต่อภัยพิบัติที่กำลังเกิดขึ้น และมีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ รายละเอียดข้อมูลสถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สรุปได้ดังต่อไปนี้

3.1. ทรัพยากรดินและแร่ธาตุ

3.1.1. ประเภทของดินส่วนใหญ่

จากลักษณะและคุณสมบัติของดินในกลุ่มชุดดินต่าง ๆ ที่พบแพร่กระจายอยู่ในพื้นที่อนุภาคสามารถจัดกลุ่มชุดดินตามลักษณะเด่น สภาพปัญหาหรือข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร และสภาพพื้นที่ที่พบได้ ดังตาราง

ตาราง 78 กลุ่มชุดดินรายจังหวัดในพื้นที่

จังหวัด	ประเภทกลุ่มชุดดินในอนุภาค			
	ชุดดินในพื้นที่ลุ่มหรือพื้นที่น้ำขัง	ชุดดินในพื้นที่ตอนที่อยู่ ในเขตดินแห้ง	ชุดดินในพื้นที่ตอน ที่อยู่ในเขตดินชื้น	ชุดดินที่มีความ ลาดชันสูง
ปัตตานี	2,3,5,6,7,10,11,12,13, 14,16,17,18,22,59	41,60	26,32,34,39,42,43,45,50, 51	62
ยะลา	5,6,17,22		26,32,34,39,45,50,51,53	62
นราธิวาส	6,7,10,13,14,16,17,18,57, 58		26,32,34,39,42,43,45,50, 51,53	62

จากข้อมูลดินที่มีปัญหาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จะเห็นได้ว่าปัญหาดินที่มีข้อจำกัดทางการเกษตร มีดังนี้

1) ดินอินทรีย์ เป็นชุดดินที่พบในพื้นที่ลุ่มต่ำหรือพื้นที่พรุ มีน้ำแช่ขังอยู่เป็นตลอดปีเวลานาน มีสารไฟโรต์เป็นองค์ประกอบอยู่มาก มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติต่ำ ดินเป็นกรดจัดมาก เมื่อดินแห้งจะติดไฟได้ง่าย ปัจจุบันพื้นที่บริเวณนี้จะดำรงสภาพเป็นป่าพรุ หน่วยแผนที่ ชุดดิน 58 พบในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จำนวน 180,078 ไร่

2) พื้นที่ที่มีความลาดชันสูงมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ พบกระจายในพื้นที่ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส หน่วยแผนที่ ชุดดิน 62

- 3) ดินเป็นทรายจัด พบกระจายในพื้นที่จังหวัดปัตตานีและนราธิวาส หน่วยแผนที่ดิน ชุดดิน 43
- 4) ดินเป็นทรายจัดมีชั้นดานอินทรีย์ หน่วยแผนที่ดิน ชุดดิน 42 พบในพื้นที่จังหวัดปัตตานีและนราธิวาส
- 5) ดินเปรี้ยวจัด หน่วยแผนที่ดิน 2,10,11,14 พบในจังหวัดปัตตานีและนราธิวาส
- 6) ดินต้นถึงชั้นหินพื้นและดินกรวดลูกรังและเศษหิน หน่วยแผนที่ดิน 51 และ 45 พบในพื้นที่ทั้งสามจังหวัด

3.1.2. ทรัพยากรแหล่งแร่

พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางแร่หลายชนิด แหล่งแร่ที่สำคัญที่ตรวจพบในเขตพื้นที่อนุภาคใต้แก่ ดิบุก หินปูน บอลล์เคลย์ แมงกานีส หินอ่อน โดโลไมต์โครไมต์ ทรายแก้ว แกรนิตถ่านหิน แบริต์ พลวง กรวด ทราย เป็นต้น ซึ่งได้มีการสำรวจและศึกษาศักยภาพของพื้นที่โดยกรมทรัพยากรธรณี พบว่ามีทรัพยากรแร่ธาตุที่สำคัญกระจายตัวอยู่ทั่วไปในพื้นที่ทุกจังหวัดของกลุ่มจังหวัด

ตาราง 79 แสดงทรัพยากรแหล่งแร่ที่พบได้ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน⁶⁰

ลำดับ	ชนิดแร่	ชนิดที่พบในจังหวัด		
		ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส
1	บอลล์เคลย์	-	-	อ.สุโหงปาตี อ.เจาะไอร้อง อ.ระแงะ อ.ยี่งอ
2	ดิบุก	อ.สายบุรี อ.กระพ้อ อ.โคกโพธิ์	อ.เบตง อ.บันนังสตา อ.ยะหา อ.รามัน อ.เมือง	อ.รือเสาะ อ.ระแงะ
3	โครไมต์	-	-	อ.จะแนะ
4	แมงกานีส	อ.โคกโพธิ์	อ.รามัน	อ.จะแนะ
5	ทองคำ	-	อ.เบตง	อ.สุคีริน

⁶⁰เว็บไซต์กรมทรัพยากรธรณี www.dmr.go.th/

ลำดับ	ชนิดแร่	ชนิดที่พบในจังหวัด		
		ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส
6	หินปูน	-	อ.บันนังสตา อ.กรงปินัง อ.เมือง อ.เบตง อ.ธารโต	-
7	หินอ่อน	-	อ.บันนังสตา	-
8	ทองคำ	-	อ.เบตง	-
9	ทรายแก้ว	อ.มายอ อ.ยะหริ่ง	-	-
10	โดโลไมต์	-	-	-
11	ถ่านหิน	-	-	-
12	แกรนิต	-	-	อ.เมือง
13	แบไรต์	-	-	-
14	พลวง	-	-	-
15	กรวด ทราย	-	-	-

3.2. ทรัพยากรน้ำ

3.2.1. จำนวนอ่างเก็บน้ำขนาดกลางและขนาดใหญ่

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีจำนวนอ่างเก็บน้ำขนาดกลางและขนาดใหญ่จำนวน 2 แห่ง คือเขื่อนบางลาง จังหวัดยะลา และอ่างเก็บน้ำใกล้บ้าน จังหวัดนราธิวาส โดยมีปริมาณความจุน้ำ รวม 1,457.730 ล้าน ลบ.ม. ดังแสดงในตาราง

ตาราง 80 แสดงอ่างเก็บน้ำขนาดกลางและขนาดใหญ่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน⁶¹

อ่างเก็บน้ำ	ความจุระดับ เก็บกักน้ำ ของอ่างเก็บน้ำ (ล้านลบ.ม.)	ปี พ.ศ. 2561		ปี พ.ศ. 2562		ปี พ.ศ. 2563	
		ปริมาณ ที่เก็บกักได้ สูงสุด- ต่ำสุด (ล้านลบ.ม.)	สัดส่วน (%) สูงสุด- ต่ำสุด	ปริมาณ ที่เก็บกักได้ สูงสุด- ต่ำสุด (ล้านลบ.ม.)	สัดส่วน (%)	ปริมาณ ที่เก็บกักได้ สูงสุด-ต่ำสุด (ล้านลบ.ม.)	สัดส่วน (%)
เขื่อนบางลาง	1,454	1,366-668	93.94- 45.94	1,141-741	78.47- 50.96	1,373-839	94.42- 57.70

⁶¹เว็บไซต์กรมชลประทาน <http://app.rid.go.th:88/reservoir/rsvmiddle>

อ่างเก็บน้ำใกล้บ้าน	3.730	3.232- 1.880	86.65- 50.40	3.140- 1.620	84.18- 43.43	3.250- 1.490	87.13- 39.94
---------------------	-------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

ที่มา: กรมชลประทาน http://app.rid.go.th:88/reservoir/rsvmiddle/dam_detail/200604

3.2.2. ปริมาณน้ำฝนเป็นมิลลิเมตรในพื้นที่รายปี

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยระหว่างพ.ศ..2560–2562 มีปริมาณน้ำฝน 2,382.75 มิลลิเมตรต่อปี จัดอยู่ในเกณฑ์สูง ซึ่งจังหวัดยะลามีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงสุดที่ 2,668.17 มิลลิเมตรต่อปี และจังหวัดปัตตานีมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่ำสุดที่ 2,183.73 มิลลิเมตรต่อปี โดยฤดูฝนของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีลักษณะแตกต่างจากพื้นที่อื่น ๆ โดยจะมีฝน 2 ช่วง คือ ในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม จะมีฝนตกชุกทางฝั่งตะวันตก ส่วนในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือระหว่างกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ มีฝนตกชุกทางฝั่งตะวันออก

ตาราง 81 แสดงปริมาณน้ำฝนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2560 - 2562⁶²

หน่วย : มิลลิเมตร

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย พ.ศ. 2560 – 2562
นราธิวาส	2,069.7	2,784.4	2,089.2	2,296.37
ปัตตานี	3,093.8	1,993.4	1,464.0	2,183.73
ยะลา	3,667.0	2,240.3	2,097.2	2,668.17
รวมปริมาณฝนเฉลี่ย 3 เขต.	2,943.50	2,321.30	1,883.47	2,382.75

3.3. พื้นที่ป่า

ในปี พ.ศ. 2563 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ทั้งสิ้น 6,839,821.06 ไร่ โดยมีพื้นที่ป่าไม้ 1,723,854.99 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 25.20 จากพื้นที่ทั้งหมด จังหวัดยะลามีพื้นที่ป่าไม้มากที่สุด ร้อยละ 32.49 (908,973 ไร่) จากพื้นที่ป่าทั้งหมด รองลงมาคือจังหวัดนราธิวาส ร้อยละ 26.59 (746,325 ไร่) และปัตตานี ร้อยละ 5.55 (68,556 ไร่) ตามลำดับ (กรมป่าไม้, 2563)

ข้อมูลการรายงานของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (2564) สรุปตัวชี้วัดอัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และเปรียบเทียบกับค่ากลางของประเทศ ระหว่างปี 2558-2562 สรุปได้ดังตาราง

ตาราง 82 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

	อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัด (ร้อยละ)				
	2558	2559	2560	2561	2562

⁶²เว็บไซต์ศูนย์อุตุวิทยภาคใต้ฝั่งตะวันออก จังหวัดสงขลา <http://www.songkhla.tmd.go.th/>

ค่ากลางประเทศ	0.01	0.03	0.12	0.42	0.10
นราธิวาส	0.35	0.33	0.03	0.47	0.05
ปัตตานี	-1.85	4.93	1.54	4.86	-3.2
ยะลา	-1.78	-0.51	0.19	-0.25	-0.75

ที่มา:

จากข้อมูลการรายงานของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (2564) บ่งชี้ให้เห็นว่าร้อยละของพื้นที่ป่าไม้ในสามจังหวัดมีอัตราลดลง โดยปี 2562 จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ป่าไม้ลดลงมากที่สุด ร้อยละ 3.2 และปัญหาที่สำคัญในพื้นที่ป่าไม้ คือ การบุกรุกป่าเพื่อทำการเกษตรและสิ่งปลูกสร้าง (กลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนาคาใต้ชายแดน, 2561) ประเภทป่าไม้ในพื้นที่กลุ่มภาคใต้ชายแดน ได้แก่ ป่าดิบชื้น ป่าพรุ และป่าชายเลน

3.4. ขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอยในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ในปี พ.ศ. 2562 มีปริมาณ 2,013.34 ตัน/วัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2561 คิดเป็นร้อยละ 2.08 โดยจังหวัดนราธิวาสมีปริมาณขยะมูลฝอยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.08 ของกลุ่มจังหวัด รองลงมาคือจังหวัดปัตตานี คิดเป็นร้อยละ 33.77 และจังหวัดยะลา คิดเป็นร้อยละ 28.15 ตามลำดับ

ตาราง 83 ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนรายจังหวัด ปี 2560-2562⁶³

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ปริมาณขยะ (ตัน/วัน)		
	ปี พ.ศ. 2560	ปี พ.ศ. 2561	ปี พ.ศ. 2562
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	2,030	1,972	2,013.34
ปัตตานี	666	670	679.95
ยะลา	611	557	566.75
นราธิวาส	753	745	766.64

ที่มา: สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16, 2563

หากพิจารณาข้อมูลจากสศช. (2564) ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ด้านตัวชี้วัดปริมาณขยะในกลุ่มจังหวัด (พินตัน) แสดงข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2558-2563 ดังตาราง

ตาราง 84 ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนกลุ่มจังหวัด ปี 2558-2562⁶⁴

⁶³เว็บไซต์สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 15 www.reo15.go.th/

⁶⁴เว็บไซต์สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 15 www.reo15.go.th/

ตัวชี้วัด	2558	2559	2560	2561	2562
ปริมาณขยะในกลุ่มจังหวัด (พันตัน)	745	727	741	720	718
ค่ากลางของประเทศ	1,133	1,161	1,152	1,196	1,196

ที่มา: สศช., 2564

ปริมาณขยะในกลุ่มจังหวัด (พันตัน) ระหว่างปี 2558 – 2562 มีแนวโน้มลดลง นับจากปี 2560 ถึง 2562 และมีค่าต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ แต่หากพิจารณาอัตราส่วนปริมาณขยะที่ถูกกำจัดอย่างถูกต้องต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในรายจังหวัด กลับพบว่ามียี่อขยะต่ำกว่าค่ากลางของประเทศในจังหวัดปัตตานีและนราธิวาส ส่วนจังหวัดยะลา มีค่าสูงกว่าค่ากลางของประเทศ ดังแสดงในตาราง

ตาราง 85 อัตราส่วนปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้องต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (ร้อยละ) ปี 2558-2562⁶⁵

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	อัตราส่วนปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้องต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (ร้อยละ)				
	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562
ค่ากลางของประเทศ	20.06	20.30	29.46	22.46	18.80
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน					
ปัตตานี	20.27	12.73	11.11	10.11	11.1
ยะลา	33.91	42.3	41.41	32.35	30.5
นราธิวาส	14.02	11.52	14.48	14.6	12.9

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), 2564

ในปี พ.ศ.2562.กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีขยะมูลฝอยตกค้างในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง จำนวน 57,219.76 ตัน ลดลงจากปี พ.ศ.2561 ซึ่งมีปริมาณขยะตกค้าง 79,199 ตัน หรือร้อยละ 13.04 โดยจังหวัดที่มีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างมากที่สุด คือ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 46,868.26 ตัน รองลงมา คือ จังหวัดปัตตานี จำนวน 10,351.50 ตัน และจังหวัดยะลาเป็นจังหวัดที่ไม่มีขยะมูลฝอยตกค้าง ดังตาราง

ตาราง 86 ระบบกำจัดขยะมูลฝอยและปริมาณขยะสะสม ปี 2560-2562⁶⁶

จังหวัด	สถานที่กำจัดมูลฝอย			ปริมาณขยะตกค้าง		
	กำจัดไม่ถูกต้อง	กำจัดถูกต้อง	รวม	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
ปัตตานี	48	1	49	33,632	21,214	10,351.50
ยะลา	-	2	2	12,043	0	0

⁶⁵เว็บไซต์สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 15 www.reo15.go.th/

⁶⁶เว็บไซต์สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 15 www.reo15.go.th/

นราธิวาส	21	2	23	48,105	57,985	46,868.26
รวม	69	5	74	93,780	79,199	57,219.76

ที่มา: สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16, 2563

ตาราง 87 สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย⁶⁷

จังหวัด	จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (แห่ง)		สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย (แห่ง)	
	มีการเก็บขน ขยะมูลฝอย	ไม่มีการเก็บขน ขยะมูลฝอย	ดำเนินการ กำจัดถูกต้อง	ดำเนินการ กำจัดไม่ถูกต้อง
ปัตตานี	80	33	1	41
ยะลา	47	16	2	-
นราธิวาส	44	44	2	21
รวม	171	93	5	62

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), 2564

ในแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องมีการผลักดันเพื่อยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้ดำเนินการกำจัดให้ถูกต้อง เป็นไปตามมาตรฐานสากล เพื่อลดการก่อมลพิษที่เกิดอาจเกิดขึ้นจากขยะมูลฝอยตกค้าง อีกทั้ง ควรจัดตั้งสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้เพียงพอต่อความต้องการในพื้นที่

3.5 มลพิษ

1) มลพิษทางอากาศ

จังหวัดยะลา สถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศอัตโนมัติของกรมควบคุมมลพิษในจังหวัดยะลา ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลสะเตง อำเภอเมือง มีการตรวจวัดสารมลพิษทางอากาศ 4 ชนิด ได้แก่ ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ก๊าซโอโซน และฝุ่นละออง (PM10 และ PM2.5) ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน ปี 2562 มีค่าสูงขึ้นเล็กน้อยจากปี 2561 โดยในปี 2562 มีค่าเฉลี่ยรายปีเท่ากับ 33 มคก./ลบ.ม. ขณะที่ปี 2561 มี ค่าเฉลี่ยรายปีเท่ากับ 32 มคก./ลบ.ม. สำหรับค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงตรวจวัดได้อยู่ในช่วง 15 - 83 มคก./ลบ.ม.

ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน ปี 2562 มีค่าสูงขึ้นเล็กน้อยจากปี 2561 โดยในปี 2562 มีค่าเฉลี่ยรายปีเท่ากับ 21 มคก./ลบ.ม. ขณะที่ปี 2561 มีค่าเฉลี่ยรายปีเท่ากับ 20 มคก./ลบ.ม. สำหรับค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ตรวจวัดได้อยู่ในช่วง 8 - 63 มคก./ลบ.ม. (รูปที่ 2-3 และ รูปที่ 2-4) โดยพบปริมาณ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอนเฉลี่ย 24 ชั่วโมง เกินค่ามาตรฐานใน **เดือนกันยายน 2562 จำนวน 5 วัน** **เนื่องจากเกิดสถานการณ์ไฟป่าบริเวณเกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซีย และอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดพาฝุ่นควันมายังพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง** ผลจากการตรวจวัดพบว่าค่าเฉลี่ยของสารมลพิษอื่น ได้แก่

⁶⁷กรมควบคุมมลพิษ <http://infofile.pcd.go.th/Waste/Wst2018.pdf>

ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ก๊าซโอโซน (รูปที่ 2-7 และ รูปที่ 2-13) และฝุ่นละออง ขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน อยู่ใน เกณฑ์มาตรฐานทั้งหมด

จังหวัดนราธิวาส สถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศอัตโนมัติของกรมควบคุมมลพิษ ในจังหวัด นราธิวาส ตั้งอยู่ในพื้นที่ ตำบลบางนาค อำเภอเมือง มีการตรวจวัดสารมลพิษทางอากาศ 4 ชนิด ได้แก่ก๊าซ ไนโตรเจนไดออกไซด์ ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ก๊าซโอโซน และฝุ่นละออง (PM10 และ PM2.5)

ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน มีค่าเพิ่มขึ้นจากปี 2561 โดยในปี 2562 มีค่าเฉลี่ยรายปี เท่ากับ 33 มคก./ลบ.ม. ในขณะที่ปี 2561 มีค่าเฉลี่ยรายปีเท่ากับ 28 มคก./ลบ.ม. สำหรับค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ตรวจวัดได้ อยู่ในช่วง 12 - 106 มคก./ลบ.ม. (รูปที่ 2-1 และ รูปที่ 2-2) ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน ปี 2562 มีค่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2561 โดยในปี 2562 มีค่าเฉลี่ยรายปีเท่ากับ 17 มคก./ลบ.ม. ขณะที่ปี 2561 มีค่าเฉลี่ยรายปีเท่ากับ 15 มคก./ลบ.ม. สำหรับค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ตรวจวัดได้อยู่ในช่วง 6 - 84 มคก./ลบ.ม. โดยตรวจพบปริมาณฝุ่นละออง ขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน เกินค่ามาตรฐาน **ในเดือนกันยายน 2562 จำนวน 1 วัน เนื่องจากเกิดสถานการณ์ไฟป่าบริเวณเกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซีย** และอิทธิพลจากลมมรสุม ตะวันตกเฉียงใต้พัดพาฝุ่นควันมายัง พื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง ผลจากการตรวจวัดพบว่าค่าเฉลี่ยของสารมลพิษ อื่น ได้แก่ ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ก๊าซโอโซน และฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน อยู่ใน เกณฑ์มาตรฐานทั้งหมด

2) สถานการณ์กลุ่มควันข้ามแดน

จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศโดยสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติ ของกรม ควบคุมมลพิษ ในช่วงระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกันยายน 2562 ซึ่งเป็นช่วงฤดูแล้งของกลุ่มประเทศ อาเซียน ตอนล่าง จะมีการแผ้วถางพื้นที่และเผาเตรียมพื้นที่เพื่อทำการเกษตร ประกอบกับช่วงเวลาดังกล่าว มีโอกาส เกิดไฟไหม้ป่าพอรุได้ง่าย โดยปรากฏจุดความร้อน (Hotspot) บนเกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซีย สูงถึง 229 จุด ในวันที่ 4 กันยายน 2562 อีกทั้งอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดพาฝุ่นควันดังกล่าว มายังภาคใต้ ตอนล่างของประเทศไทย จึงส่งผลให้คุณภาพอากาศในพื้นที่ภาคใต้บางพื้นที่มีทัศนวิสัยไม่แจ่มชัด ตั้งแต่วันที่ 5 กันยายน 2562 โดยตรวจพบฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) เฉลี่ย 24 ชั่วโมง เวลา 09.00 น. เกินค่ามาตรฐาน อยู่ในระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (เกณฑ์มาตรฐานไม่เกิน 50 ไมโครกรัมต่อ ลูกบาศก์ เมตร) และมีจำนวนสูงสุด 530 จุด ในวันที่ 21 กันยายน 2562 ทำให้หลายจังหวัดในพื้นที่ภาคใต้ มีจำนวนวันที่ พบปริมาณฝุ่น PM2.5 เกินเกณฑ์มาตรฐาน ตามตารางที่ 2-1 และจากการติดตามการเปลี่ยนแปลง ของ ปริมาณฝุ่น PM2.5 ในช่วงเดือนมิถุนายนถึงกันยายน 2562 พบปริมาณฝุ่น PM2.5 มีแนวโน้มสูงขึ้นจนเกิน เกณฑ์มาตรฐานในช่วงเดือนกันยายน 2562

ตาราง 88 ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) เฉลี่ย 24 ชั่วโมง ณ เวลา 09.00 น. ช่วง เดือน มิถุนายน -กันยายน 2562⁶⁸

⁶⁸ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16, 2563

จังหวัด	พื้นที่	ปริมาณ PM2.5 เฉลี่ย 24 ชั่วโมง (มคก./ลบ.ม)	จำนวนวันที่ PM2.5 เกินมาตรฐาน	วันที่ปริมาณ PM2.5 สูงสุด
ปัตตานี	ต.รูสะมิแล อ.เมือง	5 - 58	1	24 ก.ย. 62
ยะลา	ต.สะเตง อ.เมือง	9 - 88	5	24 ก.ย. 62
	ต.เบตง อ.เบตง	4 - 49	0	24 ก.ย. 62
นราธิวาส	ต.บางนาค อ.เมือง	7 - 77	2	24 ก.ย. 62

การดำเนินงานแก้ไขปัญหาหมอกพิษจากฝุ่นควันข้ามแดนในระดับภูมิภาคนั้น ประเทศไทย โดยกรมควบคุมมลพิษเป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงานตามข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษ จากหมอกควันข้ามแดน (ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution, AATHP) สำหรับ ความร่วมมืออนุภูมิภาคอาเซียนตอนล่างปัจจุบันประเทศสมาชิกอาเซียนได้ลงนามและให้สัตยาบันแล้ว ทั้ง 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย เมียนมา ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม และไทย ซึ่งประเทศสมาชิกมีการแลกเปลี่ยนและให้ความช่วยเหลือระหว่างกัน โดยเฉพาะบรูไน สิงคโปร์ และ มาเลเซีย ซึ่งมีศักยภาพทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ

3) คุณภาพน้ำตามแหล่งน้ำธรรมชาติ

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแม่น้ำสำคัญ 4 สาย คือ แม่น้ำปัตตานี แม่น้ำโก-ลก แม่น้ำบางนรา และแม่น้ำสายบุรี ซึ่งในภาพรวมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีคุณภาพน้ำอยู่ในระดับดี โดยมีรายละเอียดแยก รายแม่น้ำ ดังนี้

1. แม่น้ำปัตตานี คุณภาพน้ำแม่น้ำปัตตานี ปี2562 โดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 20 เกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 60 และเกณฑ์เสื่อมโทรม ร้อยละ 20 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2561 พบว่า คุณภาพน้ำลดลงจากเกณฑ์ดีเป็นเกณฑ์พอใช้ พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ ได้แก่ แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) และแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 73, 18 และ 9 ตามลำดับ

ผลการตรวจวัดโลหะหนัก บริเวณโรงสูบน้ำแรงต่ำประปา เทศบาลนครยะลา (PT03) จำนวน 9 พารามิเตอร์ ได้แก่ แคดเมียม (Cd) โครเมียม (Cr) แมงกานีส (Mn) นิกเกิล (Ni) ตะกั่ว (Pb) สังกะสี (Zn) ทองแดง (Cu)ปรอท (Hg) และสารหนู (As) พบค่าตะกั่ว (Pb) และสารหนู (As) พบมีค่าไม่เกินเกณฑ์ มาตรฐาน ผลการตรวจวัดสารเคมีที่ใช้ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ที่มีคลอรีน เป็นองค์ประกอบ จำนวน 15 ชนิด ได้แก่ เฮปตาคลอร์ (Heptachlor) เฮปตาคลอร์อีพอกไซด์(Heptachlor Epoxide) อัลดริน (Aldrin) ดีลดริน (Dieldrin) บีเอชซีชนิดแอลฟา (alpha-BHC) บีเอชซีชนิดเบต้า (betaBHC) บีเอชซีชนิดแกมมา (gamma-BHC) บีเอชซีชนิดเดลต้า (delta-BHC) พาราดีดีที (p,p '-DDT) พาราดีดีดี (p,p '-DDD) พาราดีดีอี (p,p '-DDE) เอนโดซัลเฟน (Endosulfan) เอนโดซัลเฟนซัลเฟต (Endosulfan Sulfate) เอนดริน (Endrin) และเอนดริล อัลดีไฮด์ (Endrin Aldehyde) บริเวณโรงสูบน้ำแรงต่ำประปา เทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา (PT03) โดยเก็บตัวอย่าง 1 ครั้ง ในเดือนธันวาคม 2561 พบมีค่า ไม่เกินเกณฑ์มาตรฐาน

2. แม่น้ำโก-ลก ปี พ.ศ. 2562 โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดีและเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 50 เท่ากัน เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2561 พบว่าคุณภาพน้ำลดลงจากเกณฑ์ดีเป็นพอใช้ พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึง ปัญหาคุณภาพน้ำ คือ แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB)

3. แม่น้ำบางนรา ปี พ.ศ. 2562.คุณภาพน้ำแม่น้ำบางนรา ปี 2562 โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี และเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 50 เท่ากัน (ตารางที่ 5) เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2561 พบว่าคุณภาพน้ำไม่เปลี่ยนแปลง พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึง ปัญหาคุณภาพน้ำ คือ แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB)

4. แม่น้ำสายบุรี คุณภาพน้ำแม่น้ำสายบุรี ปี 2562 โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2561 พบว่าคุณภาพน้ำไม่เปลี่ยนแปลง พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ แอมโมเนีย-ไนโตรเจน (NH₃ -N)

3.6 ภัยพิบัติ

อุทกภัย

จากข้อมูลตัวชี้วัดด้านอุทกภัยของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (2564) รายงานตัวชี้วัดร้อยละของประชากรที่ประสบอุทกภัยในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนระหว่างปี 2558-2560 จะเห็นได้ว่าจังหวัดยะลาได้รับผลกระทบสูงสุด ร้อยละ 15.03 รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี ร้อยละ 11.38 และนราธิวาสร้อยละ 5.82 และทั้งสามจังหวัดมีค่าสูงกว่าค่ากลางของประเทศ ดังตาราง

ตาราง 89 ร้อยละของประชากรที่ประสบอุทกภัย⁶⁹

	ร้อยละของประชากรที่ประสบอุทกภัย				
	2558	2559	2560	2561	2562
ค่ากลางของประเทศ	0.00	0.00	0.78	0.18	1.51
นราธิวาส	0.00	2.48	11.64	0.00	11.38
ปัตตานี	0.00	0.00	22.76	0.00	15.03
ยะลา	0.00	0.00	30.06	0.00	5.82

⁶⁹ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), 2564

Draft